

Voorwoord

Op 1 mei 1902 begon directeur-generaal J.H.E. Wenckebach van de dienst der Staatsmijnen zijn werkzaamheden op kasteel Ter Worm in Heerlen. En op 29 mei 1902 werd in het Staatsblad de instelling van een Mijnraad, vergelijkbaar met een Raad van Commissarissen, voor de Dienst der Staatsmijnen afgekondigd. Precies honderd jaar later, op 29 mei jl. zijn de festiviteiten begonnen ter herdenking van ons eeuwfeest. En werken wij als inmiddels Koninklijk bedrijf hard verder aan de toekomst.

Op dat eerste hoofdkantoor, kasteel Ter Worm, legde Wenckebach met zijn medewerkers en vele oud-medewerkers de basis van onze huidige onderneming. In 1906 verrees het eerste hoofdgebouw van de toenmalige Staatsmijnen aan de Van der Maesenstraat. In 1985 werd het huidige hoofdkantoor aan het Overloon geopend door prins Claus.

DSM heeft vele veranderingen doorgemaakt. Een lange, unieke weg van kolen, gas en basischemie, en nu op weg naar een specialty onderneming. Een bedrijf dat op een aantal gebieden al tot de wereldtop behoort, zich

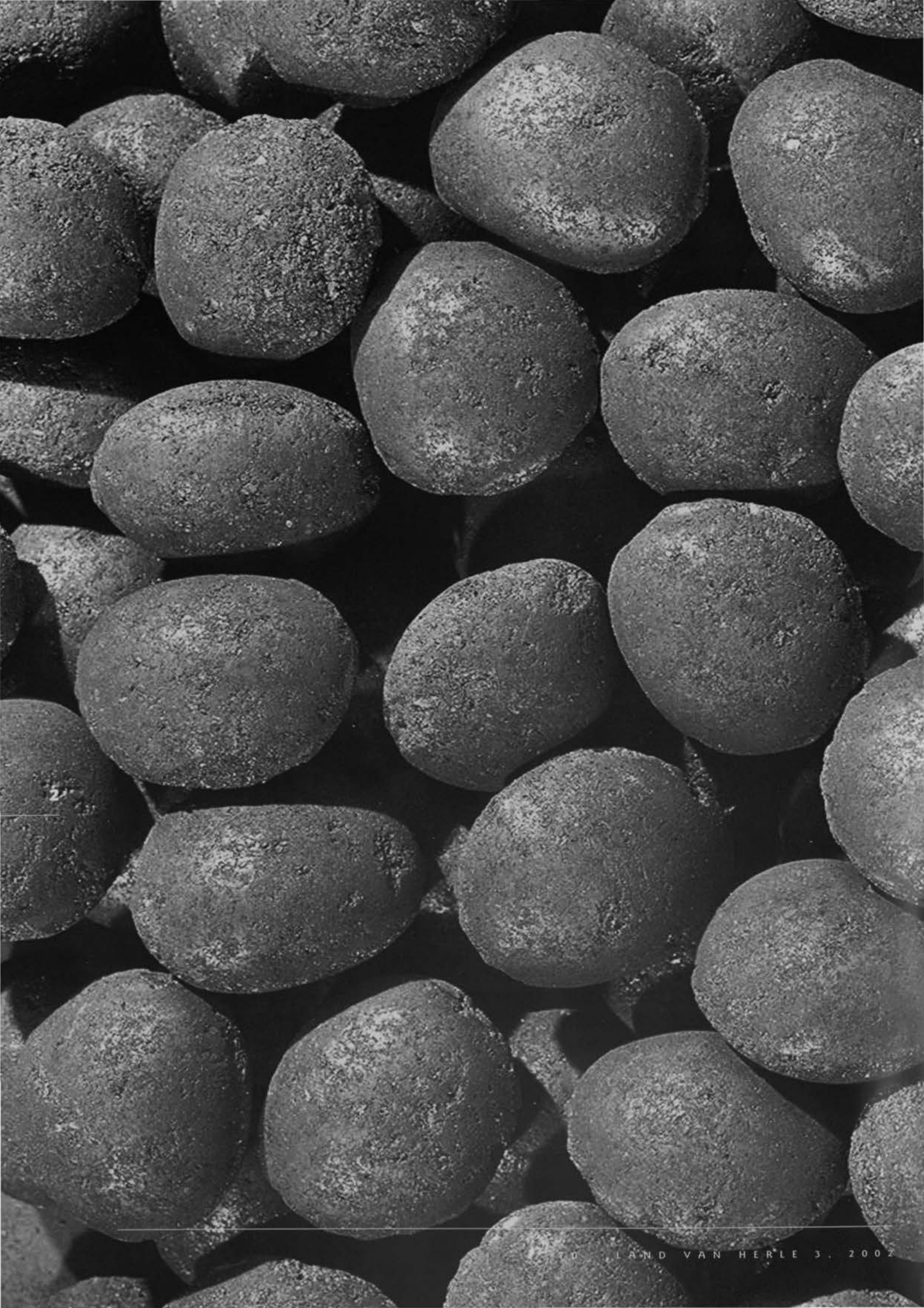
steeds meer als mondiale speler manifesteert en zich toelegt op specifieke groeigebieden als life science producten en hoogwaardige materialen.

In 1977, bij het 75-jarig jubileum van DSM, heeft de redactie van dit tijdschrift een heel nummer gewijd aan een aantal geschiedkundige hoogtepunten van DSM. Dat lag voor de hand gezien de verbondenheid van DSM met Heerlen en de regio. De eerste mijnontginningen vonden immers hier plaats, met name in de Wilhelmina, Emma en Hendrik.

Het verheugt mij dat ook bij het honderdjarig jubileum de redactie van *Het Land van Herle* aandacht wil besteden aan DSM en met name aan de laatste 25 jaar. Harry Strijkers, bedrijfsarchivaris bij het Centraal Archief DSM, heeft daar een belangrijke rol in gespeeld.

Ik hoop dat dit DSM-nummer van het *Land van Herle* een bijdrage zal leveren aan de kennis van de geschiedenis van deze streek. Ook de jonge geschiedenis hoort daarbij, en daarom hebben wij met genoegen meegewerkt aan de totstandkoming van deze uitgave.

*Peter Elverding,
voorzitter Raad van Bestuur DSM*

DSM: van bulkchemie naar 'life sciences'

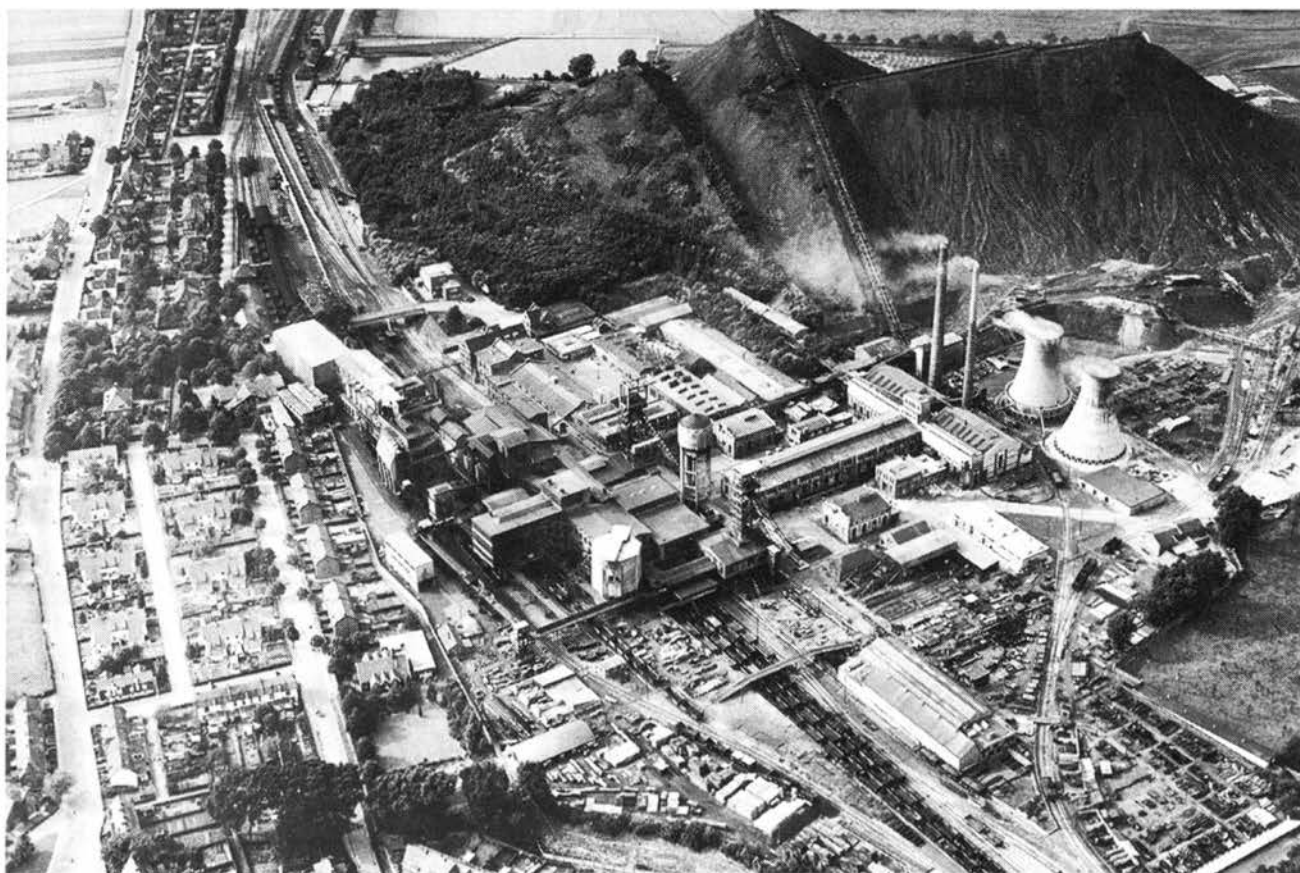
Bij een honderdjarig jubileum wordt in de meeste gevallen teruggekeken in de tijd en stilgestaan bij zo'n mijlpaal. Het eeuwfeest van DSM in 2002 is de aanleiding voor deze speciale uitgave van het Land van Herle. Omdat bij het 75-jarig bestaan van DSM in 1977 eveneens in een speciale uitgave aandacht is besteed aan de eerste 75 jaar, is nu gekozen om uit de laatste 25 jaar van DSM de 'highlights' de revue te laten passeren.

Kolen

DSM komt voort uit de in 1902 opgerichte Staatsmijnen. Onder deze naam exploiteerde de Nederlandse Staat een aantal mijnen in Zuid-Limburg. Dit waren in chronologische volgorde de staatsmijnen Wilhelmina [Terwinselen], Emma [Treebeek], Hendrik [Brunssum] en Maurits [Geleen]. Alleen in de staatsmijn Wilhelmina

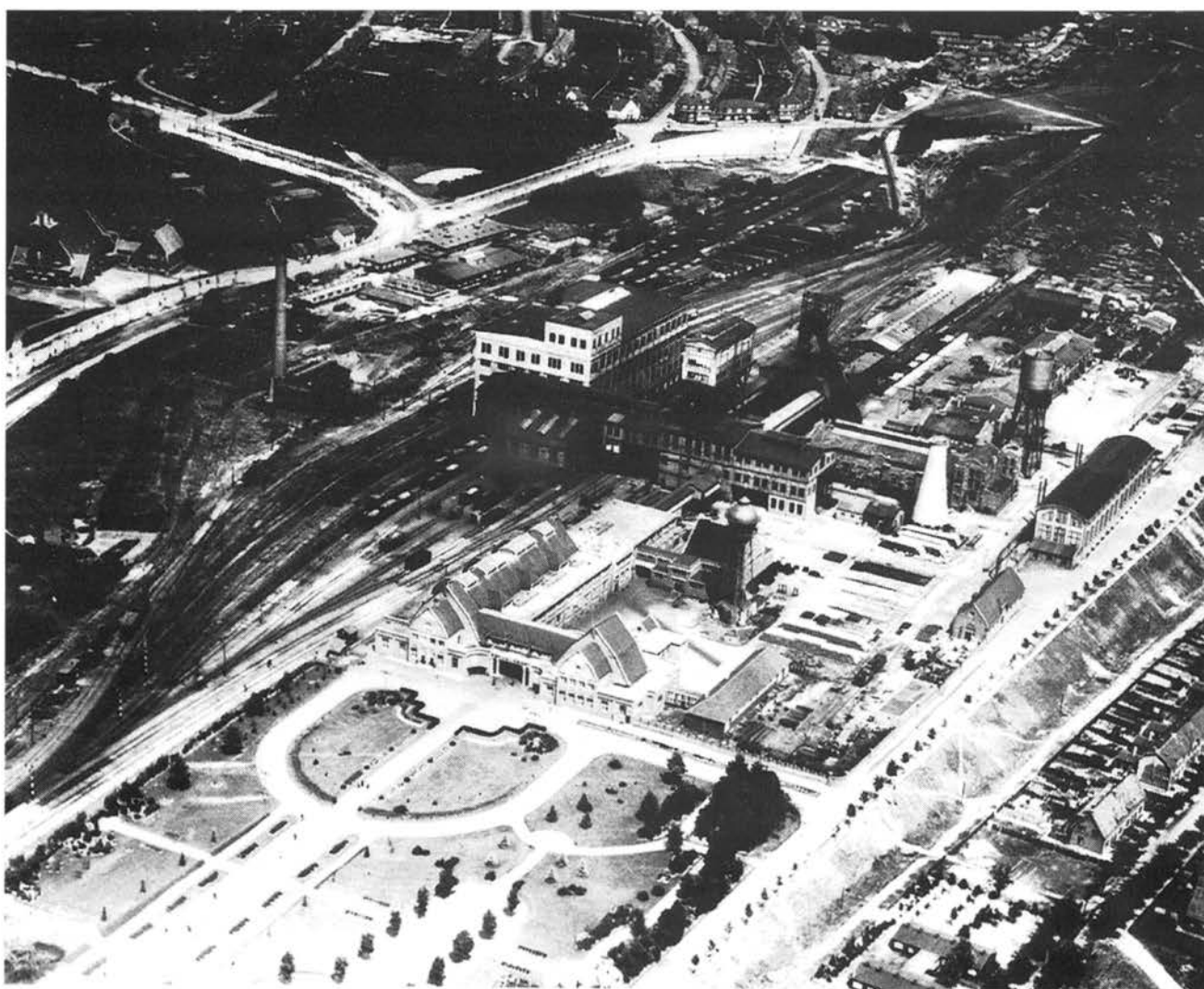
werd 'magere' kool [antraciet] gedolven. De overige drie staatsmijnen produceerden vetkool. De magere kool was bestemd voor de kachels in de particuliere huizen. In de zogenaamde cokesfabrieken [Emma en Maurits] van het bedrijf werd uit de gedolven vetkool 'cokes' [zuivere koolstof, een belangrijke grondstof voor het bereiden van staal] gewonnen. Bij dit proces kwam gas vrij. Dit cokesovengas werd in eerste instantie ge-

Luchtfoto van Staatsmijn Wilhelmina in 1910.

Hoofdgebouw van de Staatsmijn Emma in 1923.

Staatsmijn Hendrik.

bruikt als stookgas en voor de openbare gasvoorziening. Later werd uit dit gas op de cokesfabrieken diverse chemische producten gewonnen en verkocht.

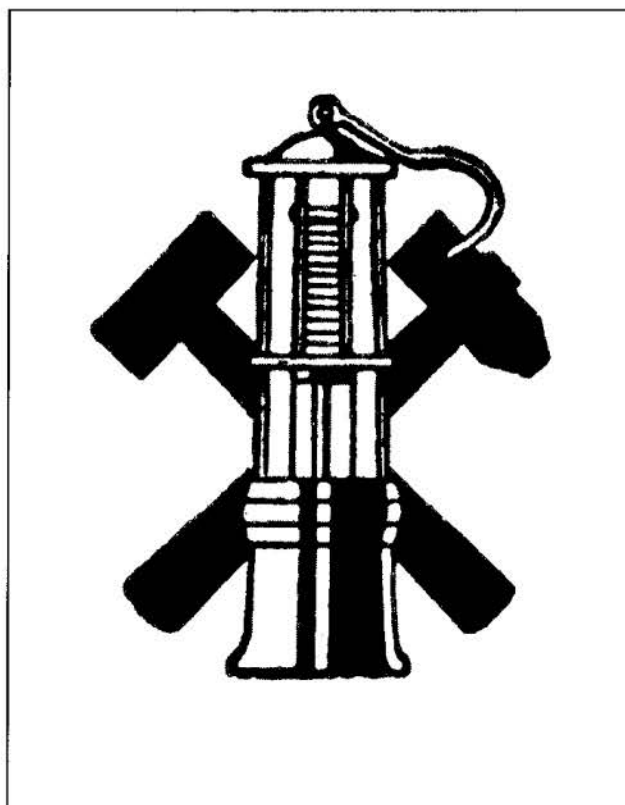
Chemie

Vanaf 1930 kreeg dit cokesovengas voor een deel een andere bestemming. In dit jaar produceerde op de locatie Geleen een fabriek [Stikstofbindingsbedrijf] de eerste kunstmest ammoniumsulfaat. De waterstof die zich in het cokesovengas bevond, was een van de grondstoffen. De productie van deze eerste kunstmest op het Stikstofbindingsbedrijf [SBB] betekende het begin van de Nederlandse kunstmestindustrie. Het SBB kwam op 1 januari 1931 volledig in bedrijf en breidde later verder uit met de bouw van een salpeterzuurfabriek en een nitraatfabriek. Dit was het begin van de chemische industrie bij de Staatsmijnen. Hierbij bleef het niet. Op het SBB werd in 1956 de eerste ureum, een hoogwaardige kunstmest, geproduceerd in een nieuwe fabriek. Later werd deze ureum de grondstof voor melamine, een thermohardende kunststof. Hiervan kwam in 1967 op de locatie Noord de eerste fabriek in bedrijf.

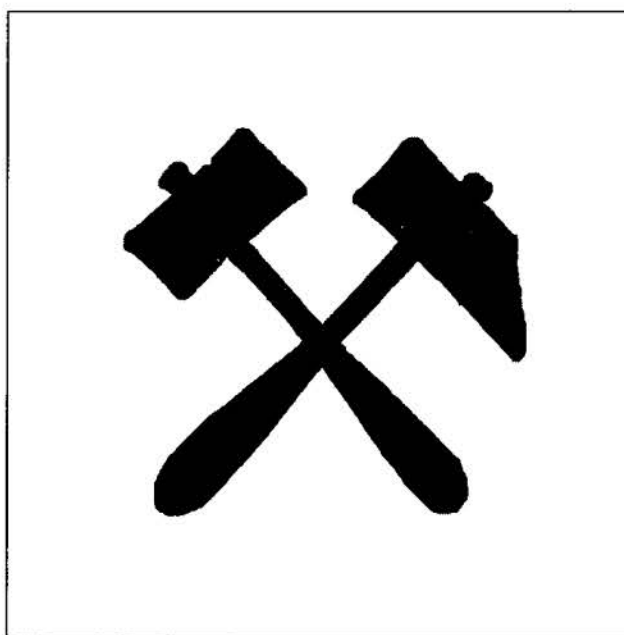
Kunststoffen

Na de Tweede Wereldoorlog startte het kunststoffentijdperk. Het bedrijf bouwde in 1951 in Geleen de eerste fabriek voor caprolactam, een grondstof voor nylon. Begin oktober 1952 werd de eerste caprolactam geproduceerd op het SBB. Deze caprolactam werd via drie fabrieken bereid uit benzol, eveneens afkomstig uit het cokesovengas van de beide cokesfabrieken. Twee jaar daarvoor hadden de Staatsmijnen alleen de theoretische kennis van dit procédé in huis en nu werd de eerste na-oorlogse caprolactam in Europa geproduceerd.

Uit het aanwezige etheen van de cokesovengas ging men de kunststof polyetheen produceren op de locatie van de cokesfabriek Em-

Embleem 1907.

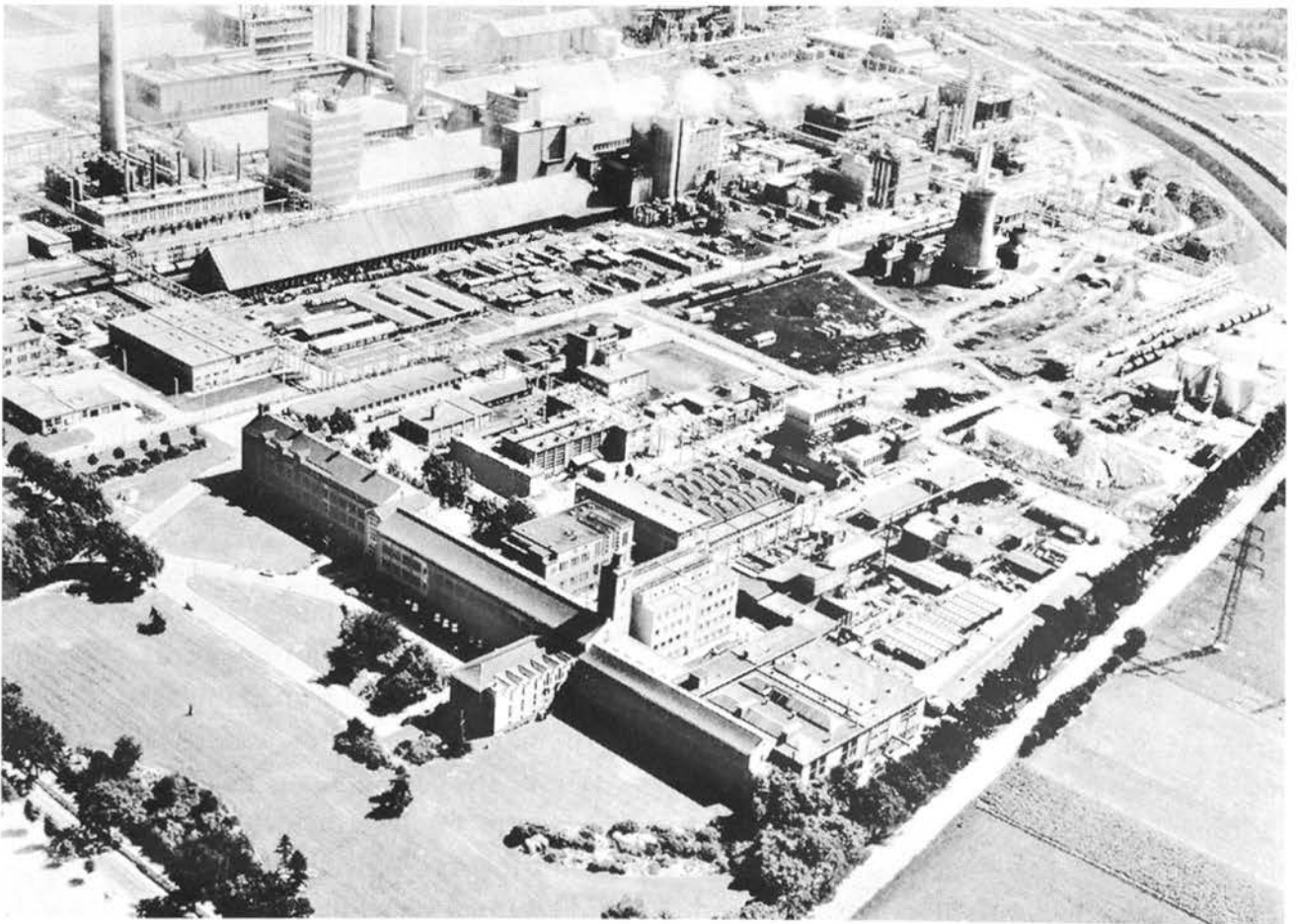
Embleem 1937.

ma 2 te Beek. Deze polyetheenfabriek kwam in 1959 in bedrijf en produceerde polyetheen onder de merknaam Stamylan.

In 1961 kwam NAK 1, een kraakinstallatie voor lichte benzines, op de locatie Zuid in productie en leverde eveneens etheen, als grondstof voor polyetheen. In de loop van de tijd kwamen verschillende kraakinstallaties in bedrijf.

Hoofdgebouw van de Staatsmijn Maurits in 1947.

Het Stikstofbindingsbedrijf [SBB] produceert reeds in 1930 de eerste kunstmest.

In 1969 werd bekend gemaakt dat de onderneming PVC ging produceren, in samenwerking met twee Belgische ondernemingen onder de naam Limburgse Vinyl Maatschappij nv.

In 1970 startte men met de bouw van de monovinylchloridefabriek, de grondstof voor deze PVC, in het Belgische Tessenderlo.

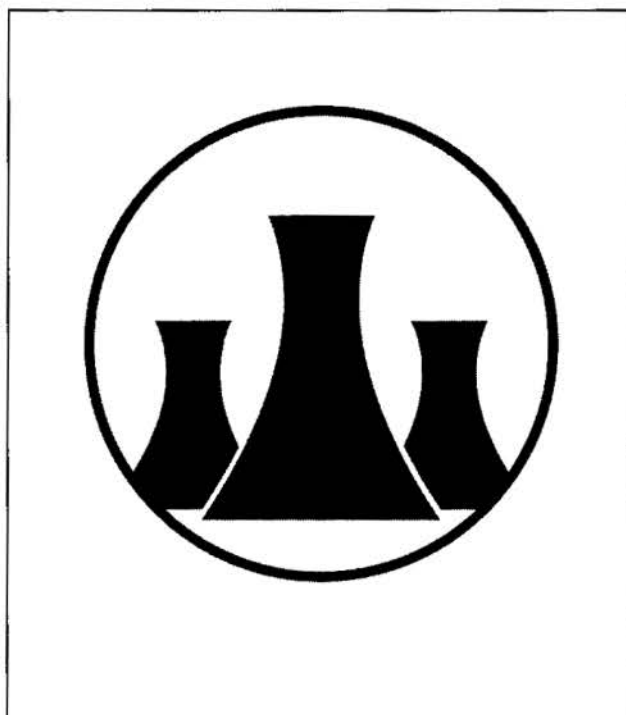
De bouw van de PVC-fabriek met een begincapaciteit van 75.000 ton per jaar gebeurde op de locatie Zuid. De fabriek werd zonder veel problemen in bedrijf gesteld en op 24 februari 1972 werd het eerste product vervaardigd. Verschillende andere kunststoffen werden in de loop van de tijd aan het productierijtje toegevoegd.

Uitbouw

Nadat in de jaren zestig en zeventig de Limburgse mijnen definitief waren gesloten, legde DSM zich geheel toe op de chemische activiteiten, in eerste instantie op chemische producten op basis van nafta, gasolie en aardgas. In deze tijd ontstond een enorme investeringsgolf. Vele buitenlandse bedrijven werden door DSM overgenomen. Door de overname van bepaalde bedrijven kon DSM nu ook zelf de geproduceerde stoffen verwerken tot halffabrikaten of eindproducten. In de jaren tachtig schakelde DSM over op nieuwe producten. Er werden opzienbarende uitvindingen gedaan, die werden ingezet voor de uitbreiding van het assortiment. Een voorbeeld hiervan is stanyl, een kunststof met uitstekende eigenschappen bij hoge temperaturen dat veel wordt gebruikt in de auto-industrie.

Groei

In 1989 werd DSM geprivatiseerd. De Nederlandse Staat verkocht tweederde deel van zijn aandelenbezit. De aandelen van DSM staan tegenwoordig genoteerd op de effectenbeurzen van Amsterdam, Düsseldorf en Frankfurt. DSM is thans uitgegroeid tot een sterk geïntegreerd internationaal chemieconcern. DSM

Embleem 1960.

Embleem 1970.

heeft een groot aantal bedrijven in Europa, Noord- en Zuid-Amerika, Azië en Australië. Het concern had in 2001 een winst van 1,415 miljard euro en telt momenteel wereldwijd circa 21.500 medewerkers en is werkzaam in meer dan 200 vestigingen. De activiteiten van DSM zijn op dit moment onderverdeeld in drie clusters, namelijk Life Science Products, onderverdeeld in DSM Fine Chemicals, DSM Anti-Infectives, DSM Food Specialties en DSM Bakery Ingredients, Performance Materials, onderverdeeld in DSM Elastomers, DSM Engineering Plastics, DSM Coating Resins en DSM Composite Resins en Industrial Chemi-

Het kunststoffentijdperk wordt begin jaren vijftig ingeluid met de bouw van een fabriek voor caprolactam, een gronstof voor nylon.

In 1969 werd de laatste kolenwagon weggereden bij de Staatsmijn Wilhelmina.

cals met DSM Fiber Intermediates, DSM Melamine en DSM Agro.

In het jubileumjaar 2002 verkreeg DSM het predikaat koninklijk op 29 mei tijdens het wereldwijd ontbijt voor alle personeelsleden. De bijbehorende oorkonde werd uitgereikt door de Commissaris der Koningin van Limburg, baron B.J. van Voorst tot Voorst.

Precies in het jubileumjaar 2002 maakte DSM definitief de ommezwaai naar de 'life science' producten en verkocht DSM Petrochemicals [DPC] met ingang van 1 januari aan het Saoedisch bedrijf SABIC. De overdracht vond plaats op 1 juli tijdens officiële bijeen-

komsten op de locaties Zuid en het Duitse Gelsenkirchen. Met het hijsen van de oranjeblauwe SABIC-vlaggen werd dit onderstreept onder de rook van de grootste installatie die bij deze deal was betrokken, namelijk Naftakraker 4 op locatie Zuid. Vanzelfsprekend waren de beide topmannen van DSM en SABIC, Elverding en Mohammed Al-Mahdy aanwezig en zij bezegelden de officiële overdracht met een ferme handdruk.

Ondanks de enorme internationale ontwikkeling die het concern sinds 1902 doormaakte, bleef het hoofdkantoor van de Koninklijke DSM steeds in Heerlen.

Negen president-directeuren in honderd jaar

In de afgelopen eeuw hadden negen personen de hoogste leiding van de Staatsmijnen/DSM. Deze bestond de eerste vijf jaar uit een eenhoofdige leiding. Vanaf 1907 was er een driehoofdige leiding met de titel van directeur onder voorzitterschap van een president-directeur. In 1959 werd de titel directeur bij de Staatsmijnen gewijzigd in hoofddirecteur. In 1975 wijzigde men de naam van de hoofddirectie in Raad van Bestuur van DSM en werd de voorzitter ervan de belangrijkste spil in het concern.

H.J.E. Wenckebach [1902-1907]

Wenckebach legde de grondslagen voor de organisatie en de technische opbouw van de Staatsmijnen. Hij was zelf geen mijnbouw-technicus, maar had zich goed in de voor hem vreemde materie ingewerkt.

Henri Johan Eduard Wenckebach werd geboren op 27 juni 1861 in 's-Gravenhage.

Oud-genie-officier Wenckebach was in 1902 directeur van de Noord-Ooster-Lokaal Spoorweg-Maatschappij te Zwolle, toen hij door de regering, in overleg met oud-minister en de latere voorzitter van de Mijnraad, Ir. C. Lely, werd gekozen voor de functie van directeur-generaal van de Staatsmijnen in Limburg. Hij werd benoemd bij Koninklijk Besluit van 15 februari 1902. Op 1 mei 1902 trad hij in dienst en vestigde zijn kantoor in kasteel Terworm, even buiten het centrum van Heerlen.

Zijn eerste medewerkers waren de mijnbouwkundige ingenieur J.C.F. Bunge, de technische ingenieur R. de Kat en de 'chef de bureau' J.G. van den Mark.

Het kasteel Terworm was bij nader inzien niet erg geschikt als zetel van de nieuwe onderneming. Eind 1902 verhuisden Wenckebach en zijn staf naar Heerlen en vestigden zich in het voormalige postkantoor in de Geleenstraat. Hier werd begonnen met de uitbouw van het nieuwe staatsbedrijf. De groei

ging zo snel dat er naar een nieuw gebouw moest worden omgekeken. In 1906 namen hij en zijn personeel hun intrek in het nieuwe hoofdgebouw in het Heerlens centrum.

In mei 1907 werd hij, 45 jaar oud, koninklijk onderscheiden en benoemd tot Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw.

H.J.E. Wenckebach [1902-1907]

Vanaf 1 september 1907 legde Wenckebach, in verband met zijn benoeming tot directeur van de gouvernementsbedrijven in Nederlands-Indië, zijn ambt als directeur-generaal van de Staatsmijnen neer. Ir. Bunge nam zijn taken waar tot 1 januari 1908. Wenckebach werd later opgevolgd door een driehoofdige directie, onder voorzitterschap van mr. dr. W.F.J. Frowein. Zijn ontslag werd door de Mijnraad betreurd. Het vertrek van Wenckebach, op een tijdstip dat de onderneming nog in het eerste stadium van aanleg verkeerde, kwam zeer ongelegen. Het eervol ontslag werd bekrachtigd bij Koninklijk Besluit van 9 december 1907, de dag dat hij op Java in Nederlands Indië arriveerde.

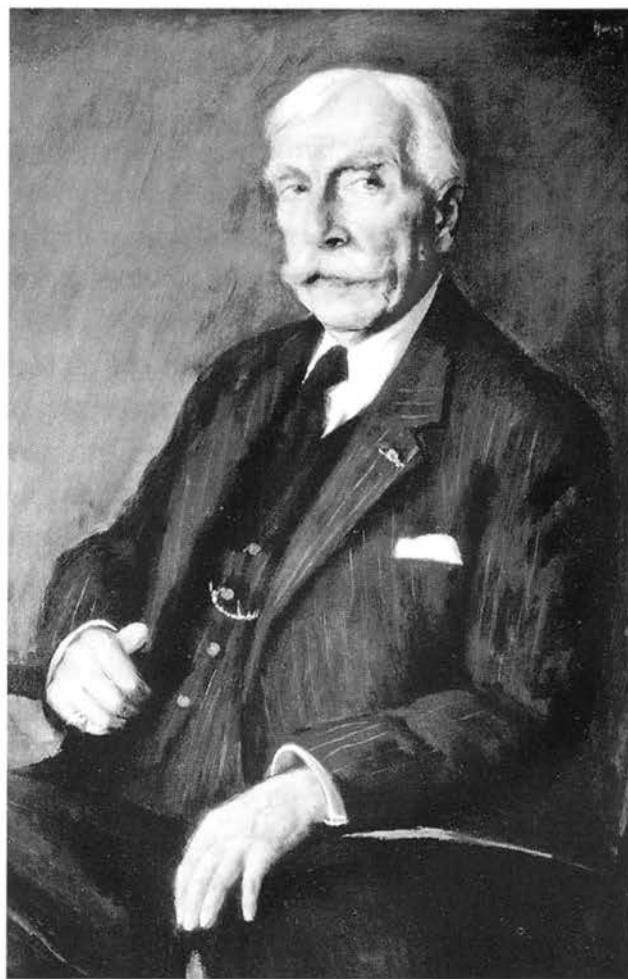
Wenckebach werd na zijn terugkomst uit Nederlands Indië in 1914 belast met de oprichting van de Koninklijke Nederlandse Hoogovens en Staalfabrieken. De inbedrijfstelling van de eerste hoogoven in 1924 mocht hij niet meer meemaken. Hij overleed onverwacht op 62-jarige leeftijd op 21 februari 1924 in zijn woonplaats 's-Gravenhage.

Mr. dr. W.F.J. Frowein [1908-1942]

Van Frowein wordt gezegd dat zijn organisatietalent en zijn sociale betrokkenheid de enorme groei van het Staatsmijnbedrijf stimuleerden vanaf zijn aantreden tot zijn pensionering in 1942. Van meet af aan drukte hij ook het commerciële stempel op de onderneming.

Wilhelm Frederik Johan Frowein werd geboren te Arnhem op 2 november 1876. Na de lagere school en het behalen van het gymnasiumdiploma in Arnhem studeerde hij rechten aan de Rijksuniversiteit te Utrecht en haalde zijn bul als meester op 14 november 1899. Nog geen twee jaar later promoveerde Frowein op 21 mei 1901 tot doctor in de Staatswetenschappen. Frowein werkte enige tijd als advocaat en procureur te Arnhem.

Hij was van 15 december 1901 tot 1 februari 1904 werkzaam als commies-redacteur bij de gemeente Groningen. Na ruim twee jaar trad

W.F.J. Frowein [1908-1942]

hij op 1 februari 1904 in dienst van het ministerie van Landbouw, Nijverheid en Handel als commies. Bij dit departement was hij, later als hoofdcommies, belast met mijnbouw-aangelegenheden. Frowein was betrokken bij de totstandkoming van het Mijnreglement uit 1906. Hij was 31 jaar oud toen hij per 1 januari 1908 door minister Veegens werd benoemd tot directeur-voorzitter van de driekoppige directie van de Staatsmijnen.

Tijdens de oorlogsjaren 1914-1918 en in de jaren hierna werd hij als directeur van de Rijkskolendistributie belast met de zorg voor een doelmatige distributie in Nederland van brandstoffen. In 1922 werd hij eervol ontslagen met dankbetuiging voor de belangrijke, door hem bewezen, diensten.

Hij onderhield goede betrekkingen met mgr. dr. W.H. Nolens, voorzitter van de Mijnraad en een invloedrijk lid van de Tweede Kamer, en dr. H. Poels, de grote katholieke Limburgse voorman in die periode. Frowein was vele

jaren voorzitter van het bestuur van het Algemeen Mijnwerkersfonds en de Contact-Commissie voor het Mijnbedrijf.

Met ingang van 1 januari 1942 werd hem eervol ontslag verleend. De functie van president-directeur bleef hierna tot 1947 onbezet.

Tijdens zijn leven is Frowein diverse malen koninklijk onderscheiden. Reeds in 1913 werd hij op 37-jarige leeftijd benoemd tot Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw. In 1922 werd hij Commandeur in de Orde van Oranje-Nassau. Negen later werd volgde zijn bevordering tot Groot-Officier in deze Orde van Oranje-Nassau.

Ook buitenlandse staatshoofden eerden hem Groot-Officier in de Orde van Leopold II van België. De koning van Zuid-Slavië benoemde hem in 1937 tot Commandeur in de Orde van de Kroon van Zuid-Slavië.

In zijn vrije tijd was Frowein president-kerkvoogd van de Hervormde Gemeente in Heerlen, protestants regent van het St. Jozef-ziekenhuis en vele jaren lid van de Provinciale Staten van Limburg en van het hoofdbestuur van de Christelijke Historische Unie. Vooral in die functies heeft hij veel bijgedragen aan de verstandhouding tussen protestanten en katholieken.

Bij zijn tachtigste verjaardag in 1956 ontving hij de erepenning van de provincie Limburg.

Mr. dr. W.F.J. Frowein overleed op 12 juli 1958 op zijn landgoed Goedenraad te Eys-Wittem, waar hij ook werd begraven.

Dr. ir. Ch. Th. Groothoff [1947-1953]

Groothoffs werkzaamheden bij de Staatsmijnen begonnen in een periode, waarin het nog kleine bedrijf van de Staatsmijnen na de Eerste Wereldoorlog [1914-1918] uitgroeide tot de grootste mijnonderneming van Nederland. Als voorzitter van de directie zorgde hij voor een snel economisch herstel van het voor Nederland zo belangrijke staatsbedrijf.

Christiaan Theodoor Groothoff werd geboren op 5 juli 1887 in Mangar, Nederlands-Indië. Hij voltooide in 1910 met lof zijn studie

CH. TH. Groothoff [1947-1953]

tot mijnningenieur aan de Technische Hogeschool in Delft. In 1916 promoveerde hij aldaar tot doctor in de Technische Wetenschappen.

Na zeven jaar bij de Billiton-Maatschappij te hebben gewerkt trad hij op 6 januari 1919 in dienst van de Staatsmijnen als adjunct-ingenieur op de Staatsmijn Emma.

In 1922 werd hij benoemd tot bedrijfsingenieur van Staatsmijn Hendrik. In 1923 volgde zijn benoeming tot hoofd-ingenieur in algemene dienst. Zijn aanstelling tot hoofd-bedrijfsingenieur volgde op 1 januari 1924. Bij ministerieel besluit van 17 maart 1937, nr. 568, werd Groothoff met ingang van 15 april 1937 benoemd tot directeur. Op 1 april 1943 werd hij op last van de Duitse bezetter gearresteerd en overgebracht naar het Oranjehotel te Scheveningen. Later werd hij overgebracht naar het interneringskamp te St. Michielsgestel. Na zijn vrijlating werd hij door de bezettingsoverheid op 11 december 1943 ontslagen.

Het was hoofd-bedrijfsingenieur Ross van

Lenneep die in deze oorlogsperiode de leiding van de onderneming op zijn schouders kreeg.

Na de bevrijding van Heerlen en omgeving op 17 en 18 september 1944 werd Groothoff weer in zijn functie hersteld en hervatte hij op 19 september 1944 zijn werkzaamheden. Van 1 februari 1947 tot aan zijn pensionering op 1 april 1953 bekleedde hij vervolgens het voorzitterschap van de Staatsmijnendirectie.

De Nederlandse regering droeg hem na de bevrijding van Nederland op 8 juni 1945 het beheer op van alle steenkolenmijnen. Deze functie vervulde hij met veel plichtsbetrachting. Hij bundelde alle krachten die het herstel van de normale bedrijfsverhoudingen moesten bevorderen. Op 1 januari 1949 werd hij op de meest eervolle wijze van deze taak ontheven. Na deze beheersperiode werd de vereniging 'De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg' in het leven geroepen met Groothoff als voorzitter. Deze functie bekleedde hij tot aan zijn pensionering op 1 april 1953.

Naast zijn functie bij de Staatsmijnen vervulde Groothoff tal van andere functies. Zijn verdiensten voor het bedrijf en de samenleving werden reeds in 1931 gewaardeerd door zijn benoeming tot Officier in de Orde van Oranje-Nassau. In 1948 werd hij bevorderd tot Commandeur in de Orde van Oranje-Nassau, terwijl hij vlak voor zijn pensionering in 1953 nogmaals werd bevorderd tot Grootofficier in de Orde van Oranje-Nassau.

Bij Koninklijk Besluit van 13 september 1946 was Groothoff benoemd tot Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw. Op 30 maart 1953 kreeg hij de erepenning van de gemeente Heerlen.

Dr. ir. Groothoff werd later erelid van het Koninklijk Instituut van Ingenieurs. Hij was verder ook erelid van 'The Institution of Mining Engineers' te Londen, het Nederlandsch Geologisch Mijnbouwkundig Genootschap te 's-Gravenhage en van de Nederlandsche Maatschappij voor Nijverheid en Handel te Haarlem. Na zijn pensionering in 1953 kon hij terugzien op een periode waarin hij, vaak

onder moeilijke omstandigheden, door zijn persoonlijke inzet een belangrijke bijdrage had geleverd aan het snelle herstel en de uitbreiding van de Staatsmijnen van na de Tweede Wereldoorlog.

Dr. ir. Groothoff, woonachtig in Valkenburg, overleed aldaar op 82-jarige leeftijd op 3 juli 1969.

H.H. Wemmers [1953-1962]

Wemmers was een man zonder franje, iemand die recht op zijn doel afging en zonder omwegen zei waar het op stond. Hij was een geboren leider en kon zich snel inwerken in alle voorkomende problemen.

Hendrik Hermanus Wemmers werd geboren op 1 oktober 1897 in Rotterdam. Hij was reeds in 1910 als jongste bediende werkzaam bij een Rotterdamse onderneming. Vanaf 1913 werkte hij op de administratie van de Rotterdamse Gemeentereiniging en volgde in die periode een opleiding voor gemeenteklerk.

H.H. Wemmers [1953-1962]

Wemmers kwam als achttienjarige jongeman op 1 juni 1916 in dienst van de Staatsmijnen en werd geplaatst op de administratie van het Hoofdbureau in Heerlen. Hier doorliep hij verschillende afdelingen. Reeds spoedig gaf hij blijk een uitgesproken commerciële aanleg te bezitten. Acht jaar na zijn indiensttreding volgde in 1924 zijn benoeming tot bureauchef op het Verkoopkantoor van de Staatsmijnen in Den Haag. In deze functie van deze afdeling kwam hij in aanraking met praktisch alle facetten van de verkoop. Hij werd in 1937 belast met de verkoop van huisbrandkolen en cokes in Nederland en met de afwikkeling van alle financiële aangelegenheden van deze verkopen, in binnen- en buitenland.

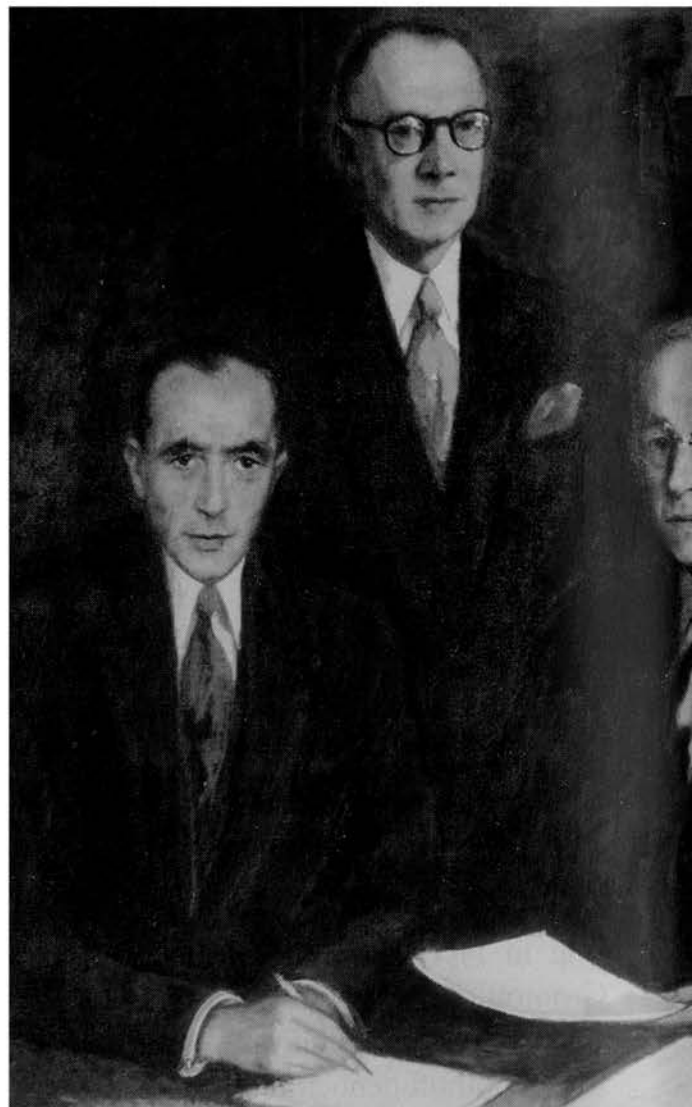
In 1940 volgde zijn benoeming tot waarnemend directeur van het Verkoopkantoor. In datzelfde jaar werd hij tevens benoemd tot directeur van het Rijkskolenbureau. In deze functie was hij tegelijk lid van het College van Handel en Nijverheid. Deze benoeming betekende dat hij in de moeilijke oorlogsperiode en de tijd na de bevrijding de hoogste verantwoordelijkheid droeg voor de verdeling van de schaarse kolenhoeveelheid in Nederland. In 1946 werd hij benoemd tot directeur van het Verkoopkantoor. Na een afwezigheid van precies 25 jaar keerde Wemmers in 1949 terug in Heerlen als directeur, belast met commerciële aangelegenheden.

Zijn loopbaan bij de Staatsmijnen werd anderhalf jaar onderbroken, vanwege zijn benoeming tot minister van Verkeer en Waterstaat in het kabinet van Drees [voor de CHU, maar partijloos] van 15 maart 1951 tot 1 september 1952. Hij kreeg toen onbetaald verlof van de Staatsmijnen. Op 2 september 1952 hervatte hij zijn werkzaamheden als directeur. Per 1 april 1953 volgde zijn benoeming tot directeur-voorzitter van de Staatsmijnen. Bij Koninklijk Besluit van 1 juni 1959 werd deze functie gewijzigd in president-directeur.

Wemmers was de eerste directeur bij de Staatsmijnen die in 1956 zijn veertigjarig dienstjubileum vierde.

Na een 46-jarig dienstverband bij de Staatsmijnen en in totaal 52 jaar actief in het arbeidsproces te zijn geweest, ging Wemmers per 1 november 1962 met pensioen.

Zijn activiteiten beperkten zich niet tot de Staatsmijnen. Hij was voorzitter van de vereniging 'De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg.' Van 1955 tot 1962 was hij lid van

De raad van bestuur ± 1950.

de Mijnindustrieraad [MIR]. Verder was hij voorzitter van het Beambtenfonds voor de Mijnindustrie. Vanaf de instelling in 1953 van het Raadgevend Comité van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal [EGKS] tot 15 januari 1962 had Wemmers zitting gehad in dit orgaan. Hij maakte ook deel uit van verschillende EGKS-commissies.

Hij was beschermheer van de koninklijke

harmonie Sint Gerlachus Oirsbeek en erevoorzitter van de schutterij Sint Lambertus in zijn woonplaats Oirsbeek.

De Nederlandse overheid was hem erkentelijk voor zijn vele verdiensten en benoemde hem reeds in 1946 tot Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw. In 1952 werd hij benoemd tot Commandeur in de Orde van

in de Kroonorde van België [21-4-1959].

Op 17 januari 1964 ontving hij de gouden erepenning van de Gemeente Heerlen, verbonden aan het op 30 oktober 1962 door de raad verleende ereburgerschap van Heerlen. Na zijn pensionering verhuisde hij per 2 januari 1963 naar Den Haag en aanvaardde nog een functie als voorzitter van de Protestants Christelijke Werkgeversbond en lid van de Sociaal Economische Raad. Op 85-jarige leeftijd overleed hij er op 13 juni 1983.

Dr. A.C. J. Rottier [1962-1973]

Rottier had een warme belangstelling voor medezeggenschaps-aangelegenheden en leverde als secretaris van de 'Commissie Rutten' een wezenlijke bijdrage aan de voorbereiding en de totstandkoming van de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie in de mijnindustrie van na de Tweede Wereldoorlog. Hij was ook de president-directeur die het gehele mijnsluitingsproces begeleidde.

Antoine Cyrille Julien [Ton] Rottier werd op 13 maart 1910 geboren te St. Jansteen [Zeeuws-Vlaanderen]. In 1933 deed hij doctoraal examen economie aan de Katholieke Hogeschool Tilburg. Na enige jaren bij het Ministerie van Economische Zaken te hebben gewerkt, trad hij in 1936 in dienst bij de Staatsmijnen, bij de afdeling Algemene Zaken en Sociale Aangelegenheden.

Vanaf de oprichting van de Mijnindustrieraad in 1945 is hij lid van dit college geweest. Binnen de onderneming gaf hij als voorzitter van de Ondernemingsraad in belangrijke mate vorm aan het georganiseerd overleg.

In 1949 werd hij directeur der Staatsmijnen met als speciaal werkgebied Financiën, Economie en Administratie. De titel van directeur werd in 1959 gewijzigd in die van hoofd-directeur. In 1962 volgde zijn benoeming tot president-directeur van DSM.

Tijdens zijn bestuursperiode onderging de onderneming een diepgaande omzetting van de mijnbouwactiviteiten naar de chemische

Oranje-Nassau. Ter gelegenheid van het zestigjarig bestaan van de Staatsmijnen op 5 mei 1962 werd hij bevorderd tot Groot-Officier in de Orde van Oranje-Nassau.

Ook het buitenland eerde hem met hoge onderscheidingen. Zo was hij Officier in het Legioen van Eer van Frankrijk [1-7-1955], Commandeur in de Koninklijke Orde van Wasa Zweden [11-7-1956] en Commandeur

A.C.J. Rottier [1962-1973]

industrie. DSM werd onder zijn leiding fundamenteel hervormd; de onderneming ontwikkelde zich van een functionele organisatie tot een divisionele organisatie. Hij kreeg grote waardering voor zijn bedrijfseconomische en financiële bekwaamheden.

Ook als persoon genoot Rottier aanzien en waardering. Zo ontving hij de gouden stadsleutel van Augusta [vs] op 4 juli 1965 bij de vestiging van een nieuw stikstofbindingsbedrijf aldaar. Voorts kreeg hij op 3 maart 1971 uit handen van de Amerikaanse ambassadeur de Gouverneur Peter Stuyvesant Award uitgereikt vanwege de goede relaties met grote bedrijven in Amerika, waar Rottier zich verdienstelijk maakte voor de stichting van nog twee grote bedrijven.

Op 1 oktober 1973 ging hij met vervroegd pensioen en nam na een feestelijke bijeenkomst in het Hoofdkantoor afscheid van DSM en droeg zijn functie over aan drs. W. Bogers.

Ook buiten de onderneming was Dr. Rottier actief. Zo was hij vanaf 1962 curator van

de Technische Hogeschool Eindhoven en vanaf 1956 lid van de Raad van Toezicht van de Katholieke Hogeschool Tilburg. Deze hogeschool verleende hem op 16 november 1967 een eredoctoraat in de economische wetenschappen.

Voorts was hij lid van het dagelijks bestuur van het Nederlands Katholiek Werkgeversverbond en het hoofdbestuur van de Maatschappij voor Nijverheid en Handel. Daarom werd hij op 28 april 1965 benoemd tot erelid van het departement Limburg. Verder was hij bestuurslid van van de Stichting 'Premium Erasmianum' en van de Raad van Bestuur van de stichting Studiecentrum voor Administratieve Automatisering. Rottier stond aan de wieg van en was tot 1973 tevens plaatsvervangend voorzitter van het College van Bestuur van de Rijksuniversiteit Limburg en vanaf 1969 voorzitter van het bestuur van het De Wever-ziekenhuis en van het Medisch Regionaal Centrum Zuid-Limburg. Hij bekleedde een aantal commissariaten, zowel binnen als buiten het DSM-concern, waarvan meerdere tot lang na zijn pensionering.

De heer Rottier was Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw [1957], Commandeur in de Orde van Oranje Nassau [1973] en verkreeg de hoge pauselijke onderscheiding Ridder in de Orde van Gregorius de Grote [15-6-1962]. Hij ontving in 1973 tevens de gouden erepenning van de provincie Limburg en was vanaf 5 augustus 1974 ereburger van de gemeente Heerlen. Dr. Rottier overleed er op 82-jarige leeftijd op 10 november 1992.

Drs. W.A.J. Bogers [1973-1984]

Wim Bogers was begiftigd met een zeer helder verstand en vele andere gaven, die zijn buitengewoon functioneren voor DSM mogelijk maakten. Hij was de promotor bij uitstek van vestiging van DSM buiten Zuid-Limburg en buiten Nederland. Met name was zijn aandeel groot in de ontwikkeling van DSM in de USA.

Willem Adrianus Johannes [Wim] Bogers

werd geboren te Venlo op 18 juni 1922. In het oorlogsjaar 1940 behaalde hij zijn HBS-B diploma aan de Rijks-HBS te Venlo. Hierna werkte hij van 1 januari 1941 tot 15 september 1945 bij de brandstoffencommissie van het Rijkskolenbureau te Venlo. In die periode moest hij een jaar onderduiken om verplichte tewerkstelling in Duitsland te ontlopen.

Na de bevrijding van Nederland ging hij bedrijfseconomie studeren aan de Katholieke Economische Hogeschool te Tilburg. Zijn doctoraal examen bedrijfseconomie legde hij in 1949 'cum laude' af. Bogers trad in dienst van het Economisch Sociologisch Instituut te Tilburg. Hij werkte er als wetenschappelijk medewerker.

Een jaar later, 1950, begon Bogers zijn loopbaan bij de Staatsmijnen. Aanvankelijk was hij werkzaam als bedrijfseconomisch beambte. Op 1 januari 1952 werd hij benoemd tot chef Afdeling Statistiek. Ondertussen zette hij zijn studies in Tilburg voort ten behoeve van het doctoraal examen statistische analyse, wiskundige economie en econometrie. Dit aanvullend doctoraal examen legde hij eveneens 'cum laude' af in 1954.

Met ingang van 1 oktober 1956 werd hij aan de Hogeschool te Tilburg benoemd tot buitengewoon lector voor wiskundige economie en bedrijfseconometrie. Deze taak heeft hij een bepaalde periode tot volle tevredenheid uitgevoerd.

Op 1 januari 1957 werd hij bij Staatsmijnen benoemd tot lid van de Staf van de Sector Financiën, Economie en Administratie. Zijn benoeming tot algemeen economisch adviseur volgde per 1 januari 1958. Met ingang van 15 januari 1961 werd Bogers benoemd tot directeur Financieel-Economische Sector. Vijf jaar later werd hij met ingang van 1 januari 1966 benoemd tot lid van de toenmalige hoofddirectie. Medio 1968 werd hij plaatsvervangend president-directeur.

Op 1 oktober 1973 nam Bogers het roer over van zijn voorganger dr. A.C.J. Rottier als president-directeur. Na een structuurwijziging van de onderneming in 1975, waarbij onder

W.A.J. Bogers [1973-1984]

andere de naam van de hoofddirectie werd gewijzigd in Raad van Bestuur, was hij daarvan voorzitter. In verband met het bereiken van de 62-jarige leeftijd nam hij met ingang van 1 juli 1984 afscheid als voorzitter van de Raad van Bestuur van DSM.

In mei 1985 werd hij benoemd tot voorzitter van de Raad van Commissarissen van DSM. Hij heeft niet lang van zijn vervroegd pensioen kunnen profiteren. Bogers overleed op 17 februari 1987; een grote en erudiete persoonlijkheid ging heen.

Bogers kreeg tijdens zijn werkzaam leven verschillende onderscheidingen. In 1970 werd hij voor zijn vele verdiensten benoemd tot Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw. In 1976 volgde zijn onderscheiding tot Commandeur in de Orde van Leopold II van België en in 1977 het Commandeurschap in de Orde van Oranje-Nassau. Ook in 1977 werd hij Commandeur van de H. Gregorius de Grote van de Heilige Stoel, een hoge pauselijke onderscheiding van Vaticaanstad. Hare Ma-

jesteit Koningin Beatrix benoemde hem in 1983 tot Kamerheer in Buitengewone Dienst. Een jaar later werd hij bevorderd tot Groot-Officier in de Orde van Oranje-Nassau.

In 1983 ontving hij de chemieprijs van de Vereniging Nederlandse Chemische Industrie [VNCI] wegens zijn grote verdiensten bij het omvormen van de Nederlandse Staatsmijnen tot DSM-concern. Hij bekleedde verder een aantal nevenfuncties en commissariaten, zowel binnen als buiten het DSM-concern. Ook op maatschappelijk gebied was hij actief.

De provincie Limburg eerde hem bij zijn afscheid als voorzitter van de Raad van Bestuur op 28 juni 1984 met de erepenning in goud van de provincie Limburg en hij was ook sinds 28 juni 1984 tevens ereburger van de gemeente Heerlen.

De naam Bogers leeft voort in het universitair onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek. Op initiatief van DSM is in 1990 aan de Katholieke Universiteit Brabant in Tilburg, waar hij studeerde en doceerde, als eerbetoon aan hem de Wim Bogers Leerstoel ingesteld.

Mr. H B. van Liemt [1984-1993]

‘Open en plezierig in de omgang, maar wel wetend waar hij op aankoerste, zonder veel te praten’, zo werd Van Liemt weleens gekenschetst. Kenmerkend voor de periode ‘Van Liemt’ waren verder de stappen van DSM vanuit de basischemie naar de fine chemicals en specialties.

Hendrikus Bernardus [Hans] van Liemt werd geboren op 25 juni 1933 in Etten-Leur [N-B]. Hij studeerde rechten aan de universiteit te Leiden en studeerde in 1957 af. Van Liemt trad in 1958 in dienst van de Staatsmijnen. Aanvankelijk was hij werkzaam bij de Juridische Afdeling en bij de Staf Commerciële Zaken. Na gedurende vijf jaar de Afdeling Algemene Zaken van de onderneming te hebben geleid, werd hij in 1968 benoemd tot Algemeen Secretaris. In deze functie was hij met name belast met de voorbereiding, overbren-

H.B. van Liemt [1984-1993]

ging en uitvoering van zaken op algemeen beleid. Een jaar later werd Van Liemt belast met de leiding van de Dienst Deelnemingen. In het kader van de herstructurering van de organisatie werd hij in 1971 belast met de leiding van de Hoofdgroep Chemische Deelnemingen. In 1973 volgde zijn benoeming tot lid van de Hoofddirectie van DSM. Bij de structuurwijziging van het concern in 1975 werd hij lid van de Raad van Bestuur. Binnen deze raad was hij verantwoordelijk voor personeel, algemene zaken en activiteiten op het gebied van de kunstmest.

In 1984 werd hij benoemd tot voorzitter van de Raad van Bestuur. In juli 1993 ging hij op 60-jarige leeftijd met vervroegd pensioen.

Namens DSM maar ook daarbuiten vervulde Van Liemt vele functies. Hij was lid van de Raad van Commissarissen bij de Hollandse Beton Groep NV, NV Verenigd Bezit VNU, Océ-van der Grinten NV, Sara Lee/Douwe Egberts, ABN Amro Holding NV en Gamma Holding NV.

Voorts was hij onder meer lid van de Governing Council van Leer, lid Stichting Preferente Aandelen NV Koninklijke KPN BT, lid Stichting Preferente Aandelen Philips NV, lid Bestuur Samenwerkende Revalidatiecentra Limburg, lid College van Beheerders van het Bedrijfsfonds van de Europese Beweging in Nederland, lid Stichting Historisch Kunstbezit Limburg, lid Advisory Committee Energy International en lid Bestuur Stichting Katholieke Universiteit Nijmegen.

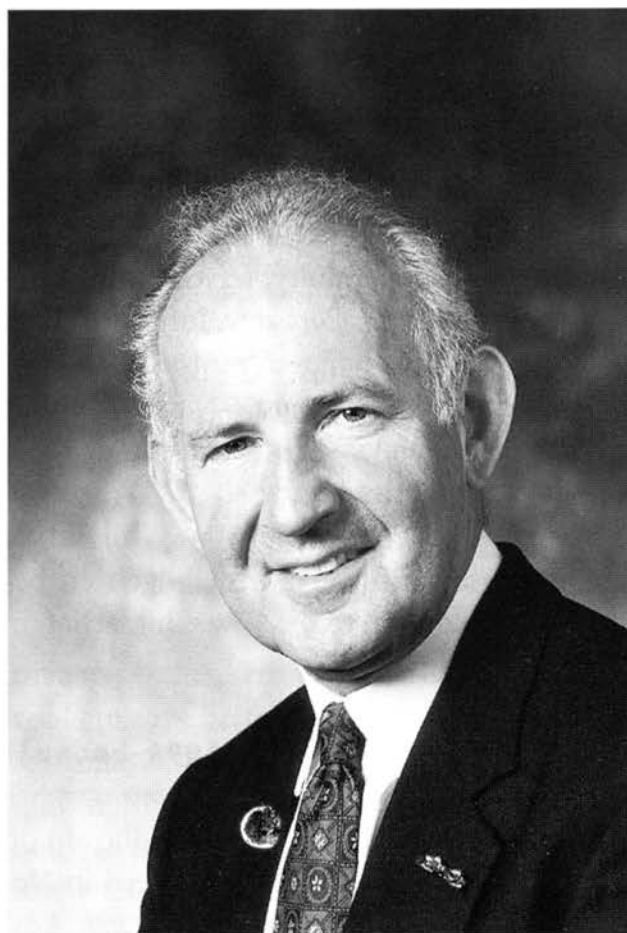
Hans van Liemt werd in april 1981 benoemd tot Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw en in januari 1991 Commandeur in de Orde van Leopold II [België]. Op 9 juni 1993 werden hem door minister J. Andriessen de versierselen uitgereikt, behorend bij zijn benoeming tot Commandeur in de Orde van Oranje-Nassau.

Ir. S.D. de Bree [1993-1999]

Hij hield niet van zeuren en was een prestatiegericht en buitengewoon deskundig leider. Toch liet hij mensen in hun waarde. Ook op sportief gebied stond en staat de Bree nog steeds zijn mannetje als wielrenner, skiër of schaatser.

Simon David de Bree is op 14 april 1937 in Koudekerke [Zeeland] geboren. Hij studeerde scheikunde [fysische technologie] aan de Technische Universiteit Delft en enkele vakken economie aan de tegenwoordige Erasmus Universiteit in Rotterdam. In 1966 trad De Bree als researchmedewerker in dienst bij DSM. Daarna werkte hij van 1969 tot 1973 op de afdeling Acquisitie van Stamicarbon, de dochteronderneming belast met de exploitatie van DSM-kennis. In 1973 maakte hij de overstap naar de divisie Kunststoffen. Daar vervulde hij tot 1980 verschillende functies in sales en marketing. In 1980 werd hij chef Groep Polymeren van de divisie Kunststoffen. Drie jaar later volgde zijn benoeming tot directeur van de divisie Kunststoffen.

In 1986 werd De Bree lid van de Raad van Bestuur van DSM. Van juli 1993 tot juli 1999

S.D. de Bree [1993-1999]

P.A.F.W. Elverding [1999-heden]

was hij voorzitter van de Raad van Bestuur in een periode waarin DSM een sterke, wereldwijde actieve onderneming werd.

Op 24 juni 1999 werd officieel afscheid van hem genomen. Van gouverneur baron Van Voorst tot Voorst ontving hij de erepenning van de provincie Limburg, terwijl de minister van Economische Zaken, mw. Jorritsma, hem verraste met zijn benoeming tot Commandeur in de Orde van Oranje-Nassau. In 1995 was hij reeds benoemd tot Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw.

Namens het DSM-concern was hij lid of commissaris van diverse instellingen en bedrijven. Ook buiten DSM was hij actief in diverse verenigingen.

Mr. P.A.F.W. Elverding [1999-heden]

Peter Elverding is geboren in Eindhoven op 23 december 1948. Hij is afgestudeerd in Nederlands Recht aan de Universiteit van Amsterdam, met Arbeidsrecht en Organisatie-

kunde als specialisatie. Binnen en buiten DSM heeft hij ruime ervaring op sociaal-organisatorisch terrein opgedaan.

Zijn carrière begon in 1973 als stafmedewerker bij een vak/beroepsorganisatie in de gezondheidszorg. Tussen 1975 en 1979 was hij in dienst van AKZO Chemie Nederland, onder meer als hoofd Personeelsdienst te Deventer. Van 1979 tot 1985 vervulde hij enkele functies bij Koninklijk Beheer Bijenkorf [KBB]; laatstelijk was hij lid van de directie Magazijn De Bijenkorf bv. Sinds 1985 is hij in dienst van DSM. Hij vervulde diverse directiefuncties, onder andere bij DSM Resins, DSM Research en bij het Concern was hij laatstelijk Directeur Concernstaf Personeel en Organisatie. In 1985 werd hij benoemd tot lid van de Raad van Bestuur DSM.

Sinds juli 1999 is hij voorzitter Raad van Bestuur DSM, als opvolger van dr. Simon de Bree. Buiten DSM vervult en vervulde Elverding verschillende commissariaten en nevenfuncties.

De viering van het 75-jarig jubileum in 1977

Jubilea zijn momenten waarop bedrijven of verenigingen hun bestaan als zodanig beleven en vieren. Ze bieden tevens gelegenheid tot grootscheepse manifestaties. Met name in 1927 bij het 25-jarig bestaan en in 1952 bij het 50-jarig bestaan gebeurde dat bij de Staatsmijnen met veel 'vlagvertoon.' De viering van het 60-jarig bestaan in 1962 was een stuk ingetogener, maar kreeg landelijk toch veel publiciteit.

Synthese

Het 75-jarig bestaan van de onderneming werd bescheiden gevierd. De achterliggende mijnsluitingen en de hiermee gepaard gaande pijn bij nog vele mensen in die periode maakten een groots jubileumfeest in 1977 niet passend. Ook de economische toestand was toen wat minder florissant. Toch werd er gefeest en waren er ook geschenken. Het feest werd gecoördineerd door een jubileumcommissie.

Als jubileumgeschenk viel de keuze op een boek met als titel 'Synthese.' Het 400 pagina's tellend kijkboek was een samenvatting van eerder afzonderlijk verschenen publicaties – de befaamde DSM-kalenders – waarin regionale kunst en natuurschoon bij elkaar waren gebracht. Het jubileumboek, gedrukt in een oplage van maar liefst 60.000 exemplaren, was bestemd voor het eigen personeel, de gepensioneerden en de actieve medewerkers van concernonderdelen in binnen- en buitenland, waarin DSM een belang van 100% had. Het eerste exemplaar werd op 5 augustus 1977 aangeboden aan de voorzitter van de Raad van Bestuur, drs. W. Bogers.

Geschenken

Bij gelegenheid van het 75-jarig jubileum deelde DSM in totaal ruim vijf miljoen gulden

uit aan geschenken. Twee miljoen gulden was reeds in 1975 bestemd voor de bouw van een aangepaste huisvesting van de in 1940 opgegraven Romeinse Thermen in Heerlen. Dit bouwwerk werd in het jubileumjaar 1977 voltooid en op 29 november officieel geopend door Z.K.H. prins Claus. De rest van de jubileumgelden besteedde DSM in overleg met de omliggende gemeentebesturen voor een klein aantal prestigieuze bestemmingen, zoals gemeenschapshuizen en voetbalstadions.

De gemeente Stein kreeg het Steinerbos cadeau met hierbij honderdduizend gulden voor het achterstallig onderhoud. In Sittard kreeg het Fortuna Sittardia Combinatiestadion nieuwe verlichting. Geleen kreeg een bijdrage in de inrichting van de 'stadsruimte' in de nieuw te bouwen vleugel van het Geleens gemeentehuis. In Kerkrade werd een accommodatieverbetering aangebracht aan het stadion van Roda JC.

Brunssum kreeg een bijdrage voor de inrichting van de kelderruimte van het gemeenschapshuis 'de Brikke-Oave' en de plaatsingskosten van een door DSM geschonken schachtwiel van de staatsmijn Hendrik. De gemeente Beek kreeg een tegemoetkoming in de kosten van een ontmoetingscentrum bij het zwembad en de sporthal. Ook Hoensbroek werd niet vergeten en kon voor het gerenoveerde gemeentehuis sierbestrating aanleggen annex een fonteinpartij.

Op 29 november 1977 opent prins Claus het Thermenmuseum. Van links naar rechts Prins Claus, burgemeester Reijnen, museumdirecteur drs. J.T.J. Jamar en wethouder Schlösser.

Creatief

Op vrijdag 19 augustus werd door de voorzitter van de Raad van Bestuur ir. L.M. Kretzers, een tentoonstelling geopend in de schouwburg Heerlen. Deze expositie omvatte ongeveer tweehonderd schilderwerken van Limburgse kunstenaars uit het kunstbezit van DSM. De inleiding op deze tentoonstelling werd gehouden door prof. Ko Sarneel uit Beek.

Er werd massaal gewandeld vanuit het Pavillon in Valkenburg op zaterdag 20 augustus. Hierbij kon een bezoek worden gebracht aan de model-steenkolenmijn in Valkenburg.

Vanaf 27 augustus was er in kasteel Hoensbroek de tentoonstelling 'DSM Creatief' met ruim vijfhonderd ingezonden werkstukken op het gebied van tekenen, schilderen, fotograferen, beeldhouwen, boetseren, en textiel bewerken. De kinderen van de personeelsleden van DSM Limburg konden meedoen aan een opstel- en tekenwedstrijd onder het motto 'Waar we wonen.'

De jury bestond uit Ko Sarneel uit Beek,

Theo Vromans uit Maastricht, Lo van der Linden uit Puth-Schinnen en M. Kneepkens uit Rotterdam.

Op 28 augustus 1977 werd in het kader van het 75-jarig bestaanfeest een grote fietstocht georganiseerd door de vereniging 'Ontspanning door Sport' [ODS] voor alle medewerkers, gepensioneerden en overbruggen van DSM en Fonds voor Sociale Instellingen/Stichting Bedrijven Fonds met als startplaatsen Geleen en Heerlen.

Viering

De officiële jubileumreceptie vond plaats op woensdag 31 augustus 1977. Na overleg met de Oecumenische Raad van Kerken in Heerlen was gekozen voor een eucharistieviering in de Sint Pancratiuskerk te Heerlen. Deze, door deken Jochems gecelebreerde, plechtige dienst begon om 10.30 uur.

Het kerkelijk zangkoor St. Cecilia luisterde deze H. Mis op, samen met dirigent Peter Kokkelmans en organist Willy Prick. De preek tijdens deze dienst werd verzorgd drs.

J. Schreurs, aalmoezenier van Sociale Werken.

's Middags was er om 14.30 uur een stijlvolle herdenkingsbijeenkomst in de aula van het Hoofdkantoor aan de Stationsstraat, opgeluisterd door het Mannenkoor van het Centraal Laboratorium en bijgewoond door leidinggevendenden van DSM, leden van de medezeggenschapsorganen en een beperkt aantal officiële vertegenwoordigers van buiten DSM. Sprekers waren de president-commissaris prof. mr. W.C.L. van der Grinten, de voorzitter van de Raad van Bestuur drs. W. Bogers, M. Kikken, voorzitter van de Ondernemingsraad DSM Limburg bv en minister drs. R. Lubbers van Economische Zaken. Op

het einde van deze bijeenkomst werd de voorzitter van de Raad van Bestuur, drs. W. Bogers, koninklijk onderscheiden tot Commandeur in de Orde van Oranje-Nassau. De versierselen werden hem omgehangen door de minister, drs. R. Lubbers. Met hem werden nog vier DSM-medewerkers onderscheiden en wel de heren C. van Heerden [Officier in de Orde van Oranje-Nassau], J.J.A. Knops [Ridder in de Orde van Oranje-Nassau], L.R. Baggen [eremedaille in goud, verbonden aan de Orde van Oranje-Nassau] en J. Coenen [eremedaille in zilver, verbonden aan de Orde van Oranje-Nassau].

De officiële receptie werd gehouden in de

De toenmalige minister Lubbers reikt een koninklijke onderscheiding uit aan de voorzitter van de Raad van bestuur, drs. W. Bogers

Heerlense schouwburg. Het Koninklijk Heerlens Harmonie-Orkest bracht op het schouwburgplein eerst een aubade aan de gedecoreerden en de leiding van de jubilerende onderneming.

Hierna volgde om 17.00 uur de openbare receptie in de bovenfoyer van de Heerlense schouwburg. DSM had te kennen gegeven eventuele feestgeschenken te doneren aan de 'Aktie Geuldal', gevoerd door de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten en de Stichting Het Limburgse Landschap.

Activiteiten

De DSM-medewerkers hadden op 31 augustus een extra [betaalde] vrije dag. Men kon op die dag dammen tegen Harm Wiersma tijdens een door de ODS georganiseerde damsimultaanseance in Kerkrade. Ook de ster van eigen bodem, Ferdi Okrognik, was aanwezig.

Geschaakt werd er diezelfde dag in Geleen tegen de grootmeesters Hein Donner en Gena Sosonko. Een jubileumtennisttoernooi

vond plaats op de langs de KLM-sstraat in Heerlen gelegen tennisbanen.

Een voetbaltoernooi ontbrak ook niet op dit jubileumfeest. Het toernooi startte op het sportcomplex aan de Jos Klijnenlaan in Geleen met 28 elftallen om het DSM-kampioenschap. Een volleybaltoernooi was er in de sporthal in de Geleense Groenstraat met 18 teams. Ook zij streden voor het DSM-kampioenschap. In Geleen werd er in dit kader ook gebridged met 60 paren.

De DSM-Jubileum hengeldag vond plaats in het recreatiepark Forellenvijver Hoeve Overste Hof te Schaesberg-Strijthagen.

Bij al deze door ODS georganiseerde activiteiten werden de prijzen uitgereikt door leden van het Raad van Bestuur of directeuren van DSM.

In het kader van het jubileum besteedde de NOS-televisierubriek 'Van Gewest tot Gewest' op 16 november 1977 ruim aandacht aan DSM. In dit programma werden het ontstaan en groei van de onderneming geschilderd, waarbij gebruik werd gemaakt van historische materiaal uit het Centraal Archief van DSM.

De laatste 25 jaar van een Koninklijke Eeuwling

Kroniek 1977-2002

25

Op Mauritscomplex 1 in Geleen werd op de eerste dag van het nieuwe jaar de uitgebreide en geheel vernieuwde kantine in gebruik genomen.

Op donderdag 13 januari 1977 bracht koningin Juliana een bezoek aan DSM met name aan het Centraal Laboratorium en het Hoofdkantoor in Heerlen.

Minister J.P.A. Gruyters van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening bracht op maandag 31 januari een bezoek aan de onderneming en bezichtigde onder andere de in aanbouw zijnde Integrale Afvalwater- en Zuiveringsinstallatie [IAZI] in Stein.

Op het terrein Kerensheide werd in maart hard gewerkt aan de uitbreiding van het tankenpark 3 voor de Naftakraker 4. Hiermee was een investering van zestig miljoen gulden gemoeid.

De bouw van Naftakraker 4 maakte in 1977 goede vorderingen. De twee grootste destillatiekolommen van elk bijna 100 meter lang werden op zaterdagochtend 2 april op de bouwplaats aangevoerd vanaf de Haven Stein. Het hijskarwei van beide giganten werd op 20 april uitgevoerd.

Op terrein Noord van de Groep Organische Produkten begon men medio mei met de bouw van een nieuwe afgassenketel nodig voor het verbranden van afvalgassen uit de Acrylonitril-fabrieken en de nieuwe x-piccolinefabriek van de Groep Speciale Produkten.

Nobelprijswinnaar P.J. Flory uit de Verenigde Staten hield begin juni op het Centraal Laboratorium een wetenschappelijk voordracht over de jongste ontwikkelingen in de theorie over de elasticiteit van rubber. Hij vond er een aandachtig gehoor

De Groep Organische Produkten [GOP] nam op 21 juni afscheid van de vrijwillige brandmeesters en installeerde de brandmeesters-veiligheidsinspecteurs.

De Groep Speciale Produkten nam in de zomer van 1977 de eerste eenheid van een nieuwe fabriek voor hoogwaardige fijnchemicaliën in bedrijf.

De laatste Chef Ondergronds Bedrijf ['Chob'] van de Staatsmijn Maurits, Th. Ruers, later chef Uitvoering Afdeling Liquidatie Mijnbedrijven, ging op 1 oktober met overbrugging naar pensioen.

Op vrijdag 7 oktober 1977 vond er in het Casino te Treebeek de eerste reünie plaats van oud-medewerkers van de Staatsmijnen Emma en Hendrik. De opkomst was overweldigend met ruim duizend ex-kompels.

Eind 1977 naderde de voltooiing van de Centrale Koolwaterstoffen Verlading op het terrein van Mauritscomplex 2 in Geleen.

Begin november 1977 werd de eerste straat van de Integrale Afvalwater -en Zuiverings Installatie op proef in bedrijf gesteld. De kweek van de vereiste bacteriën was toen reeds in volle gang.

Op vrijdag 9 december bracht de nieuwe Commissaris van de Koningin in de provincie Limburg, dr. J. Kremers, zijn eerste werkbezoek aan de onderneming.

Koningin Juliana op bezoek bij DSM.

Op het einde van 1977 was de steenberg van de voormalige Staatsmijn Maurits bijna afgegraven en gestort in de grindgaten in Midden-Limburg. Het was de grootste grondverzetoperatie die tot dusver in Nederland was uitgevoerd.

Op woensdag 25 januari 1978 bezocht de minister van Economisch Zaken, drs. G.M.V. van Aardenne, het Heerlens hoofdkantoor.

Op de locatie Noord kwam de nieuwe ingang gereed in plaats van de uit 1930 daterende, verouderde ingang. De nieuwe ingang werd op 31 januari officieel in gebruik genomen door de chef-portier A. Hoogstede in aanwezigheid van een aantal genodigden.

Ook de Limburgse provinciebestuurders onder leiding van gouverneur Kremers brachten op 1 februari een bezoek aan de onderneming en werden op diverse locaties rondgeleid.

Ontspanning door Sport [ods], de sportvereniging voor DSM-medewerkers onthaalde op 26 januari haar duizendste lid in de persoon van de zevenjarige Mitchel Mulders uit Geleen.

De 44-jarige Dirk Cornelis Ariessen, de laatste stafassistent Mijnmeteren verliet op vrijdag 31 maart DSM na bijna 29 dienstjaren.

Th. A. Veerkamp werd per 1 april benoemd tot nieuwe directeur bij DSM Limburg BV als opvolger van J.K.H. Jordaans die de onderneming met overbrugging naar pensioen verliet. Veerkamp overleed eind 1978 aan een slopende ziekte.

De plannen voor de aanleg van een skibaan zijn nu definitief.

Op 11 mei werd het voormalige Wilhelmina-terrein officieel overgedragen aan de gemeenten Schaesberg en Kerkrade ten behoeve van de skibaan en de draf- en renbaan.

Begin juli werd na 14 jaar trouwe dienst de Pasveersloot ten behoeve van de biologische reiniging van het afvalwater van de onderneming, uit bedrijf genomen. Zijn taak werd overgenomen door de nieuwe Integrale Afvalwaterzuiveringsinstallatie [IAZI]. Het natte kalkslib uit de IAZI werd later met succes toegepast als grondverbeteraar.

De kalksalpeterfabriek en salpeterzuurfabriek 2 op het Stikstofbindingsbedrijf [SBB] werden in de loop van het jaar uit bedrijf genomen.

Op woensdag 16 augustus bracht de minister voor Wetenschapsbeleid, drs. M.W.J.M. Peijnenberg, een werkbezoek aan DSM.

Directeur ir. W. Schiffelers van DSM Limburg BV stak op donderdag 24 augustus met een laadschip de eerste spade in de grond voor de bouw van het nieuwe Medisch Centrum Noord aan de Geleense Florisstraat.

De bekende huisfotograaf van DSM, Karel van Straaten ging op 1 oktober met pensioen.

In september vonden de feestelijkheden plaats in het kader van het veertigjarig bestaan van de sportvereniging ODS.

Met ingang van 1 november werd de in 1974 opgerichte Afdeling Liquidatie Mijnbedrijven officieel opgeheven.

Instructeur-coördinator van de sector Expeditie van het SBB, Henk Timmers, exposeerde in de maanden september en oktober met 45 schilderijen in kasteel Hoensbroek. Hij was ook de ontwerper van het monument 'De Drie Kruiken' bij de poort van locatie Noord.

Op maandag 6 november brachten weer twee ministers een werkbezoek aan DSM. Ditmaal drs. G.M.V. van Aardenne van Economische Zaken en F.H.J.J. Andriessen van Financiën.

Dr. E. Adema, chef Groep Luchtverontreiniging bij de afdeling milieuresearch CL, werd met ingang van 1 november benoemd tot hoogleraar aan de Landbouwhogeschool te Wageningen.

De NV Pensioenverzekeringsmaatschappij DSM begon in 1979 met haar werkzaamheden en nam de verplichtingen over van het Pensioenfonds DSM-Chemie.

Amateurfilmer Willie Kapell uit de Duitse Selfkant, werkzaam op de administratie Groep Organische Producten-Zuid [GOP], trok begin 1979 volle zalen met zijn films over het vroegere boerenleven en het 'voortglijden des tijds'.

Emile Fijten, secretaris van de Stuurgroep Instructies op de locatie Kunststoffen, bracht in februari een gedichtenbundel uit onder de titel 'De sprong der gemzen' en Frans Bastings, een van de vijf vaste fotografen van DSM maakte er een potje van met zijn hobby pottenbakken.

Woensdag 7 maart was een grote dag voor de nieuwe grote naftakraker op locatie Zuid. Op die dag werd namelijk de eerste etheen geproduceerd. Met Pasen kon al worden gekraakt.

De portiersloge van de Naftakraker 4 aan de Kerensstraat, ondergebracht in het laatste woonhuis van de afgebroken wijk Kerensheide, werd op vrijdag 16 maart opgeheven. De laatste dienst werd gelopen door portier Martens.

Op 23 april stelde de minister van Economische Zaken, drs. G. van Aardenne officieel de sinds 1978 functionerende Integrale Afvalwaterzuiveringsinstallatie [IAZI] in bedrijf.

Ton van Aernsbergen, chef Interne Voorlichting en hoofdredacteur van DSM Magazine, ontving op maandag 21 mei uit handen van koning Carl Gustaaf van Zweden het erediploma van de Federation of European Industrial Editors Associations [FEIEA]. Dit vanwege zijn bijdrage aan de ontwikkeling van de bedrijfspers in Nederland.

Ing. P. Zwietering, fabrieksdirecteur SBB, werd met ingang van 1 juni benoemd tot directeur van DSM Limburg BV, als opvolger van ir. J.K.H. Jordaans die met overbrugging naar pensioen ging.

Ir. H.G.J. [Henk] Eugelink werd op dezelfde datum opvolger van Zwietering als directeur SBB.

De bedrijfsspaarregeling van DSM bestond in juni precies 25 jaar.

Ir. B.J.H. Wind, staffunctionaris Inkoop Materiaalbedrijf, ontving op 7 juni tijdens een bijeenkomst van de NNI-beleidscommissie Apparatuur Procesindustrie in Arnhem, de oorkonde van het Nederlands Normalisatie Instituut. Dit op grond van zijn actieve inzet voor en enthousiasme benadering van het nationale en internationale normalisatiewerk.

Op 18 juni werd met de vakbonden overeenstemming bereikt over een CAO van 1 april 1979 tot 1 april 1980. De voornaamste afspraak was dat in die periode geen gedwongen ontslagen in het kader van de afslanking zouden komen.

Op 1 juli werd de regeling Vrijwillige Vervroegde Uittreding van kracht, bedoeld voor bepaalde werknemers uit de vroegere mijnindustrie, waarbij in 1979 nog 250 medewerkers vervroegd het bedrijf verlieten.

Op 4 juli 1979 maakte de kalkammonsulferzuur-granulaatfabriek [KAS] op het SBB het eerste product. Aanvoer van vloeibaar zwavel van de Haven Stein naar de GOP gebeurde nu ook per spoor.

Na achttien jaar doorzetten en zelfstudie behaalde L.A.L. Kleintjes, werkzaam bij het Centraal Laboratorium, op 19 juli aan de universiteit van Essex in Engeland zijn doctorstitel in de chemie.

Nieuw was de oprichting van de Commissie Extern Overleg DSM Limburg [CEOD], waarover op 23 augustus overeenstemming werd bereikt tussen DSM Limburg BV en de vakorganisaties.

Per 1 september trad in Nederland de herziene Wet op de Ondernemingsraden in werking. Daarbij werden de ondernemingsraden verzelfstandigd en kregen ze meer bevoegdheden.

Dr. P.G. Meerman, chef Staf Milieuresearch van de Concern Research en Octrooien [CRO], werd per 1 september benoemd tot buitengewoon hoogleraar aan de Technische Hogeschool te Delft.

Het Stikstofbindingsbedrijf [SBB] bestond op 17 september precies vijftig jaar. Ter gelegenheid hiervan werd een fotobrochure uitgegeven.

Op 18 november ging op de locatie Zuid de Lage Drukfabriek 3 in bedrijf.

Ir. J.P. Ilmer, directeur van de Divisie Chemische Produkten, beëindigde per 31 december zijn dienstverband bij DSM. Zijn opvolger werd ir. D.J. van Waes.

Eveneens op 31 december nam ir. H.E. Quanjel, directeur Divisie Industriële Chemicaliën, afscheid van de onderneming en ging met pensioen. Zijn opvolger was ir. Simon Dingemans.

Bedrijfsgeenoot Herman Stefes [50] werd in januari 1980 weer kampioen toeristisch fietsen bij de veteranen. Hij fietste in 128 ritten niet minder dan 19.572 kilometer bij elkaar in 1979.

Het laboratorium van de Locatie Kunststoffen bestond in januari precies 25 jaar.

Karel Fiddelers, werkvoorbereider bij Werkvoorbereiding E/I, Centrale Onderhoudsdiensten, werd op 10 januari in Neer Limburgs Kampioen Buuttereeder 1980.

Leny Gerards, maatschappelijk werkster op de Locatie Kunststoffen, ging op 1 februari als een van de eerste vrouwelijke DSM-ers met de vut.

Op 14 april werd het nieuwe Medische Centrum van de Bedrijfskundige Dienst aan de Florisstraat te Lindenheuvel-Geleen in gebruik genomen.

Het Stikstofbindingsbedrijf [hier op een foto uit 1957] bestaat 50 jaar.

De Raad van Commissarissen van DSM Limburg BV werd na instemming van de Ondernemingsraad in april 1980 opgeheven. De bevoegdheden werden overgedragen aan de Raad van Bestuur DSM.

Leon Houben, werkzaam in de NAK 3, werd door het lot aangewezen als de 750ste geslaagde procesoperator in de opleidingsgeschiedenis van DSM. Hij kreeg op 17 april zijn fel begeerd diploma uitgereikt.

Het Marketing Kantoor in Utrecht verhuisde, op twee afdelingen na, naar Urmond en vestigde zich in juni in het voormalige klooster van de Minderbroeders Conventuelen.

Martin van Kaam, nestor van het Polymeren Onderhoud op de locatie Zuid, ging op 2 juni na bijna 43 dienstjaren met vervroegd pensioen.

Na zes jaar volhardend restaureren kon kasteel Vaalsbroek in Vaals op vrijdag 13 juni 1980 officieel worden heropend.

Ook dr. ir. L.J. Revallier, directeur van de Concerndienst Research en Octrooien, hield het voor gezien en ging ingaande 1 juli met vervroegd pensioen. Opvolger werd de heer D.H.E. Tom.

Th. van Kessel, werkzaam bij het archief Tekenkamer van de Centrale Onderhoudsdienst, won op de Olympische Spelen voor gehandicapten in Arnhem [21 juni-5 juli] een zilveren medaille bij het tafeltennis dubbel met zijn partner V. Hertog.

Op de terreinen van de voormalige staatsmijn Wilhelmina en de Oranje-Nassaumijn 2 in Landgraaf werd op 8 augustus door gouverneur dr. J. Kremers de draf- en renbaan Limburg in gebruik genomen.

Koeltoren 3 van de staatsmijn Emma in Brunssum, een van de geesteskinderen van directeur prof. dr. ir. van Iterson, kwam in september op advies van de Monumentenraad op de Mijnonumentenlijst.

Prins Claus opende op vrijdag 10 oktober het nieuwe gebouw van de Bedrijfsgeneeskundige Dienst aan de Florisstraat. Hij deed dat met de onthulling van een plaquette. Het vertrekkend hoofd van de Bedrijfsgezondheidsdienst, dokter H.J. Willems werd bij die gelegenheid benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau.

De Bedrijfsgeneeskundige Dienst DSM kreeg per 1 november een nieuwe directeur in de persoon van dokter L.W. Winter, als opvolger van dokter H.J. Willems.

Klaas Pollema, instructeur AFA 2, liep in oktober met succes de marathon van New York uit.

Kasteel Vaalsbroek heropent na een grondige restauratie.

Marion Hoeppertz zorgde voor een primeur en wel door per 1 november als eerste vrouwelijke urist bij DSM te beginnen, terwijl mej. G. Thoone als eerste vrouwelijke wiskundige begon bij de afdeling Wiskunde en Procesbesturing van Concerndienst Research en Octrooien. Eerder begon scheikundige Marianne Castelijns op 15 juli haar werkzaamheden bij DSM.

Met de sloop van de niet meer gebruikte priltorens 2 en 3 van de kalkammonsalpeterzuurfabriek op het SBB, gebouwd in 1962, werd in 1980 begonnen. Voortaan werd de KAS gegranuleerd.

Ineke Lettinga kwam begin 1981 als eerste vrouwelijke bedrijfspsycholoog in dienst van DSM.

Met ingang van 15 januari werden de bibliotheek Hoofdkantoor en de bibliotheek Economisch-Industriële Verkenning [EIV] geïntegreerd.

Ter gelegenheid van de opening van het Medisch Centrum aan de Florisstraat te Lindenuel-Geleen in 1980 schonk DSM een bedrag van 10.000 gulden aan de gemeenschap Lindenuel. Dit bedrag werd besteed aan de toneelverlichting in het gemeenschapshuis 't Volkshoes. Deze verlichting werd op 30 januari in werking gesteld door directeur J. Janssen van DSM Limburg BV.

De productie van Acrylonitril-Butadieen-Styreen [ABS] op de Locatie Kunststoffen werd in maart in diverse fases uitgebreid naar 40.000 ton per jaar.

Bij de GOP kwam in maart een nieuwe spoorverlading in bedrijf, bedoeld voor het verladen van lactam.

Op zondag 5 april herdacht mw. J.E. Smit het, tot nu toe, unieke feit dat zij 25 jaar geleden haar werkzaamheden bij de Huishoudelijke Dienst op het Hoofdkantoor in Heerlen aanving.

Mr. H.B. van Liemt, Lid van de Raad van Bestuur, werd op Koninginnedag 1981 [30 april] benoemd tot Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw.

Mw. Emmy van der Rijst, veranderde van functie, ze was secretaresse en werd in mei bij de afdeling Technische Afdeling Kunststoffen de eerste spuitgieter van DSM.

Twee DSM-ers, R. Buskermolen en A. Müller, werkten mee aan een natuurboek over Zuid-Nederland. Het boek werd op 7 mei in de Roosterhoeve 'In den Hook' te Roosteren gepresenteerd door tv-presentator Kick Stockhuizen.

Jan Dohmen, voorzitter van de Ondernemingsraad en lid van diverse andere overlegcolleges bij DSM, stapte ingaande 1 juni uit het overleg en werd Chef Personeelsbeheer Fonds voor Sociale Instellingen / Stichting Bedrijven Fonds.

De methyl-tertiair-butyl-ether-fabriek op de locatie Zuid kende een vlotte start en produceerde 1 juni het eerste product. MTBE is een milieuvriendelijke octaanverbeteraar in motorbenzine.

Met het gereedkomen van de nieuwe weg aan de voet van de voormalige steenberg Maurits werden de locaties Noord en het Mauritscomplex in Geleen op 15 juni met elkaar verbonden.

In augustus begint men met de uitbreiding van het Computer Centrum Nederland (CCN).

Bij de Haven Stein werden in de zomer drie uit 1932 daterende brugkranen grondig opgeknapt.

De Ondernemingsraad ging op 6 juli onder voorwaarden akkoord met de voorgenomen sluiting van ammoniakfabriek 1 op het SBB en de bouw van ammoniakfabriek 3.

De rubberfabriek op de locatie Kunststoffen onderging in augustus een aanzienlijke capaciteitsuitbreiding. Hierdoor was het mogelijk 70.000 ton hoogwaardige Keltan te produceren.

Op 13 augustus stak directeur M. Durville van dochteronderneming Computer Centrum Nederland [CCN] de eerste 'spade' in de grond voor de uitbreiding aan de Schinkelstraat te Heerlen. De computercapaciteit werd hierdoor verdubbeld.

Ir. H.J.M. Beckers werd met ingang van 1 september benoemd tot directeur van DSM Limburg BV als opvolger van P. Zwietering, die met vervroegd pensioen ging.

Op dinsdag 15 september overleed geheel onverwacht drs. M.H. Ch. Gabriëls, directeur van de Concerndienst Financiën en Economie in de leeftijd van 58 jaar.

Voormalig sterspeler bij sv Maurits, Joep Muyris, nam op vrijdag 2 oktober na precies veertig dienstjaren bij de onderneming, afscheid als onderhoudsbaas en ging met pensioen.

Nostalgie te over bij de tentoonstelling over de Staatsmijn Maurits in 't Volkshoes te Lindeheuvel, georganiseerd door de supportersvereniging Wilskracht op 23, 24 en 25 oktober.

De heer J. de Koning, beter bekend als 'de uitvinder', overleed na een slepende ziekte op 9 oktober op bijna 75-jarige leeftijd. In zijn actieve DSM-periode maakte hij een indrukwekkende carrière en zette niet minder dan 45 octrooien op zijn naam.

Mw. Gerrie Huiveneers-Kersten werd eind november 1981 met een hoge score en een flinke voorsprong skatkampioen van DSM en liet hierbij 22 heren en een dame achter zich.

Vanaf 1 januari werden de portiersdiensten van de Divisie Chemische Produkten [CCP] en Concerndienst Research en Octrooien samengevoegd tot een portiersdienst Locatie Noord.

Op 13 januari installeerde de voorzitter van de CEOD een nieuwe Geschillencommissie en een nieuwe Commissie van Beroep. Dit was nodig omdat de geldende regels op het gebied van de bedrijfsrechtspraak nog dateerden uit de jaren vijftig.

Op 1 februari werd de vernieuwde mengmestverlading op het SBB officieel opgeleverd. Het was een mijlpaal in de herstructurering van het expeditiegebeuren bij het SBB/Unie van Kunstmestfabrieken.

Thei Vleugels uit Einighausen werd door het lot aangewezen als de duizendste procesoperator die door DSM zelf was opgeleid. Hij ontving samen met anderen op vrijdag 19 februari het fel begeerde diploma.

Mr. J.A. Janssen trad op 1 april terug als directeur-voorzitter van DSM Limburg BV. Hij werd opgevolgd door naamgenoot ir. J.M.J. Janssen.

Henk Timmers, al 29 jaar werkzaam bij DSM, exposeert in het Kritzraedthuis in Sittard.

Op het terrein van de draf- en renbaan in Schaesberg kreeg in de zomer van 1982 een schachtwiel van de voormalige staatsmijn Wilhelmina als industrieel monument een blijvende ereplaats.

Op 25 april werd op de locatie Noord de miljoenste ton acrylonitril geproduceerd.

Op 1 mei nam L. Candel het voorzitterschap van de Centrale Ideeëncommissie over van H. Span.

Tachtig medewerkers van de Brandweer/Storingsdiensten ontvingen op 11 juni een oorkonde, waaruit bleek dat zij de integratiecursus Brandweer/Technische Hulpverleningsdiensten met goed gevolg hadden afgesloten.

In de loop van augustus ging door de aanpassing van de Kerenshofweg de in- en uitgang van de voormalige cokesfabriek Maurits definitief dicht.

Op donderdag 23 september werd tijdens een sobere, maar stijlvolle plechtigheid door ir. J. Smit, concerndirectielid van UKF en voorzitter Raad van Toezicht van UKF-Carbochimique-Ammoniak [UCAM] en F. de Pauw, lid van dit college, de eerste steen gelegd voor de in aanbouw zijnde ammoniakfabriek 3 op de locatie Noord.

In oktober begon men met de reconstructiewerkzaamheden van de hoofdingang van de LOKU.

Ir. Winand Schiffelers werd per 1 oktober de nieuwe directeur van het FSI/SBF.

Eind 1982 werden de plannen bekend gemaakt voor de bouw van een nieuw concern-hoofdkantoor in Heerlen, op een drie hectares groot terrein langs de autosnelweg de E9 in het gebied 'Het Loon 2'.

Bij de caprolactamfabriek werd in de loop van het jaar een nieuwe omlegging gerealiseerd, waarbij ook het dertig jaar oude fabrieksgedeelte geheel werd gerenoveerd.

Jan Oosterling, ammoniakspecialist bij uitstek, maakt in december 1982 zijn laatste dagen, voordat hij met ingang van 1 januari 1983 met overbrugging naar pensioen ging.

Bob van Helden, chef Centraal Archief van DSM, verliet eveneens op Oudjaarsdag 1982 officieel zijn post en ging hierna 'in de vut.'

Jo Szalata werkzaam als chef van dienst bij de Contactzwavelzuurfabriek werd eind december de nieuwe Skatkampioen van DSM.

Alle harsactiviteiten van DSM werden ingaande 1 januari ondergebracht in de nieuwe divisie Harsen. Hierbij waren ook de harsbedrijven van de Urachem Divisie van Unilever.

De wisseltrofee van Graficus, het onafhankelijk weekblad voor de grafische en communicatie-industrie, was voor de DSM-kalender 1983 met als titel 'Ogen Blik in de Limburgse fauna'. De bijbehorende oorkonde werd op 18 januari uitgereikt.

De 26-jarige Ger van Haen, operator Centrale Maurits en drievoudig amateur-bokskampioen

Het mechanische rekenorgeltje moet plaats maken voor de nieuwe techniek.

van Zuid-Nederland in de A-klasse en houder van twee nationale zilveren plakken, zette in januari een punt achter zijn bokscarrière.

Na 54 jaar trouwe dienst moest de 44 meter hoge en in 1929 gebouwde watertoren op het SBB er aan geloven. Hij werd in de loop van het jaar afgebroken, samen met de niet meer in gebruik zijnde salpeterzuurfabriek 2.

Op de LOKU verrees een nieuwe grote loods, bestemd voor de opslag EDPM-rubber [Kel-tan] en andere polymeren.

Op gepaste wijze werd op dinsdag 22 maart in de kantine van het Mauritscomplex de 1250ste VAPRO-procesoperator gehuldigd. Het lot wees de geslaagde operator Knobbe aan. [VAPRO = vakopleiding procesindustrie].

In de oude fietsenloods van het SBB werd op woensdag 30 maart door directeur Eugelink de nieuwe personeelswinkel van het Algemeen Service Bedrijf [ASB] geopend in aanwezigheid van directeur FSI, ir. W. Schiffelers.

A.H.P. Grotens, directeur divisie Kunststoffen, werd per 1 mei benoemd tot hoofddirecteur van de Nederlandse Gasunie te Groningen. Ir. S.D. de Bree werd zijn opvolger.

Lid van de Raad van Bestuur mr. B.H. van Liemt en concerndirecteur P.M.E.M. van der Grinten vierden op 10 juni hun zilveren dienstjubileum.

De DSM kalender valt in de prijzen.

Dr. ir. J. Geerards, directeur concerndienst Technologie, maakte vanaf 1 juli deel uit van de directie van DSM Limburg bv, belast met de leiding van de sector Algemene Zaken. De concerndienst Technologie werd hierna opgeheven.

Ir. W. van der Linde, directeur van DSM Transportmaatschappij [DTM] werd benoemd tot officier in de Belgische Orde van Koning Leopold II. De hoge onderscheiding werd hem medio juni opgespeld door de Belgische ambassadeur in het Heerlens Hoofdkantoor.

Op 18 juni overleed plotseling oud-directeur Bedrijfsgeneeskundige Dienst, dokter H.J. Willems, drie jaar na zijn uittreding bij DSM.

Op donderdag 7 juli werd met enig ceremonieel een aparte zak met de 500.000ste ton melamine gevuld en afgeleverd.

Ir. W. Schiffelers, directeur FSI, werd eind juli voorzitter van de beheerende stichting van het Volkskundig Museum, gehuisvest in kasteel Limbricht.

Na 44 jaar zwengelen ging in augustus het mechanisch rekenorgeltje van Wiel Werker van Arbeidszaken Personeelsdienst Hoofdkantoor, een Original Odhner, definitief met 'pensioen' en maakte plaats voor een elektronisch exemplaar.

Bouwbedrijf van Egteren-Foeckert was in september bezig met de uitbreiding van het Marketing Centre in Urmond, een nieuwe kantoorvleugel met een totaal oppervlakte van ruim 1400 vierkante meter.

Cassella uit Frankfurt, een van de oudste klanten van DSM, ontving op vrijdag 23 september de 100.000.000ste kilogram melamine. De laatste kilo werd per fiets gebracht door salesmanager Ab Schinkel.

Piet Lemstra, werkzaam op het Centraal Laboratorium, ontving in september tijdens het gecombineerd zomercongres van de Koninklijke Nederlandse Chemische Vereniging [KNCV] de gouden medaille van deze vereniging, die eens per jaar wordt uitgereikt aan een onderzoeker onder de veertig jaar.

Drie DSM-ers liepen op 23 oktober 1983 de beroemde marathon van New York. Het waren Hub Daniels, Hans de Vries en Kees de Jong.

Op vrijdagmiddag 28 oktober om half vijf was schacht 3 van de voormalige staatsmijn Emma voorgoed historie. Met een enorme knal en gepaard met grote, grauwe stofwolken kwam de kolos op de grond terecht.

Einde 1983 werd begonnen met de bouw van een nieuwe Argonfabriek op de locatie Noord.

De sportvereniging voor DSM-personeel, ODS, kon haar tweeduizendste lid noteren.

Alle niet-technische opleidingen werden eind 1983 onder een noemer gebracht bij de nieuwe afdeling Management Opleiding en Organisatie Ontwikkeling onder leiding van Herman Bruining.

Ir. J.H. Kruit werd met ingang van een nader te bepalen datum benoemd tot directeur van Stamicarbon.

Op donderdag 12 januari werd het hoogste punt bereikt van de nieuwbouw bij het Marketing Centrum Urmond [MCU]. In augustus werd de vleugel opgeleverd.

Ketel 1400 van de Warmtekrachtcentrale-Noord [WKC-Noord] werd eind januari weer met kolen gestookt, vanwege de uit de pan gerezen kosten van het aardgas.

Ammoniakfabriek 3 op locatie Noord werd in februari in gebruik genomen.

Prins Bernhard bezoekt het DSM Marketing Center in Urmond.

Op 1 mei gingen in het kader van het eerste deel van de Personeelsregistratie- en informatiesystemen [PRISMA] de nieuwe P-infobureau's van start. Vanaf nu was onder andere het stamnummer belangrijker dan het mannummer.

Ir. D.J. Venderbos, directeur Groep Speciale Produkten, nam op vrijdag 6 april op symbolische wijze de uitbreiding en automatisering van de Phenylglycinefabriek in sp 2 in gebruik.

Groepsdirecteur Organische Produkten, dr. J.A. Thoma, overleed op 6 mei onverwacht op 47-jarige leeftijd.

Tijdens zijn afscheidsreceptie op donderdag 28 juni ontving de voorzitter van de Raad van Bestuur, drs. W.A.J. Bogers, de gouden erepenning van de provincie Limburg en werd hij tevens benoemd tot ereburger van de gemeente Heerlen.

Volgens het boekje ging de watertoren van het SBB op zaterdag 30 juni tegen de vlakte op precies de verwachte plek.

Maar liefst 45.000 vierkante meter kunststof folie was nodig om de gipsdeponie in Urmond te bekleden en een apart drainagesysteem aan te brengen. In augustus werd met de werkzaamheden begonnen.

De nieuwbouw van het 35 meter hoge, nieuwe concernhoofdkantoor in Heerlen bereikte op 29 augustus het hoogste punt.

1984

In augustus werd bij NAK 4 de twee miljoenste ton etheen geproduceerd.

Oud-directeur ir. J. Ilmer van de Divisie Chemische Produkten overleed op 13 september. Hij ging in 1979 met pensioen.

Begin oktober bracht prins Bernhard een werkbezoek aan DSM en bezocht hier onder andere Marketing Centrum Urmond. Zijn laatste bezoek aan DSM dateerde van 1962.

Minister P. Winsemius van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer reikte op 3 oktober in het Grand Hotel het 500ste diploma van de Applicatiecursus Milieukunde van de Hogere Technische School [HTS] in Heerlen uit aan DSM-er Ton Geerdes.

De polypropreenfabriek leverde in de kerstweek haar halfmiljoenste ton product af.

Het nieuwe gebouw van DSM Limburg BV / Stamicarbon in het Mauritspark te Geleen werd medio december in gebruik genomen.

In augustus plaatst men de vlag op de nieuwbouw van het hoofdkantoor.

1985

De Divisie Chemische Produkten onderging een reorganisatie, waarbij business units werden gevormd. De nieuwe organisatie ging 1 januari in.

Ir. H.H.J. Eugelink, directeur SBB, werd per 1 januari benoemd tot chef Technologie, Personeel en Services bij de Divisie Chemische Produkten en ging uitmaken van het directieteam van deze divisie. Zijn opvolger op de locatie SBB werd ir. C. Bronke.

De voorzitter van de Raad van Commissarissen, W.C.L. van der Grinten trad af als lid en voorzitter vanwege het bereiken van de daartoe gestelde leeftijdsgrens. Hij werd opgevolgd door drs. W.A.J. Bogers, tot 1 juli voorzitter van de Raad van Bestuur.

In Spanje kwam in 1985 een fabriek voor poederharsen in bedrijf.

De Engelse werkmaatschappij UKF Fertilizers Ltd. in Ince nam een grote, nieuwe ammoniumnitraat-prilfabriek in bedrijf.

De Technische Afdeling Kunststoffen op het Centraal Laboratorium bestond in 1985 bijna onopgemerkt precies 25 jaar.

De bibliotheek Hoofdkantoor, de schatkamer van het bedrijf, bestond in 1985 twintig jaar.

De firma Stolwerk, in de persoon van dochter Mary, was verantwoordelijk voor het 'omleggen' van de 110 meter lange schoorsteen van de elektrische centrale van de Maurits. De schoorsteen kwam op 27 maart precies op de berekende plek terecht.

Op 31 maart nam de directeur Personeels- en Algemene Zaken, mr. S. Huyben, afscheid wegens vervroegde uittreding. Huyben werd bij die gelegenheid benoemd tot Ridder in de Orde van de Nederlands Leeuw. Hij werd opgevolgd door E. Rongen.

Op 10 april werd het nieuwe kantoor Mauritspark, de nieuwe huisvesting van DSM Limburg BV en Stamicarbon BV, officieel geopend door burgemeester Elsenburg van Geleen. Bij die gelegenheid kreeg de gemeente Geleen voor haar muziekschool een nieuwe concertvleugel door DSM aangeboden.

Besloten werd een fabriek voor de zoetstof aspartaam te bouwen met het Japans bedrijf Toyo Soda Manufacturing Co. Ltd. Medio april werd hierover een overeenkomst getekend.

De voor het eerst in Nederland uitgereikte 'Hattinga Verschure'-prijs werd toegekend aan een DSM-er, namelijk Pieter Nederstigt en wel voor zijn promotie-onderzoek over het verband tussen de medische wetenschap en de economie en zijn publicatie hierover in vaktijdschriften. Hij kreeg de prijs op 4 mei uitgereikt.

In mei 1985 werd een vier jaar durende facelift van de melaminefabriek succesvol afgesloten.

Prins Claus stelt de fontein voor het nieuwe hoofdkantoor in werking.

Jan Sluysmans, voorheen chef productie Kunstmestsector exposeerde op 26 en 27 mei samen met Frans van Hoof in de Ateliers Putstraat 30 te Sittard ter gelegenheid van het 20-jarig bestaan van de Schilders- en Expressiegroep Sittard.

Straat 1 van het 25 jaar oude Colour & Compounding Bedrijf [CCB] van DSM Kunststoffen werd in mei grondig vernieuwd en was in mei helemaal up to date.

Het Hoofdkantoor van het FSI/SBF in Treebeek werd uitgebreid met een nieuwe vleugel. Eind mei werd de vleugel in gebruik genomen.

Op het terrein van de voormalige staatsmijn Emma werd in juni begonnen met de sloop van een aantal gebouwen. Het vrijkomend puin werd direct 'gerecyceld'.

Op de locatie Kunststoffen werd eind juni de eerste steen gelegd voor de tweede productiestraat voor hogedichtheid en lineaire lagedichtheidpolyetheen-specialiteiten [stamylex PE] door ir. S. de Bree en R. Piepers.

Bij Speciale Produkten werd vanaf 1 april druk gebouwd bij de Kleinschalige Installatie [KSI]. De nieuwe unit operation werd eind 1985 in gebruik genomen.

Het nieuwe hoofdkantoor aan de Overloon te Heerlen naderde met rasse schreden haar voltooiing. In het weekend van 24 en 25 augustus ging een gigantische verhuisoperatie van start.

Reko BV, onderdeel van de Curver Groep en gespecialiseerd in de herverwerking van gebruikte kunststoffen begon in juli met de herverwerking van polyetheenterephalaat [PET-]flessen.

DSM-er J.H.M. van den Berg uit Weert was medio 1985 mede-auteur van het 'Weertlands Woordenboek'.

Op 28 augustus legde oud-directeur van de Concerndienst Research en Octrooien, dr. D.H.E. Tom de eerste steen van het nieuw laboratoriumgebouw aan de Oude Postbaan.

Dr. D.H.E. Tom, directeur van de concerndienst Research en Octrooien, ging per 1 september met de vvu-regeling. Sinds 1 juni eerder dat jaar had hij zijn functie reeds overgedragen aan ir. D.J. Venderbos.

Hein Maessen, technische functionaris Werkplaats Centrale Produkten, ontving op 7 september de Ecrevisseprijs, genoemd naar de Obbichtse schrijver Pieter Ecrevisse [1804-1879]. Hij kreeg de prijs voor zijn grote inzet in het Obbichtse verenigingsleven.

Dr. Emmo M. Meijer, sectiechef Bio-organische Chemie werd in oktober benoemd tot buitengewoon hoogleraar aan de Technische Hogeschool te Eindhoven.

Het Vulstation Acetyleen [VSA] bestond in oktober precies tien jaar. In die periode werden maar liefst 3,5 miljoen flessen gevuld met acetyleen.

De integratie van de laboratoria SBB en DCP was in november een feit.

Researchmedewerker Willy Boesten, hier rustig bladerend in een krantje, krijgt de DSM Innovatieprijs.

Traditiegetrouw werd de nieuwe directeur van Research en Octrooien, ir. D.J. Venderbos benoemd tot beschermheer van het Mannenkoor Centraal Laboratorium.

Prins Claus opende op dinsdag 26 november het nieuwe hoofdkantoor door het in bedrijf stellen van het fonteinkunstwerk.

Twee dagen later, ontving Willy Boesten, researchmedewerker van de sectie Bio-organische chemie van CRO, op 28 november de DSM Innovatieprijs 1985, bestaande uit een geldprijs van tienduizend gulden [nu 4538 Euro] en een kunstwerk van de Limburgse beeldhouwer Arthur Sproncken. Boesten is pionier van de toepassing van enzymen in de organische chemie.

De 36-jarige Han de Vries, werkzaam als techniekontwikkelaar bij de sectie Verwerkingstechnieken Kunststoffen van CRO, werd benoemd tot bijzonder hoogleraar Polymeerverwerking en Reologie aan de Technische Hogeschool te Eindhoven.

De Produktgroep Zwavelzure Ammoniak [ZA] van de business groep Vezelgrondstoffen maakte in december de tien miljoenste ton zwavelzure ammoniak in twintig jaar tijd.

De productie van de polypropreenfabriek werd eind 1985 uitgebreid tot 125.000 ton per jaar.

Eind 1985 werd op locatie Noord de nieuwe spuigasinstallatie van de ammoniakfabriek 2/3 in bedrijf gesteld.

Voor het eerst werd in december 1985 de Kerstpakkettenactie voor geheel DSM Limburg georganiseerd, omdat ook het Hoofdkantoor ging meewerken. Van tevoren had het Hoofdkantoor een eigen kerstactie.

Vanaf 1 januari maakte DSM Aardgas organisatorisch geen deel meer uit van DSM Energie en opereerde als een zelfstandige eenheid binnen DSM.

In IJmuiden werd op 8 januari de eerste steen gelegd voor een nieuwe salpeterzuurfabriek.

Twee miljoen speelgoedautootjes binnen een jaar gingen er, voor het eerst in 17 jaar, over de toonbank bij het Speelgoedbedrijf Efsi Toys in De Beitel Heerlen.

DSM en Toyo Soda tekenden in januari een contract voor de bouw van een aspartaamfabriek in

Geleen. Reeds op 15 april gaf premier Lubbers symbolisch het startsein voor de bouw van de aspartaamfabriek van Holland Sweetener Company [HSC] joint-venture van DSM en Toyo Soda.

De Ondernemingsraad vierde op 24 februari het veertigjarig bestaanfeest tijdens een stijlvolle bijeenkomst in kasteel Vaalsbroek. Voorzitter Chr. Kruytzer werd bij die gelegenheid benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau. De onderscheiding werd hem opgespeld door minister De Koning van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

AFA 1, de bakermat van DSM Chemie, werd eind februari na 55 dienstjaren uit bedrijf genomen door ir. Kees Bronke, directeur van DMG.

Een uitzonderlijk project werd in april afgesloten bij de hogedichtheid polyetheenfabrieken van de divisie Kunststoffen en wel de ombouw van het conventionele instrumentatiesysteem naar een Modern Instrumentatie Systeem [MIS] met beeldschermen en keyboards.

Op 19 april overleed plotseling oud-directeur mr. S. Huyben. Hij was tot 1 april 1985 directeur Concerndienst Personeels- en Algemene Zaken.

Het Hoveniersbedrijf van het SBF vierde op 23 mei het veertigjarig bestaansfeest.

Het Moretti-paviljoen bij kasteel Vaalsbroek, een staaltje van eigentijdse architectuur, werd 26 mei geopend door burgemeester Damen van Vaals.

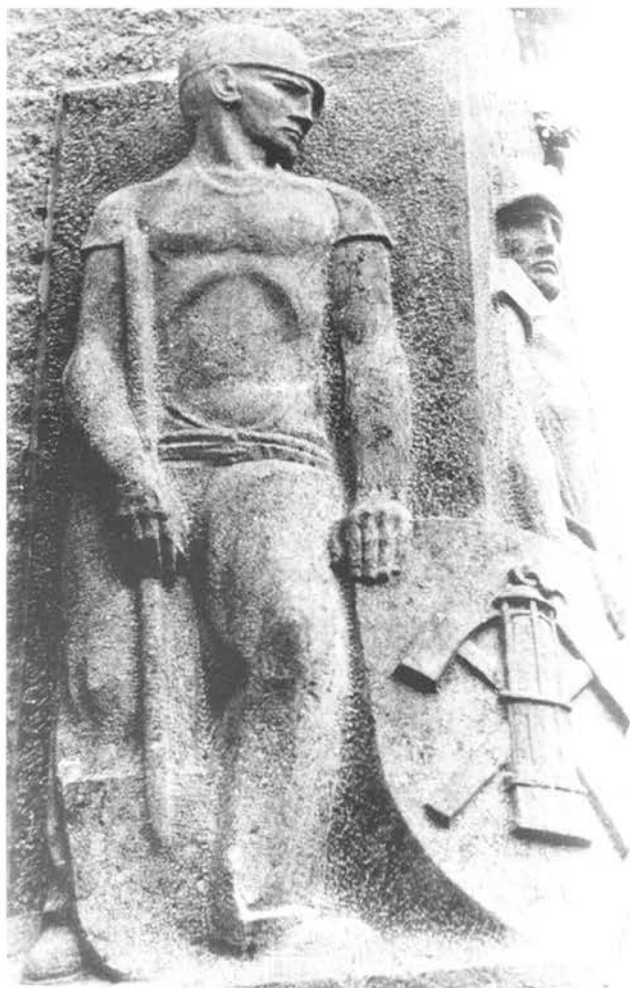
Henk van Veen, chef chemische technologische afdeling, werd benoemd tot buitengewoon hoogleraar aan de RU te Groningen en hield eind mei zijn inaugurale rede.

Oud-hoofddirecteur mr. F.M.J. Ansenk [vroeger Jansen geheten] overleed in mei op 84-jarige leeftijd. Na uitreding bij de onderneming veranderde hij zijn familienaam. In 1965 nam hij afscheid van de toenmalige Staatsmijnen.

Op 2 juni werd het nieuwe Gel-lab van de sector Materiaal-ontwikkeling CRO geopend door ir. Ruud Selman, lid van de Raad van bestuur DSM.

De uitbreiding van het gebouw van CCN in de Heerlense Schinkelstraat bereikte in juli het hoogste punt.

Toni Haberland, 23 jaar oud en pijpwerker in de buitendienst bij COD-Zuid, werd begin

De Mijnwerkersbeelden van Charles Vos verhuizen na de sloop van het oude DSM-kantoor naar het nieuwe gebouw.

In oktober werd de 3.000.000ste ton caprolactam geproduceerd.

augustus Nederlands kampioen Full Contact en veroverde uit het niets de nationale gouden plak. Tijdens de wereldkampioenschappen in Frankrijk stond hij als derde op het erepodium.

Laurent van Dierendonck, Senior Scientist sector Procestechnologie DSM Research, werd in augustus benoemd tot buitengewoon hoogleraar aan de Faculteit Wiskunde en Natuurwetenschappen aan de Rijksuniversiteit Groningen.

Op 1 september veranderde de naam UKF Geleen [voorheen SBB] in DSM Meststoffen BV Geleen. Directeur Kees Bronke hees op die dag de nieuwe groene vlag aan de ingang van de locatie.

Medio september vond er op initiatief van DSM een bijeenkomst plaats van archivariissen en systeemdeskundigen van grote, Nederlandse bedrijven over het onderwerp elektronisch archiveren.

Het nieuwe composietenlaboratorium bij DSM Research werd op 1 oktober feestelijk geopend.

In oktober werd de 3.000.000ste ton caprolactam geproduceerd bij Chemische Produkten op Noord.

Op de locatie Kunststoffen werd begin oktober gestart met de productie van c9 Resinfeed, grondstof voor de bereiding van koolwaterstofharsen die wordt gemaakt uit de zogenaamde c9-benzinefractie uit NAK 4.

Op 1 oktober begon de 200ste HBO-er bij DSM in één jaar tijd. Het was Anita Stevens, die begon als stafmedewerkster bij de lagedichtheid-polyetheenfabriek. Zij werd hiermee ook de eerste vrouwelijke eend in de bijt.

In oktober werd het pand van DSM RIM Nylon vof aan de Beatrixhaven te Maastricht geopend door gouverneur dr. J. Kremers van de provincie Limburg [RIM = Reactive Injection Moulding].

Als dank voor zijn inzet als projectmanager bij de realisatie van de stormvloedkering in de Oosterschelde werd oud-DSM-er ir. John Hage op donderdag 2 oktober koninklijk onderscheiden en werd hierdoor Ridder in de Orde van Oranje-Nassau. De onderscheiding werd hem opgespeld door de minister van Verkeer en Waterstaat, mw. drs. Smit-Kroes.

DSM Research liet in november van zich horen. De Sector Materiaalontwikkeling ontwikkelde namelijk een nieuw proces om op automatische wijze poedercoatings aan te brengen op thermohardende composieten.

Op 28 november ontving de vertrekkende plaatsvervangende voorzitter van de Raad van Bestuur, ir. L.M. Kretzers, in zijn woonplaats uit handen van burgemeester Tonnaer de zilveren legpenning van de gemeente Sittard.

In december bundelden de afdeling Systemen en het Computer Systeem Nederland [CCN] hun krachten tot de nieuwe afdeling Instrumentatie-Systemen en Automatisering [ISA].

Ter gelegenheid van de opstart in december van de proeffabriek voor Stanyl, een nieuwe hoogwaardige nylon, schonk DSM een researchapparaat aan de Universiteit Twente.

Mr. E. Rongen werd per 1 december benoemd tot directeur-voorzitter van DSM Limburg BV. J.M. Burg volgde hem op als directeur Concerndienst Personeel en Organisatie.

Oud-DSM-er en kunstenaar Sjef Drummen schiep in Brunssum het grote bronzen beeld 'der Huub', dat sinds 8 december het Bodemplein in Brunssum verfraait.

Op 18 december werd gebouw 93 van DSM Research opgeleverd door de aannemer, Bouw- en Aannemingsbedrijf Vic Laudy bv uit Sittard.

Bert Gorissen werkzaam bij de Polyvinylchloride-fabriek op locatie Zuid was na loting de gelukkige 1500ste geslaagde VAPRO-cursist.

Met ingang van 1 januari 1987 werd de pensioenregeling bij DSM Limburg BV verbeterd. Het jaarlijks opbouwpercentage werd verhoogd. Daarnaast werd de loongrens, vanaf wanneer pensioen wordt opgebouwd, gewijzigd.

Bij de Sulfaatfabriek werden begin januari ingrijpende verbeteringen en uitbreidingen gaangebracht om de tweede jeugd van een oud product van DSM mogelijk te maken.

De keuzegeschenken bij dienstjubilea werden aanzienlijk uitgebreid. Een en ander was afgesproken tijdens het jongste CAO-overleg.

DSM werkt mee aan een uitgebreid wetenschappelijk onderzoek voor de restauratie van de Sint Servaasbasiliek in Maastricht.

Dick van Waes, directeur Divisie Chemische Produkten, werd op vrijdag 9 januari in kasteel Vaalsbroek geïnstalleerd als voorzitter van de Stichting Maaslandse Monografieën.

Op de locatie Kunststoffen werd medio januari het 15.000ste idee ingezonden en wel door Jo Ubachs, medewerker van de pvc-fabriek.

Op 20 januari werd de nieuwbouw van het Kunststoffenlaboratorium op de locatie Zuid op een originele wijze geopend. Een luchtkanon blies namelijk de 'versperring' weg die de nieuwbouw scheidde van het oude gedeelte.

Stamicarbon kreeg per 1 april een nieuwe directeur in de persoon van Wim van Asselt.

Op 17 februari overleed drs. W.A.J. Bogers, eminent voorzitter van de Raad van Commissarissen en oud-voorzitter van de Raad van bestuur DSM. Plaatsvervangend voorzitter W.P. Teeuwisse werd benoemd tot zijn opvolger.

De productie-eenheid Specialty Compounds, onderdeel van DSM Kunststoffen, verhuisde, na een positief advies van de Ondernemingsraad op 24 februari, definitief naar Genk.

Minister R. de Korte en staatssecretaris mw. Y. van Rooy van Economische Zaken brachten op 17 maart voor het eerst een bezoek aan DSM.

Mart Pfeifer, instructeur DSM Transport Mij, schreef samen met Eddy Erkens een boek over de Bokkerijders onder de titel 'En ze hingen in drie reysen' met als subtitel 'Een vergeten groep Bokkerijders.' Het boek kwam eind maart op de markt.

Op 10 april werd in kasteel Elsloo het contract getekend tussen DSM en de Zwitserse firma Buss over de levering van de nieuwe hydrogeneringsfabriek voor de Business Eenheid Speciale Producten [SP] van DCP.

Begin mei werd de eerste grote multi-purposefabriek van de Business Eenheid SP montageklaar overgenomen van de hoofdcontractor.

Gadegeslagen door zeventig gasten drukte directeur Janssen van de divisie Kunststoffen op 13 mei op de knop van de grondstoffeninvoermachine van de grote proeffabriek voor het nieuwe product STAPRON en opende hiermee symbolisch deze nieuwe installatie.

Een primeur bij de divisie Chemische Produkten was de aanname in mei van twee vrouwelijke proces-operators, namelijk Joyce Tummers [25] en Mirjam Bleezer [26].

Kees Bronke werd per 1 juli directeur Productie en Techniek bij DSM Meststoffen BV in Utrecht. Hij werd als fabrieksdirecteur in Geleen opgevolgd door Henk Loonen.

Bezoek van minister De Korte en staatssecretaris Van Rooy.

Medio augustus trad de 11.000ste medewerker van DSM Limburg BV in dienst.

Bij de divisie Chemische Produkten werd in augustus de honderdste Micron-procesregelaar in bedrijf genomen.

DSM ondersteunde het restauratieproject van de Sint Servaasbasiliek in Maastricht in de vorm van deelname aan het wetenschappelijk onderzoek voor het interieur van de kerk. De medewerking van DSM begint in de zomer van 1987.

Tijdens de stop van NAK 3 in september werd de ovensectie, 'het hart' van deze fabriek geheel gerenoveerd.

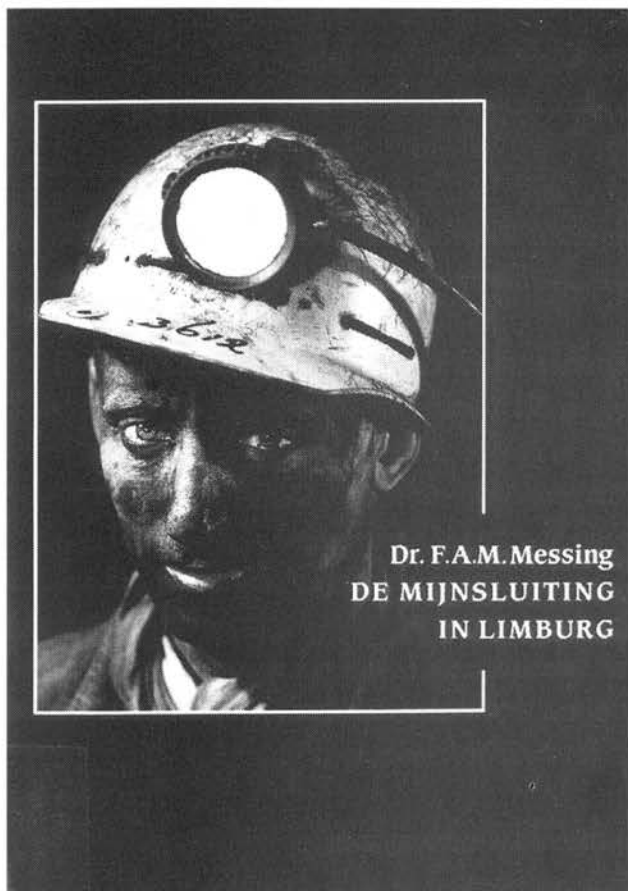
In 1987 was de personal computer nog geen gemeengoed. Personeelsleden konden al wel

na werktijd terecht bij Centrale Opleidingen om te leren omgaan met een pc.

Op 16 oktober werd met enig feestvertoon het Ontvangstcentrum van de Divisie Kunststoffen [DKS] op locatie Zuid heropend door directeur Jan Janssen.

Tien dagen later, 26 oktober, stonden divisiedirecteur van Waes en zijn Amerikaanse collega Bywater aan de schop voor de eerste spade van de modernisering van de bestaande melamine-fabriek in Fortier, bij New Orleans.

Locatie Noord nam op 12 december een nieuw digitaal communicatiecentrum, de vox 6110 - centrale, met een capaciteit van 1800 telefoonnummers in bedrijf.

Dr. F.A.M. Messing publiceert in opdracht van DSM een boek over de mijnsluiting.

DCP ging een samenwerkingsverband aan met een Deens bedrijf novo voor gezamenlijke ontwikkeling van nieuwe enzymen voor de productie van aminozuren. Hiertoe werd op 26 januari een overeenkomst gesloten.

Drs. E.M. Akkermans, secretaris van de Vennootschap en de Raad van Commissarissen, ging per 1 februari met vervroegd pensioen. Hij werd opgevolgd door F.J.A.M. Pistorius.

Dokter J.J. van IJssel werd per 1 februari benoemd tot nieuwe directeur van de Bedrijfsgezondheidsdienst DSM als opvolger van dokter B. Winter, die op die datum met pensioen ging.

Een kunstig atoom met elektronenschillen om de kern op een piramidevormige sokkel met hierin een elektromotor voor de beweging werd in januari als monument geplaatst voor het gebouw van kantoor Mauritspark. Tuin- en landschapsarchitect Wil Snelder was de geestelijke vader van dit kunstwerk.

In maart begonnen draglines en bulldozers met de voorbereidende werkzaamheden voor de bouw van de nieuwe salpeterzuurfabriek nummer 5 met als projectmanager Th. Meeks. De feestelijke eerste steenlegging gebeurde op 9 mei door de directeur DSM Meststoffen, Willem Klaassen.

Begin maart opende de voorzitter van de Raad van Bestuur, mr. H.B. van Liemt, het nieuwe laboratorium 'Centre for CAE' van de Researchsector Ontwikkeling Kunststoffen.

Vrijwel tegelijk met het koperen bestaansfeest vulde het Acetyleen Vulstation op Zuid in april de vijf miljoenste gasfles.

Op 1 april werd de naam van DSM Chemische Produkten veranderd in DSM Chemicals BV.

Sloopbedrijf Van Vliet uit Utrecht begon in 1988 op de locatie Noord aan een immens sloopkarwei, namelijk de afbraak van ammoniakfabriek 1.

Bij het Marketing Centrum Urmond werd in april driftig verhuisd na het gereedkomen van de nieuwe uitbreiding.

Begin mei produceerde de schoenfabriek Emma van de Stichting Bedrijven van het FSI het 5.000.000ste miljoenste paar schoenen.

Met de nodige symboliek werd het ruim opgezette en goed geoutilleerde Olie- en Benzine-laboratorium van de Divisie Kunststoffen officieel in gebruik genomen.

Het Fonds [FSI en SBF] vierde op 8 juni het zeventigjarig bestaan. Dit gebeurde op kasteel Vaalsbroek in aanwezigheid van onder andere gouverneur dr. J. Kremers en de voorzitter van de Raad van Bestuur, mr. H. B. van Liemt. Mr. E. Rongen, voorzitter van het FSI-bestuur, gaf een jubileumcadeau weg en iedereen kreeg een gedenkboek.

Burgemeester mr. E. Meijer van Stein opende op 8 juni de telluriumverwijderings-installatie, waardoor een einde kwam aan de knoflookgeur bij de IAZI in Stein. Op dezelfde dag opende hij ook de nieuwbouw van het Marketing Centrum Urmond en wel door het onthullen van een fraai kunstwerk in het mooie atrium, van de hand Caius Spronken.

Voorzitter Chrit Kruijtzer van de Ondernemingsraad maakte gebruik van de vvu-regeling en nam in juli afscheid van DSM. J. Hermans werd per 1 juli zijn opvolger.

Duizenden wagens grond waren nodig voor de aanleg van de geluidswal voor het Mauritspark Geleen, die in augustus gereed was. De geluidshinder nam hierdoor af met maar liefst 75%.

De divisie DSM Chemicals kreeg in augustus een eigen driemaandelijks videojournaal.

Op 1 september vond de verkoop plaats van de activiteiten van DSM Agro in Ince [Engeland] en Pernis te Rotterdam aan het Finse concern Kemira Oy.

Oud-hoofddirecteur dr. ir. J. van Aken overleed op 85-jarige leeftijd op 4 september 1988.

De gouden ODS organiseerde op 11 september allerlei feestelijke 'Abraham'activiteiten.

Gestart werd in oktober met de productie van specialty aminozuren door DSM Specialty Chemicals, onderdeel van de divisie DSM Chemicals.

In Heerlen ging op 13 oktober de eerste paal in de grond voor de noodzakelijk uitbreiding van dochteronderneming ISA/CCN aan de Schinkelstraat, ontworpen door het Architectenbureau AGS uit Heerlen. Limburgs gouverneur Kremers kweet zich van deze taak.

Uit handen van auteur Messing ontving premier drs. R. Lubbers op woensdag 9 november het

Een procesoperator aan het werk in de stapron-fabriek op de productielocatie in Geleen.

eerste exemplaar van het boek 'De geschiedenis van de mijnsluiting in Limburg', uitgebracht op initiatief van DSM.

Medio oktober werd de eerste steen gelegd van de Di-aminobutaanfabriek, naast de acrylonitril-fabrieken op de locatie Noord, grondstofleverancier voor stanyl, een nieuwe engineering plastic.

Met ingang van 1 december werd de DSM Nieuwslijn geopend met als telefoonnummer 8020. Op 12 december overleed oud-hoofddirecteur ir. A. Hellemans in de leeftijd van 74 jaar.

De salpeterzuurfabriek 4 wierp sinds de installatie van een nieuwe afgassenreiniging in december 80% minder nitreuze dampen uit.

Met het ontwarren van een Gordiaanse knoop stelde fabrieksdirecteur Henk Loonen eind december de van Rotterdam naar Geleen verhuisde oplosmestfabriek van DSM Meststoffen officieel in productie.

Burgemeester Van Zeil opent de nieuwe vleugel van het Computer Centrum Nederland.

DSM Agro verkaste van Utrecht naar een gehuurd kantoor in Sittard aan het Stationsplein. Van de honderd medewerkers van het Agro-hoofdkantoor in Utrecht gingen er zestig mee naar Limburg. Begin januari waren alle medewerkers gesettled in Sittard.

Ook Kees Bronke, directeur Productie en Techniek bij DSM Agro keerde terug en wel in een dubbelfunctie; hij werd ook nog locatiedirecteur. Zijn voorganger Henk Loonen kreeg een andere functie.

Begin 1989 nam DSM de Amerikaanse onderneming Copolymer Rubber & Chemical Co. in Baton Rouge [Louisiana] over. De onderneming werd ondergebracht bij DSM Kunststofverwerking en was de grootste acquisitie uit de geschiedenis van DSM.

Het badgebouw van de staatsmijn Maurits verdween onder de slopershamer. Eind januari werd begonnen met dit karwei, dat duurde tot september.

In het provinciehuis kreeg DSM de aanmoedigingsprijs van het ministerie van Verkeer en Waterstaat uitgereikt voor 'haar actief verkeersveiligheidsbeleid.' De prijs werd op 1 maart uitgereikt door de voorzitter van de landelijke jury aan directeur J. Geerards van DSM Limburg BV.

De bijna koperen polypropreenfabriek produceerde in maart de miljoenste ton product.

Het personeel kreeg eind april 1989 2,5 % extra uitkering uit het bedrijfsresultaat 1988.

NAK 3 en NAK 4 produceerden in maart 1989 de een miljoenste ton pompklaare benzine.

In maart was het ook topdrukte bij het grootste bodemsaneringsproject in de geschiedenis in de onderneming en wel tussen het Mauritscomplex en de locatie Noord. In oktober kwam de 'mei' op deze zogenaamde centrale Mauritsdeponie.

Op 1 april 1989 werd een punt gezet achter de jarenlang zeer renderende verkoop van 'kolenkennis' door Stamicarbon.

Curver werd versterkt door de acquisitie van de Spaanse onderneming Manufacturas Rodex SA, producent van huishoudelijke producten.

In de Verenigde Staten kwam de nieuwe fabriek van American Melamine [AMEL], de productie-joint-venture van DSM en American Cyanamid, in bedrijf. Met het opstarten van deze fabriek werd begonnen op 14 april.

Divisiedirecteur ir. Dick van Waes ontving in april wegens zijn verdiensten voor de stichting Maaslandse Monografieën een hoge Belgische koninklijke onderscheiding. Hij werd benoemd tot Officier in de Kroonorde.

In juni was de relocatie van Specialty Compounds van de DSM Kunststoffen naar Genk voltooid.

Miniplant 2 bij DSM Research, de 'keuken van de fijnchemie' voor zijn divisie, werd begin juni geopend door directeur Dick van Waes in gezelschap van onder andere Dick Venderbos, directeur DSM Research.

Het leasekantoor Mauritspark 2, tegenover kantoor Mauritspark kreeg medio juli de eerste bewoners. In de kantine van Mauritspark startte men in juli met elektronisch betalen via een plastic pasje.

Leon Beckers, operator Vloeistoffenverlading DMG, werd tijdens het jaarlijks koningsschieten in augustus van zijn schutterij in het Belgische Stokkem na tien keer schutterskoning te zijn geweest, de eerste keizer van schutterij St.-Elisabeth.

Ruud Selman, lid van de Raad van Bestuur DSM, werd op 6 september gekozen tot voorzitter van de Vereniging Nederlandse Chemische Industrie [VNCI].

Mathieu Kikken, voorzitter van de Centrale Ondernemingsraad, zette op 1 juli na 35 jaar een punt achter zijn loopbaan bij DSM.

In september was de opstart van salpeterzuurfabriek 5 succesvol achter de rug.

De nieuwe repetitiezaal van het Limburgs Symphonie Orkest in het nieuw te bouwen theater aan het Vrijthof te Maastricht werd mede mogelijk gemaakt door een donatie van DSM. De overhandiging van deze donatie gebeurde symbolisch op 21 september aan burgemeester Houben.

De papieractiviteiten van Fardem BV te Edam werden verkocht, terwijl Fardem Specialty Pro-

ducts GmbH te Elmpt [D] wegens structureel tegenvallende resultaten werd gesloten.

In Geleen startte men met de voorbereidingen van de bouw van een nieuwe melaminefabriek. Begin december onthulde het lid van de Raad van Bestuur mr. A.P. Timmermans een heuse gedenksteen bij de officiële start.

DSM en Rubbermaid Inc. [USA] richtten in januari de joint-venture Curver Rubbermaid Groep op, bedoeld om de Europese activiteiten te bundelen.

Het Japans bedrijf Idemitsu Petrochemical Co. en DSM Elastomeren namen in februari het besluit een fabriek voor EPDM-rubber te bouwen in het Japanse Chiba.

Op 16 maart gaf Simon de Bree, lid van de Raad van Bestuur DSM, het startsein voor de bouw van het kantorencomplex van DSM aan de Postweg in Sittard.

Op 30 maart opende gouverneur dr. J. Kremers met burgemeester Damen van Vaals het nieuwe hotel bij kasteel Vaalsbroek.

In Kaohsiung [Taiwan] wordt de nieuwe fabriek voor poederharsen van de 50/50 joint-venture van DSM en Eternal Chemical Co. geopend. Deze harsen worden afgezet op de Aziatische markt.

Op 1 mei wordt het nieuwe bedrijfsrestaurant van DSM Research officieel in gebruik genomen door het onthullen van een kunstwerk door directeur ir. Dick Venderbos met als titel 'De gouden mijlpaal'.

Minister Andriessen van Economische Zaken opende op 17 mei de fabriek voor de productie van de hoogwaardige kunststof Stanyl, toegepast in personenauto's, elektrische en elektronische apparaten.

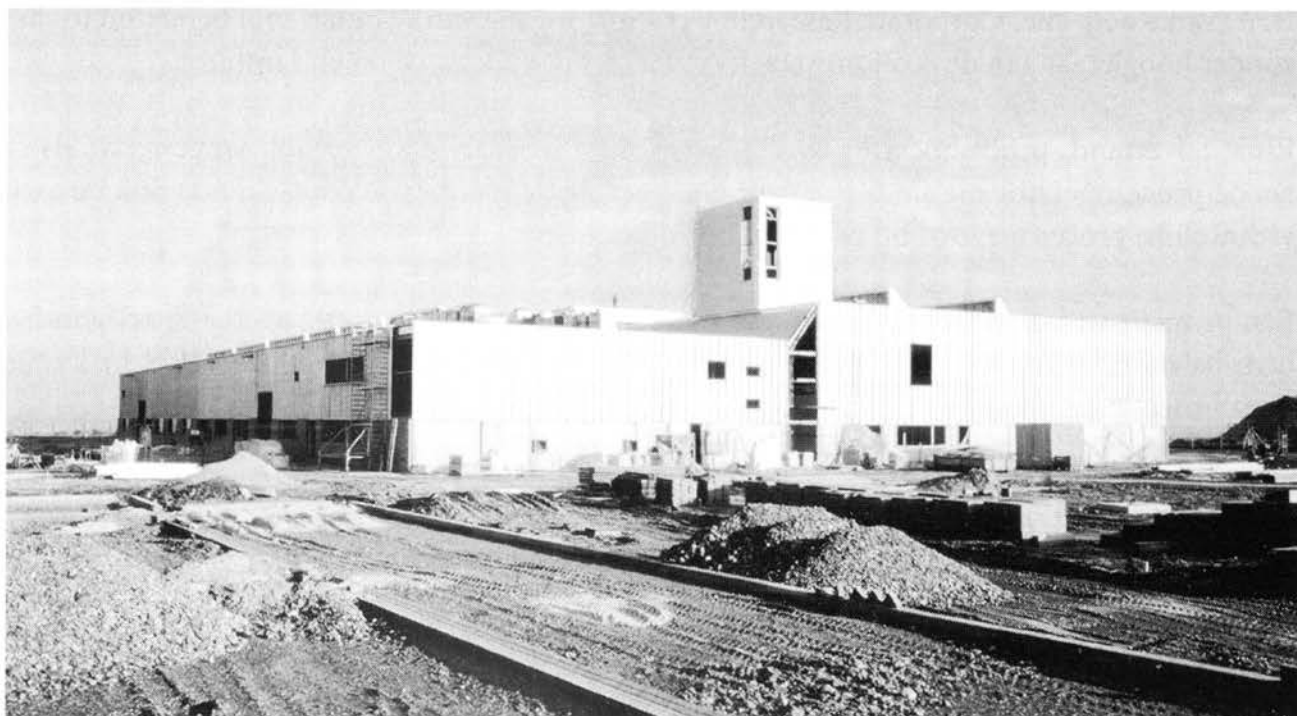
In de maand mei wordt met allerlei activiteiten het 50-jarig bestaan van DSM Research herdacht. DSM Meststoffen Geleen bleef niet achter en vierde iets minder uitbundig het 60-jarig bestaan van het vroegere SBB. Een toepasselijk cadeau was de aanbieding van de inventaris van het archief van de eerste veertig jaar van het SBB, opgesteld door Wil Beckers, Mariet van Hout en Wil Schlijpen van het Centraal Archief DSM.

DSM Agro bracht in juni in korte tijd drie specialties op de markt onder de welluidende namen Kristalon, Albatros en Tenso.

DSM Resins versterkte in juni zijn positie als toeleverancier van de autoindustrie door de overname van het Britse ERF Plastics Ltd.

De beroemde DSM kalender bestaat 40 jaar.

Op industrieterrein De Beitel wordt een fabriek voor de polyetheenvezel Dyneema gebouwd.

Op 26 juni nam de Ondernemingsraad DSM Limburg BV afscheid van Noor Schutte in het kader van de vvu. Zij was de eerste vrouw in de Ondernemingsraad en kreeg bij haar afscheidsreceptie op 30 augustus een koninklijke onderscheiding.

Per 1 juli kreeg DSM er weer een divisie bij. De activiteiten op het gebied van de engineering plastic producten werden namelijk ondergebracht in DSM Engineering Plastic Products met als directeur J. Hillege.

Wederom is het DSM Resins die een akkoord bereikt met De Soto Inc. [USA] over de overname van de activiteiten van dit bedrijf.

DSM kreeg in oktober een officiële notering op de effectenbeurzen van Frankfurt en Düsseldorf.

Als eerbetoon aan de in 1987 overleden oud-voorzitter van de Raad van Bestuur, drs. W.A.J. Bogers, wordt op initiatief van DSM aan de Katholieke Universiteit Brabant in Tilburg de Wim Bogers Leerstoel ingesteld met als eerste hoogleraar, prof. dr. H. Barkema, die zijn ambt op 2 november aanvaardde.

Dochteronderneming Reko verdubbelde de productie van band-, folie- en plaatproducten uit herverwerkte kunststof tot 8000 ton per jaar. Eerder in het jaar is de capaciteit voor het herverwerken van polyetheen en van polyester aanzienlijk uitgebreid.

In de Chinese hoofdstad Beijing nam op 27 november de 50/50 joint-venture van DSM Resins en Red Lion Coatings uit China een poederverffabriek in gebruik.

In Heerlen startte eind 1990 op het industrieterrein De Beitel de commerciële productie van de supersterke polyetheenvezel Dyneema.

Ir. A. van Rooij, chef Corporate Research, werd met ingang van 1 januari 1991 benoemd tot bijzonder hoogleraar aan de economische faculteit van de Rijksuniversiteit Limburg.

Rinie Silvertand, procesoperator NAK 4, werd op 7 februari door het lot aangewezen als de 2000e procesoperator die sinds 1971 met goed gevolg deze cursus afsloot. Zij was ook de 22ste vrouwelijke procesoperator bij DSM die voor dit examen slaagde.

Een primeur was de certificering van het laboratorium DKS. Het sleepte als eerste zelfstandige bedrijfslaboratorium een ISO-certificaat [9002] in de wacht, dat op 25 februari in kasteel Vaalsbroek werd uitgereikt.

Onderhandelingen werden gestart met ACF Holding NV over de overname van van het in Maarssen gevestigde ACF Chemie BV. De gesprekken hadden op 29 maart het gewenste resultaat; voortaan maakte ACF Chemie uit van DSM-dochter Andeno.

De directie van DSM Limburg BV werd terug gebracht van drie naar twee personen, in verband met het vertrek van directeur dr. ir. J. Geerards naar CVMGT.

Door de Golfoorlog werd eind januari de beveiliging van de installaties opgevoerd.

Op 16 januari ontving de voorzitter van de Raad van Bestuur, mr. Hans van Liemt een hoge Belgische onderscheiding uit handen van de heer Vandermeulen, gouverneur van de provincie Limburg in België. Hij werd benoemd tot Commandeur in de Orde van Leopold II.

In februari werden zowel in Noord als Zuid de bouwplannen voor nieuwe laboratoria gepresenteerd.

Op 1 maart nam ir. Winand Schiffelers, directeur FSI van DSM, in het kader van de VVU afscheid.

Op dinsdag 25 maart overleed oud-vakbondsmansman Frans Dohmen in de leeftijd van 81 jaar. Als voorzitter van de voormalige Nederlands Katholiek Mijnwerkers Bond was hij de grote belangenbehartiger van de mijnwerker in het kolentijdperk van Limburg.

Overlegman Gerrit Roelofs nam op 1 april, na een 38-jarig dienstverband, afscheid van DSM. Hij zat sinds 1974 in het overleg en begon hiermee op locatie Noord.

DSM sponsorde de Gustav Moreau tentoonstelling die in de Stadsgalerij van Heerlen werd georganiseerd en op 24 maart werd geopend. Meer dan 20.000 bezoekers passeerden de kassa.

Op 27 maart installeerde de Dienst Werkstations en Kantoormachines [DKW] bij Applied Research Technical Services [ARTS]-Engineering Plastics van DKS de 500ste computer nieuwe stijl.

DSM-recycling dochter Reko sloot in maart met Spa een overeenkomst voor de herverwerking van PET-flessen.

De DSM-AKZO deelneming Methanol Chemie Nederland ging begin april definitief over naar het Finse concern Neste.

De nieuwe DSM ballon tijdens zijn eerste vlucht.

Op 16 april kon op feestelijke wijze de mei worden gehesen op het nieuwe kantoorgebouw in Sittard. Iets later werd op 25 april in Zwolle het nieuwe kantoor van DSM Resins officieel geopend.

Zo'n zeshonderd DSM-ers uit de dienstverlenende sector boden op 17 april een petitie aan aan de directeur van DSM Limburg BV, E. Rongen, in verband met de herpositionering van activiteiten van DSM. Hierin werd aangedrongen om snel een einde te maken aan de onzekerheid over hun positie.

Het Britse Fisons nam de Agro Specialties over van DSM Agro. Op 29 april werd bekend gemaakt dat hierover overeenstemming was bereikt.

Op 1 mei verliet H.R. van Dijk, directeur DSM Energie, officieel de onderneming wegens het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Op 16 april ontving hij een koninklijke onderscheiding in de vorm van het Officierschap in de Orde van Oranje-Nassau.

Op 7 mei werd op locatie Zuid door directeur Noteborn de eerste paal geheid voor de nieuwe fabriek LD 4, een fabriek voor de productie van de kunststof hogedichtheid-polyetheen [HDPE].

De afdeling Personeel & Organisatie van DKS ontving in medio april als eerste in deze branche in Nederland het ISO-certificaat.

Na vele jaren van trouwe dienst ontkwam de oude salpeterzuurfabriek 3 op de locatie Noord niet aan de sloop. In mei was de afbraak in volle gang. Opvolger salpeterzuurfabriek 5 was toen reeds lang in productie.

Op 25 mei verzorgde het Mannenkoor van DSM Research een jubileumconcert in het kader van haar veertigjarig bestaan.

De lagedruk polyetheenfabrieken van de divisie Kunststoffen ontvingen in juni uit handen van de voorzitter van de Raad van Bestuur, mr. Hans van Liemt, de eerste DSM Safety Award 1990, een interne prijs voor de beste veiligheidsprestaties. Het bijbehorende bronzen kunstwerk kreeg een prominente plaats op de locatie Zuid toebedeeld.

De goedkeuring voor de bouw van een nieuwe lagedichtheid polyetheen- en een stapronfabriek wordt begin juni bekendgemaakt.

De eerste besprekingen over de uitwisseling van technische kunststoffen van AKZO aan DSM en van poederverven van DSM naar AKZO worden begin juni gevoerd.

In juli werd de tien miljoenste ton ureum in Geleen geproduceerd en afgezet.

Een nieuwe poort op Noord maakte een einde aan het denderend vrachtverkeer door de Burgemeester Lemmensstraat in Geleen. Op maandag 26 augustus werd een nieuwe ingang in gebruik gesteld langs de randweg locatie Noord met een hypermodern geïntegreerd en geautomatiseerd distributiecentrum. Lid van de Raad van Bestuur, ir. Simon de Bree deed het op 6 november nog eens officieel en ludiek over.

De Algemene Dienstverlenende Bedrijven [ADB] haalden in september de eerste ISO-certificaten binnen boord en wel met haar twee disciplines, de staalstralerij en producthandeling.

Op 9 september ging onder ideale weersomstandigheden de nieuwe DSM-luchtballon voor het eerst het luchtruim in. Lid van de Raad van Bestuur, ir. Simon de Bree, deed de officiële doop, waarbij de champagne niet ontbrak.

Ir. Henk Eugelink, directeur Personeel en Algemene Zaken van DSM Chemicals trad op 1 oktober vervroegd uit na een ruim 31-jarig dienstverband bij DSM.

Het kantoor in Sittard.

De produktgroepen Zwavelzure Ammoniak en Acrylonitril van de business eenheid Vezelgrondstoffen, Melamine Limburg van de business eenheid Industriële Chemicaliën en de pvc-fabriek werden in september, respectievelijk november en december gecertificeerd met iso 9001 of 9002.

In overleg met het bestuur van Macintosh bereikte DSM overeenstemming met de Nederlandse Participatie Maatschappij [NBM] over de overname van 15 % aandelen Macintosh. De deelname van DSM in Macintosh daalde hierdoor tot 41 %.

Na lang onderhandelingen kwam er een principe-akkoord tussen DSM en Stork over de overname van een aantal uitvoerende onderhoudsactiviteiten. Op 1 november werd overeenstemming bereikt over de arbeidsvoorwaardelijke aspecten. Gestreefd werd om de overdracht op 1 januari a.s. te formaliseren.

Op 1 november verliet ir. Wil Hendriks, directeur Research en Technologie bij DKS het bedrijf.

In december werd met enige activiteiten stilgestaan bij het twintigjarig jubileum van het NAK 3-complex.

Op 20 december heropende Business-directeur Jan Dopper officieel het grondig opgeknapte meetkamergebouw van Speciale Produkten Noord. Het was tevens het einde van een reorganisatie, waarbij de bezetting van de Alpha-piccolinefabriek en de Nieuwe Produkten Straat [NPS] tot een nieuwe eenheid werden samengesmolten tot 'Speciale Produkten Noord'.

Mr. A.P. Timmermans, lid van de Raad van Bestuur DSM, opende op 11 december de nieuwe huisvesting in Genk van DSM Intra Services.

Door de Golfoorlog komt er voor de DSM-fabrieken een betere beveiliging.

DSM wordt opgeschrikt door een zeer ernstig ongeluk op 13 december bij DSM Chemicals Rotterdam waarbij zes medewerkers van door DSM gecontracteerde firma's het leven lieten en een zwaar gewond werd.

Op zaterdag 21 december overschreed de productie van de kunststof hogedichtheid polyetheen de magische grens van een miljoen ton. Alle medewerkers die waren betrokken bij de Lage Drukfabriek 3 werden verrast met een kleine attentie.

Op 22 december werden ongeveer 660 medewerkers schriftelijk in kennis gesteld dat zij voor de nieuwe Seniorenregeling in aanmerking kwamen.

Tussen 20 en 24 december vond er een immense verhuizing plaats tussen het MCU en het nieuwe DSM-kantoor in Sittard. De gehele operatie verliep met militaire precisie.

Op 30 december werd de business unit SP van DSM Fine Chemicals gecertificeerd naar de ISO 9001-normen.

Op 6 januari werd gestart met de bouw van de civiele fundamenteën van het productiegebouw en de meetkamer van de nieuwe styreen-maleïnezuuranhydride-copolymerfabriek [SMA], grondstoffenleverancier van de engineering plastic STAPRON S.

Op 9 januari 1992 ontving Ellen de Brabander de C.J. Kok-prijs, uitgelooft door de Faculteit Wiskunde en Natuurwetenschappen van de Rijksuniversiteit. Dit voor haar promotieonderzoek naar de werking van het membraam-eiwit rhodopsine in het menselijke en dierlijke oog.

In de RTL-4 serie 'De Ideeënbus' wordt de DSM Milieutechnologieprijs uitgereikt.

DSM-dochter Reko vierde in januari op grootse wijze haar tienjarig bestaan. Eregast bij de viering was de minister van Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening Milieu, Hans Alders.

In januari werd de derde hal van het Vulstation Acelytheen [vsa] officieel en op feestelijke wijze geopend.

In Amsterdam en in New York werd in februari gelijktijdig bekend gemaakt dat Holland Sweetener Company de capaciteit van de productieplant in Geleen met een viervoud zal verhogen tot 2000 ton. Dit betekende een investering van 100 miljoen gulden.

Begin februari werd tijdens een feestelijke bijeenkomst een begin gemaakt met de nieuwe bedrijfshuisvesting van Fardem Edam, dochteronderneming van de Divisie Kunststofverwerking.

DSM Elastomers tekende in februari een overeenkomst met Novacor Chemicals Inc. voor de overname door DSM van de thermoplastische elastomeren-activiteiten van Novacor.

DSM en Raet bestudeerden begin 1992 de overdracht van DSM-dochter CCN aan Raet. Dit in het kader van de strategie van DSM zich alleen nog te concentreren op de kernactiviteiten. Uiteindelijk bleven de besprekingen zonder resultaat.

Op 18 februari vond er een elektriciteitsstoring plaats in het schakelstation Swentibold van de locatie Noord. Als gevolg hiervan vielen verschillende installaties uit. Bij het voorval raakte een medewerker gewond.

De Nifa-fabriek op locatie Noord vierde op 28 februari een opmerkelijk jubileum, namelijk 12,5 jaar werken zonder ongeval met verzuim.

Zestien jaar DSM Chemicals werd vastgelegd in een herdenkingsbrochure van divisiearchivaris Harry Strijkers onder de titel 'Een terugblik.' Het eerste exemplaar werd aangeboden op dinsdag 3 maart aan divisiedirecteur ir. Dick van Waes.

Op woensdag 4 maart overhandigde Wiel Broecks en John Consten het eerste exemplaar van het pas verschenen 'Spinneboek DSM' aan Willem Klaassen, directeur van het implementatieteam Concern 2000. Dit naslagwerk bevat informatie op het gebied van on line databanken.

Op dinsdag 17 maart sleepte het laboratorium van DSM Chemicals Geleen [DCG] een ISO 9002-certificaat in de wacht. Charles Dijk, beheerder van het instrumentatiesysteem van het laboratorium, ontving het kwaliteitscertificaat. Eerder ontving de sector HDPE / LDPE van de business unit Polyetheen op 11 maart maar liefst twee certificaten: een regulier kwaliteitscertificaat en een certificaat inclusief milieu- en veiligheidsaspecten.

Ir. J.M.J. Janssen, divisiedirecteur van DSM Kunststoffen, verliet op 31 maart de dienst van DSM in verband met zijn 60-jarige leeftijd en de gebruikmaking van de vvu.

Ingaande 1 april 1992 gingen de salarissen en de salarisschalen bij DSM met 4,25 % omhoog.

DSM ondervond geen materiële schade van de aardbeving die in de nacht van 12 en 13 april

voor heel wat opschudding zorgde in Limburg. Alleen enkele installaties gingen door de automatische beveiliging even uit bedrijf.

Met ingang van 1 juli werd R.C. Kerpershoek, plaatsvervangend chef Centraal Archief DSM, benoemd tot chef Centraal Archief DSM. Hij volgde hiermee Jan Cellissen op, die gebruik maakte van de Seniorenregeling.

Ook DSM Elastomers Europe BV [DEE] schaarde zich bij de trotse bezitters van een ISO-9001-certificaat. DEE werd hiermee de eerste gecertificeerde Europese EPDM-producent.

Het Grafisch Service Centre werd op 1 september overgenomen door drukkerij Schrijen Lipperitz BV uit Voerendaal. Het was het vierde uitbestedingsproject in het kader van Concern 2000.

DSM Resins nam voor 15 % deel in een belang van het Franse Inoplast S.A.

Art Corner bracht van 18 mei tot en met 21 juni ter gelegenheid van de 50ste expositie in de hoek van het bedrijfsrestaurant in het hoofdkantoor te Heerlen een selectie van de kunstwerken die in de loop der jaren door DSM was aangekocht.

De bestuurshamer van de DSM Agro, onderdeel van DSM Chemicals en Fertilizers, ging op vrijdag 17 april officieel over naar Henk van Dalen, voorheen directeur Algemene Zaken van DSM Research. Zijn voorganger Willem Klaassen was namelijk benoemd tot directeur Concern 2000.

Curver Rubbermaid Brunssum bestond 25 jaar en hield ter gelegenheid hiervan Open Huis op zaterdag 25 mei.

Op zondag 7 juni had DSM de hoofdrol in de RTL-4-serie 'De Ideeënbus', een programma waarin innovatieve Nederlanders de kans kregen hun creatieve geestkracht te spuien. Tijdens dit programma werd door minister Andriessen van Economische Zaken de DSM Milieutechnologieprijs uitgereikt aan het bedrijf Flaméco-Eclipse uit Gouda.

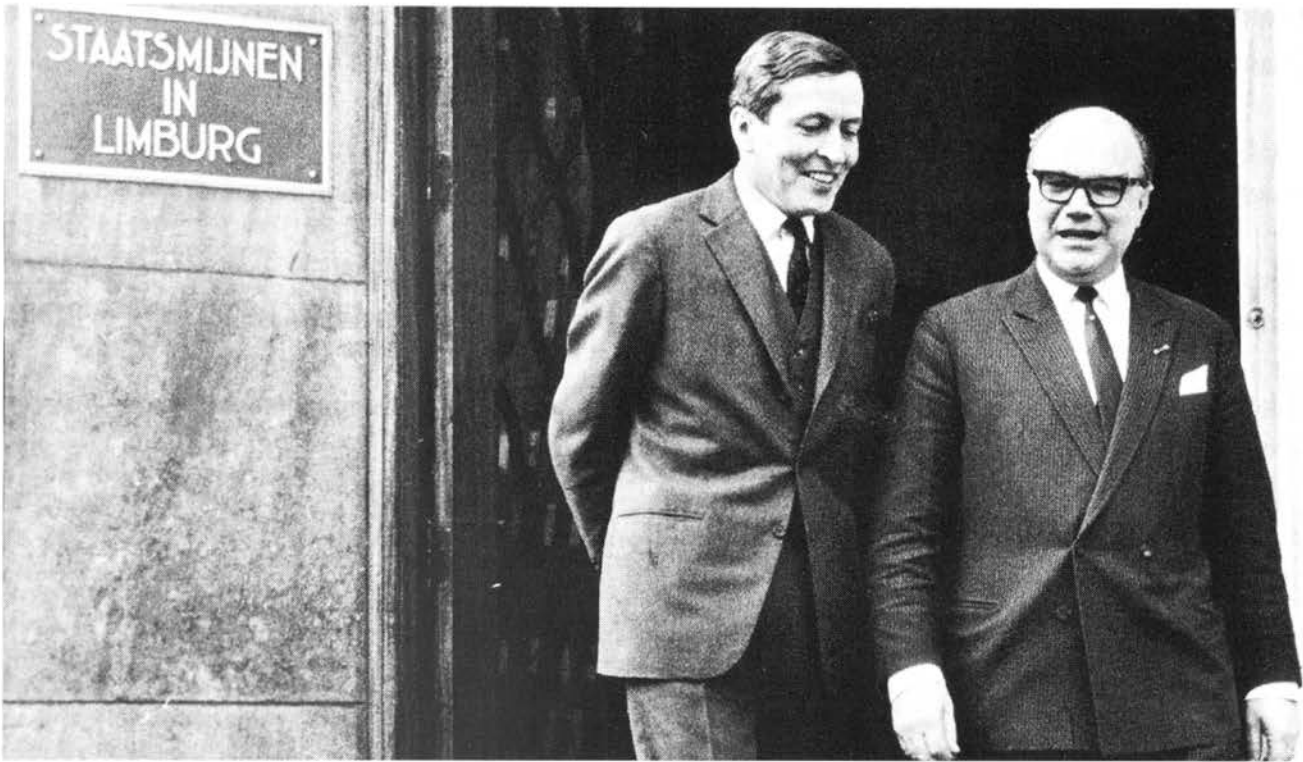
De DSM prijs voor Chemie en Technologie overhandigde Ruud Selman, plaatsvervangend voorzitter van de Raad van Bestuur, op 22 juni in kasteel Vaalsbroek aan Géraldine Heynderickx en Alfons Blaaderen.

De Nieuwbouw van het laboratorium DKS op locatie Zuid werd op donderdag 25 juni met enig feestvertoon officieel geopend door oud-directeur DSM Kunststoffen, ir. Jan Janssen.

De 'ambassadeur' van de chemie, prof. ir. Herman van Rooij, hoofd van Corporate Research, nam via de Seniorenregeling op 1 juli afscheid van DSM. Hij was onder andere de uitvinder van het HPO-proces, gebruikt bij de caprolactamfabricage. Hiervoor was hij in 1972 onderscheiden met de gouden medaille van de KNCV.

In juli naderde de elfde oven van NAK 4 zijn voltooiing. Het nieuwste exemplaar was ongeveer 1,75 zo groot als de oudere ovens.

Op 11 juli overleed Anton Hubben, voorzitter van de voormalige Katholieke respectievelijk

Oud-president-directeur Rottier, hier op een foto uit 1966 met prins Claus, overlijdt op 82-jarige leeftijd.

Kristelijke Vereniging van Mijnbeambten [KVM] en na de fusie in 1972 topman van de Unie BLHP. Hij werd later benoemd tot burgemeester van Maasbree. Anton Kubben werd 73 jaar.

Het DSM-product DYNEEMA was vol in beeld tijdens de Olympische Spelen van 25 juli t/m 9 augustus in Barcelona met name door de toepassingen bij het schermen, het zeilen en het handboogschieten.

In opdracht van DSM startte men begin augustus met de sloop van de vierde schacht van de voormalige staatsmijn Emma op het terrein Vogelenbos in Schinnen. De schacht werd in 1957 opgeleverd.

Met ingang van 1 juli werd ir. Simon de Bree [55] de nieuwe voorzitter van de Raad van Bestuur van DSM. Hij volgde hiermee mr. Hans van Liemt op, die in verband met het bereiken van de leeftijd van zestig jaar, de onderneming verliet.

Op 16 juli maakte de divisie Kunststofverwerking de verkoop bekend van de Amerikaanse custom mouldingsdochter Pixley Richards West in Gilbert.

De MTBE-fabriek, onderdeel van de NAK 3 produceerde op 22 augustus de miljoenste ton MTBE.

Op 1 oktober werd het feit herdacht dat veertig jaar geleden voor het eerst caprolactam werd geproduceerd op industriële schaal. Bij die gelegenheid verscheen op 16 oktober een jubileumboekje, geschreven door Harry Strijkers.

Eind juli bereikte de ACN-Produktgroep, onderdeel van de business-eenheid Vezelgrondstoffen een bijzondere mijlpaal; maar liefst 1000 dagen was er ongevals-vrij gewerkt.

Na 37,5 jaar nam directeur dr. ir. Jozef Geerards [60] van de CVMGT [en oud-directeur van DSM Limburg BV] afscheid van DSM.

Burgemeester mr. Hans Lurvink van Geleen en directeur ir. Dick van Waes openden op vrijdagmiddag 18 september officieel de nieuwbouw van CHEMLAB op locatie Noord.

De afdeling Procurement, onderdeel van DSM Limburg BV, ontving op woensdag 9 september het ISO 9002-certificaat.

Ekon BV in Born en Reko BV in Geleen bereikten begin oktober overeenstemming over de overname door Ekon van het Reko-onderdeel Eindproducten.

DSM Fine Chemicals verkocht eind oktober de in het Duitse Emmerich gelegen fabriek CHEM-Y aan het Japanse bedrijf Kao Co.

De Open Dag van DSM op 31 oktober werd zeer druk bezocht.

Op 4 november werd een begin gemaakt met de sloop van de lagedruk ammoniak gashouder op de locatie Noord.

Op dinsdag 10 november overleed op 82-jarige leeftijd oud-president-directeur, dr. A.C.J. Rot-
tier. Hij was vanaf 1973 met pensioen.

Ing. E. M. Mastenbroek, Commissaris der Koningin in de provincie Limburg, opende op zon-
dag 29 november de geheel gerestaureerde Vaalsbroekerhof, de nieuwe multifunctionele ruim-
te van kasteel Vaalsbroek.

Op 4 december werd in Venlo het nieuwe hoofdkantoor van DSM Andeno geopend door bur-
gemeester Van Graafeiland van de gemeente Venlo. DSM Andeno ontving bij die gelegenheid
ook het ISO 9001-certificaat.

Op woensdag 9 december bereikte Stamicarbon de duizendste ongevalsvrije dag. Eind decem-
ber verhuisden enkele divisies naar de tweede fase van het DSM-kantoor in Sittard.

Met ingang van 1 januari 1993 werd J.G. Dopper benoemd tot directeur van de divisie DSM Re-
sins in Zwolle.

Op 4 januari werd de tienduizendste ton 'ultra hoog molekulgewicht polyetheen' [UHMW],
grondstof voor de DYNEEMA-vezel geproduceerd op de locatie Zuid.

Op woensdag 24 februari bracht minister dr. J.E. Andriessen, minister van Economische Zaken,
een regulier werkbezoek aan DSM.

Stil gestaan werd bij het 25-jarig bestaan van KELTAN, de synthetische rubber van DSM Elasto-
meren.

BV CCN, dochteronderneming van DSM in Heerlen, met circa 315 medewerkers werd overgeno-

men door PTT Telecom BV. De intentieverklaring werd op 17 februari getekend. De contracten werden op 29 juni getekend en vanaf 1 juli was het een bedrijfsonderdeel van PTT Telecom BV.

Tijdens de Nestlé Zilveren Koksmutswedstrijden in maart vielen twee koks, Gert-Jan van Dru-
ten en Erik Ketting, van DSM-kantines in de prijzen.

Bij DSM Research in Geleen werd een nieuw type dendrimeren ontwikkeld, aangezet door Bert Meijer en geleid door Ellen de Brabander. In de loop der maanden toonden meer dan hon-
derd bedrijven en wetenschappelijke instellingen belangstelling voor de via een nieuwe pro-
ductieroute vervaardigde dendrimeren.

Ad Timmermans, lid van de Raad van Bestuur, kreeg eind maart een hoge Belgische onder-
scheiding uitgereikt en wel het Commandeurschap in de Orde van Leopold II.

In april vond de officiële opening plaats van het hoofdkantoor van Curver Rubbermaid. RvB-
voorzitter Hans van Liemt verrichtte de openingshandeling.

De laatste twee resterende gebouwen van het voormalige hoofdkantoor in hartje Heerlen wer-
den in de loop van 1993 gesloopt. Het oude complex, waaronder de 'Boerderij' was inmiddels
afgebroken. In september was men nog druk bezig.

Op vrijdag 16 april werd een akkoord bereikt tussen DSM en de vakorganisaties over een nieu-
we CAO ingaande 1 april 1993 met daaraan vastgekoppeld een aanvulling op het Sociaal Plan
DSM Limburg BV.

In november worden de laatste gebouwen van het oude hoofdkantoor gesloopt.

De officiële doop van de SMA-fabriek voor het nieuwe product STAPRON S op locatie Zuid vond plaats op 20 april na meer dan tien jaar research, ontwikkeling en voorbereiding. In september was het ISO-certificaat reeds binnen.

Op 28 april was het precies 5000 dagen geleden dat zich in de Nitrietfabriek het laatste ongeval met verzuim plaatsvond.

Op 9 juni vond voor kantoor Sittard de officiële overdracht plaats van het door de Amsterdamse kunstenaar André Volten vervaardigde kunstwerk. Het monumentaal 'objet d'art' bestaat uit een enorme looping van roestvrij staal die een enorme granieten bol draagt.

De voorzitter van de Raad van Bestuur, mr. Hans van Liemt, werd bij zijn afscheid bij DSM door Hare Majesteit de Koningin benoemd tot Commandeur in de Orde van Oranje Nassau. De bijbehorende versierselen werden hem door minister dr. J.E. Andriessen uitgereikt. Op 16 juni nam hij officieel afscheid tijdens een druk bezochte receptie in Heerlen.

DSM verlaagde in de periode juli en augustus tijdelijk de productie van kunststoffen en koolwaterstoffen in een door overcapaciteit geplaagde markt.

Het resterende belang van 29 % in Macintosh NV werd afgestoten.

DSM Engineering Plastics verhuisde in juni van Arnhem naar Geleen/Sittard.

Vanaf 1 juli werd de ACN-business onder de naam ACN Produkt Groep een zelfstandig onderdeel van DSM Chemicals & Fertilizers.

Divisiedirecteur Dick van Waes overhandigde op vrijdag 9 juli, onder de vrolijke tonen van de koninklijke harmonie St.-Caecilia van Echt, in Frankfurt de ontbrekend kilo melamine van de 200.000ste ton door DSM geleverde melamine aan Cassella-directeur Christiaan Ruppert.

De nieuwe gouverneur van Limburg, mr. B.J.M. baron van Voorst tot Voorst bracht in augustus een kennismakingsbezoek aan DSM en maakte hier tevens kennis met de nieuw voorzitter van de Raad van Bestuur, ir. Simon de Bree.

Pyrrolidine, een bijproduct van de Di-aminobutaan [DAB]-fabriek, onderdeel van de Produktgroep ACN, werd eind augustus dank zij de inspanningen van de ACN-fabriek en de business eenheid Speciale Produkten een commercieel succes.

Een nieuwe fabriek voor de productie van de kunststof Stapron S werd in bedrijf genomen. De overname van de fijnchemieactiviteiten van Bristol-Myers Squibb op de locatie Regensburg door DSM Andeno werd afgerond.

Locatie Noord van DSM Chemicals & Fertilizers ontving in januari de ISO 9001 'proeve van kwaliteitsbekwaamheid'.

De productie en de Staf van NAK 4 op locatie Zuid waren op 26 augustus 1111 dagen vrij gebleven van ongevallen met verzuimen. Aan dat feit kon men niet onopgemerkt voorbijgaan.

In september werd door DSM Agro bekend dat men voornemens was de ammoniakfabriek in IJmuiden te sluiten, vanwege het plan de kunstmestproductie met $\pm 40\%$ terug te brengen.

Eind augustus werd overeenstemming bereikt tussen DSM en de vakorganisaties over de invoering van de 5-ploegendienst per ingaande 1 januari 1994.

Het lease-kantoor Mauritspark 2 ging op vrijdag 17 september dicht.

De bedrijfskantinedienst van het FSI bestond 50 jaar. Dit vierde men in de periode van 5 tot en met 22 oktober, waarbij de kantines werden omgetoverd in Disney-sfeer.

B.B. Mullis, president en CEO DSM Chemicals North America werd met ingang van 15 oktober 1993 de nieuwe directeur van de business eenheid Vezelgrondstoffen als opvolger van ir. J. van Goolen, die was benoemd tot directeur DSM Services.

De productie van de zoetstof aspartaam door de joint-venture Holland Sweetener Company op locatie Noord werd verviervoudigd. Op 8 januari was het hoogste punt van de Aspartaam-fabriek bereikt en op zaterdag 13 november werd de fabriek 'mechanical complete' opgeleverd.

Op 25 november organiseerde DSM een werklunch in het kader van de internationale conferentie 'Global Panel' in Maastricht met onder andere minister-president Lubbers als deelnemer.

Op maandag 6 december werd bij de salpeterzuurfabriek op locatie Noord een hoeveelheid platina van ongeveer 60 kg gestolen met een waarde van ongeveer 1,3 miljoen gulden.

Bij Specialty Compounds Genk werd begin december door business director Jos Wassen een nieuwe productielijn in bedrijf genomen.

Eind december werd aandacht geschonken aan het 25-jarig jubileum van de ACN-fabrieken. Het zilveren bestaansfeest ging niet onopgemerkt voorbij en werd gevierd in april 1994.

Een proefproject voor de recycling van nylon 6-tapijten werd eind 1993 in de Verenigde Staten opgestart door DSM Chemicals & Fertilizers in samenwerking met Allied Signal. Nico Janssen, manager Business Development BU VG was hierbij nauw betrokken.

DSM en AKZO sloten in januari een overeenkomst waarbij DSM het polymeer Stanyl ging leveren aan AKZO voor het spinnen van garens ten behoeve van de productie van airbags in auto's.

Op 3 januari ging Chemferm vof van start de 50-50 joint-venture van DSM Andeno en Gist-brocades, met onder andere als doel de ontwikkeling van nieuwe tussenproducten voor cefalosporines en andere producten ten behoeve van de farmaceutische industrie.

Op 5 januari overhandigde mr. Evert Rongen, voorzitter directie Sociale Eenheid Limburg, de burgemeesters van Stein en Born ieder een donatie van f 50.000 voor de slachtoffers van de watersnood rond de Kerstdagen 1993.

Gerard Winants, directeur van FSI/SBF nam op 25 februari officieel afscheid. Het was zijn twee-

de afscheid. In 1989 ging hij op 1 december 1989 met de vvu-regeling bij DSM en werd vervolgens op 1 maart 1991 de opvolger bij het FSI/SBF van ir. Winand Schiffelers.

De divisie DSM Resins maakte begin februari bekend dat haar activiteiten op het gebied van harsen voor vloeibare verven en voor de kunststofindustrie werden geherstructureerd. Het kostte circa 150 arbeidsplaatsen om de concurrentiepositie te verbeteren.

De ACN-fabrieken ontvingen een certificaat volgens de British Standard 7750, het resultaat van een doorlichting van de geïntegreerde zorgsystemen voor kwaliteit, milieu en veiligheid.

De 29-jarige Hans Kierkels, medewerker sectie Bio-organische chemie bij DSM Research, ontving in januari de 'Prijs van de Afdeling Laboratorium en Bedrijfspraktijk' van de Koninklijke Nederlandse Chemische Vereniging. Dit voor zijn baanbrekend werk op het gebied van de biokatalytische processen.

Op vrijdag 4 februari demonstreerden enkele honderden medewerkers op het plein van het Heerlens hoofdkantoor om de CAO-voorstellen van de vakorganisaties kracht bij te zetten. In maart werd nogmaals een CAO-manifestatie gehouden in het hoofdkantoor.

Met ingang van 1 april fuseerden de Centrale Opleidingen van DSM met de Stichting Centrum voor Bedrijfsopleiding tot de nieuwe Bedrijfsopleiding Services Limburg [BSL].

Bij de business unit SP, onderdeel van de divisie Fine Chemicals, werd in maart de eerste fase van de invoering van het SAP-informatievoorzieningssysteem afgerond. [SAP = 'System Anwendungen Produkten in der Datenverarbeitung'].

Sloop van Staatsmijn Emma, augustus 1994

DSM Research kreeg de DSM Safety Award 1993.

Op 30 maart reikte de voorzitter van de Raad van Bestuur, ir. Simon de Bree, de DSM Safety Award 1993 uit aan DSM Research.

De polypropreenfabrieken op locatie Zuid produceerden in maart de twee miljoenste ton product.

Bij het Mannenkoor DSM Research was er een wisseling van de wacht. Voorzitter Piet Hendricks droeg op 9 maart de voorzittershamer over aan Frank Kroese. Later in het jaar werd een succesvolle concertreis naar Praag gemaakt.

Op 17 maart werd bij de ureumfabrieken de laatste geprilde ureum vervaardigd. In totaal 6,2 miljoen ton ureumpril verliet vanaf 1947 de locatie Geleen.

Vice-premier en minister van Financiën Wim Kok bracht op 6 april een werkbezoek aan de Dyneemafabriek van DSM High Performance Fibers op industrieterrein De Beitel in Heerlen.

De divisie DSM Kunststofverwerking verkocht in april de Engelse dochteronderneming van Far-dem met 350 medewerkers, gevestigd in Louth, Lincolnshire, aan het plaatselijke management.

Bij melaminefabriek 2 op locatie Noord werd de 17 jaar oude reactor in april vervangen door een gloednieuw, verbeterd exemplaar.

Het 25-jarig bestaan van de ACN Produkt Groep werd in april en mei op twee dagen gevierd door het personeel met een feestavond op de boot Scheldevallei van de rederij Stiphout, spelend op de golven van de Maas en het Albertkanaal.

Bij NAK 4 stond men in april stil bij het 15-jarig bestaan van de fabriek.

Met ingang van 1 juni verwierf DSM het 40 %-belang van Rubbermaid Inc. in de Curver Rubbermaid Groep en kreeg zodoende een 100 % belang in deze onderneming.

Na onrustige onderhandelingen bereikten DSM en de vakorganisaties op 27 mei toch een akkoord over een nieuwe tweejarige CAO, ingaande 1 april 1994. Met name de gewenste loonsverhoging en de vijfploegendienst waren lange tijd struikelblokken.

Een unieke operatie was het voornemen om melaminefabriek 3 op locatie Noord naar een locatie in Indonesië te verhuizen. In de loop van 1994 werd ook vanuit het georganiseerd overleg bij DSM groen licht gegeven.

Voorzitter van de Raad van Bestuur, Simon de Bree, werd op 17 juni gekozen tot voorzitter

van de CEFIC, het overkoepelend orgaan van 21 nationale federaties van de chemische industrie in Europa.

De business unit Engineering Plastics besloot haar Europese nylon- en polyesteractiviteiten, gebundeld binnen EP-Europe, te herstructureren. Met name in het bedrijf te Emmen verdwenen op termijn 85 arbeidsplaatsen. In Sittard was dat met 15 arbeidsplaatsen het geval.

Met de bedrijfsname van de drinkwaterinstallatie Elserheide op dinsdag 5 juli was de drinkwatervoorziening voor de bewoners van de locatie Noord weer voor lange tijd verzekerd.

In 1994 was het 35 jaar geleden dat in 1959 onder tropische omstandigheden systeem 1 van de eerste lage dichtheid Polyethyleen-productie-eenheid werd opgestart.

Op maandag 8 augustus werd een begin gemaakt met de sloop van de laatste gebouwen van de voormalige, in 1973 uit bedrijf genomen, Staatsmijn Emma. De sloop werd uitgevoerd door de firma Couwenbergh bv.

Herman Hamers, voorzitter van de Concern Ondernemingsraad van DSM werd bij gelegenheid van zijn veertigjarig dienstjubileum in september benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau.

Op locatie Noord vielen in oktober de vier laatste Van Iterson-koeltorens, markante herkenningpunten op deze locatie, ten offer aan het slopersgeweld.

Op 8 september werd het verkoopkantoor in Warschau officieel geopend in aanwezigheid van enkele directeuren van DSM.

De minister van Economische Zaken, dr. G.J. Wijers, bracht op woensdag 16 november een bezoek aan Limburg en deed hierbij ook DSM aan. Hij werd door de Raad van Bestuur ontvangen op het Heerlens hoofdkantoor.

De ABS-fabrieken bestonden in 1994 twintig jaar en produceerden in dit jubileumjaar de halfmiljoenste ton ABS-poeder.

Mr. P.H. Fuchs werd benoemd tot opvolger van dr. A.C.M. Wanders als secretaris van de Vennootschap en de Raad van Commissarissen DSM.

Chemlab, onderdeel van de voormalige divisie Chemicals & Fertilizers begon op 1 januari een nieuw leven als zelfstandige service unit, organisatorisch opgehangen aan DSM Research.

Vanaf 1 januari werd alleen nog het 25- en 40-jarig jubileum van de medewerkers gevierd met ook nieuwe jubileum- en afscheidsgeschenken.

Begin januari rolde de eerste intensieve zoetstof uit de gloednieuwe installaties van de vergrote aspartaamfabriek op locatie Noord.

DSM opende begin 1995 een eigen verkoopkantoor in de Tsjechische hoofdstad Praag.

Mr. Pieter van Vollenhoven opent het miljoenenlijntje.

Dsm maakte in februari bekend dat Fardem, fabrikant van flexibele verpakkingen en kunststoffolies werd afgestoten. De bedrijven in Edam en Beerse [B] werden overgedragen aan Schuttersveld Holding in Zeist.

De thermoplastische elastomeer Sarlink, een mengsel van EPDM rubber en polypropreen zat in de lift. In januari werd overwogen de productie zowel in Europa als in de vs uit te breiden.

Om te overleven was het noodzakelijk om bij dochteronderneming Curver bv in Goirle een reorganisatie door te voeren. Dit werd in februari bekend gemaakt. Hierbij werd een fabriek in het Duitse Dreieich gesloten. In totaal 330 arbeidsplaatsen werden geschrapt.

Het 150 kv-station Neerbeek, verantwoordelijk voor de stroomvoorziening van alle gebouwen en locaties van DSM, bestond begin 1995 veertig jaar. In het kader hiervan werd een reünie van [oud] medewerkers georganiseerd.

In februari was de demontage van Melaf 3 in Geleen in volle gang.

Begin maart werd bekend gemaakt dat DSM een nieuwe polypropreenfabriek in Geleen ging bouwen met een productiecapaciteit van 150.000 ton per jaar.

Kardinaal dr. A.J. Simonis en mgr. F.J.M. Wiertz, bisschop van Roermond, brachten op woensdag 15 februari een bezoek aan DSM en werden op diverse locaties van de onderneming ontvangen en rondgeleid.

De business units PP [polypropreen] en ASP [= ABS, SMA en Polycarbonaat] werden in de loop van het jaar samengevoegd. ASP bleef echter binnen de nieuwe Business Group zoveel mogelijk als een zelfstandige eenheid functioneren.

Op twee plaatsen op de DSM-locatie waren in maart zogenaamde fietstourniquets geïnstalleerd, bewaakt door camera's.

Op vrijdag 24 maart ontving de heer Mosier van Poly-Hi Solidur [vs] uit handen van general product manager Rob Steinweg symbolisch de twintig miljoenste kilo van de door DSM sinds 1990 geproduceerde stamylan UH.

Nadat reeds eerder de kleine onderdelen van de Melaminefabriek 3 in vrachtauto's waren afgevoerd, verlieten in de nacht van vrijdag 24 op zaterdag 25 maart de grootste en zwaarste gedeelten van de fabriek de locatie Noord. Vanuit de Haven Stein ging de tocht per schip naar Dordrecht. Van hieruit begon de grote oversteek naar Indonesië.

Met ingang van 1 april werden alle verkoopkantoren van DSM Polymers geïntegreerd met die van DSM Chemicals & Fertilizers.

Bij gelegenheid van Koninginnedag werd de voorzitter van de Raad van Bestuur, ir. Simon de Bree, benoemd tot Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw. Hij kreeg de koninklijke onderscheiding opgespeld door minister dr. Wijers van Economische Zaken.

Als eerste in de branche slaagde recyclingbedrijf Reko, dochter van DSM Kunststofverwerking, erin om een ISO-certificaat voor de kwaliteit van zijn organisatie in de wacht te slepen. Het hierbij behorende certificaat werd op 23 mei op feestelijke wijze overhandigd aan Theo Boezeman, directeur van Reko.

Voor DSM Kunststoffen was 31 mei de laatste dag van haar bestaan. Het was de eerste divisie, die in het kader van de nieuwe topstructuur van DSM geheel was ontmanteld.

Op zaterdag 17 juni werd in Sjanghai een contract getekend voor een joint-venture tussen DSM en Jiangsu Jiangyin Mould Plastic Group Co. met als doel in China compoundingactiviteiten op te zetten.

Libertel, het tweede mobiel telefoonnet in Nederland, kreeg in juli tijdelijke huisvesting op de bovenste vijf verdiepingen in het kantoor te Sittard.

MIJNBOUW HISTORISCHE GIDS

Bronnenoverzicht voor de
bestudering van de geschiedenis
van de steenkolenmijnbouw
in Nederlands Limburg

Op initiatief van het Nederlands Economisch en Historisch Archief verschijnt de Mijnbouw Historische Gids.

De drukinkt- en lijmharsactiviteiten van DSM Resins werden afgestoten en overgenomen door International Paper in New York. Dit werd op 22 juni bekend gemaakt.

Op een studiedag van het Nederlandse Economisch Historisch Archief en de stichting Bedrijfsgeschiedenis in het DSM-hoofdkantoor op 7 juni werd de Mijnhistorische gids gepresenteerd. In deze gids wordt een overzicht gegeven van alle beschikbare bronnen, die betrekking hebben op de geschiedenis van de Limburgse mijnbouw.

De heer C. Bons was op 21 juni de tienduizendste gepensioneerd bij de afdeling Pensioenbetalingen van de Pensioenverzekeringsmaatschappij [PVM] van DSM.

DSM Research kreeg een eigen museum in gebouw 1, het oudste gebouw van dit researchinstituut. Ir. Ruud Selman, lid van de Raad van Bestuur, opende op 21 juni een nostalgisch ingerichte laboratoriumzaal.

Een ADB-medewerker verongelukte op 23 juli tijdens zijn werk in een LDPE-opslagloods op locatie Zuid. Hij werd getroffen door een 1300 kilo wegend, met zakken kunststof geladen pallet.

Hens Palmen, oud-secretaris van de Nederlandse Katholieke Mijnwerkersbond en lid van de Raad van Commissarissen van DSM van 1967 tot 1983, overleed op 84-jarige leeftijd op 15 juli 1995.

Met een grote kraan werd in augustus een kapelletje op DSM-terrein aan de Paalweg in Urmond op een dieplader gehesen. De kapel werd verplaatst naar de hoek Kampstraat-Bergstraat in Urmond.

Op 10 augustus 1995 overleed drs. G.M.V. van Aardenne, sinds 1987 lid van de Raad van Commissarissen van DSM en oud-minister van Economische Zaken.

Het miljoenenlijntje werd op vrijdag 8 september officieel geopend door mr. Pieter van Volenhoven. Het Pullman-rijtuig van DSM deed hiervoor extra dienst en werd eerder reeds in bruikleen gegeven aan de Zuidlimburgse Stoomtrein Maatschappij, de ZLSM.

Het gereconstrueerde Wilhelmina-monument uit 1958 kreeg in Geleen weer plaats op de markt in Geleen. Door een substantiële bijdrage van DSM kon dit monument weer in ere worden hersteld. Mr. Evert Rongen, directeur DSM Limburg BV onthulde begin september samen met burgemeester mr. Lurvink van Geleen dit monument.

Een bijzonder team won in september 1995 de DSM Innovatieprijs en wel de vijf medewerkers van de Bestuurseenheid Sociaal Beleid & Arbeidsverhoudingen als uitvinders van de pre-pensioenregeling [PPS] van DSM.

Op 22 september vergaderde de Commissie Extern Overleg DSM Limburg BV [CEOD] voor de 200ste keer. Dit werd gevierd met een grote taart, aangesneden door de onpartijdige voorzitter mr. J. Daniels.

Minister Wijers van Economische Zaken opende begin oktober de tweede recycling-productielijn voor PET van Reko. Hiermee werd de capaciteit verdubbeld.

Per 1 oktober 1995 trad mr. A.P. Timmermans terug als lid van de Raad van Bestuur. Hij was 32 jaar in dienst van DSM, waarbij 12 jaar als lid van de Raad van Bestuur. Hij werd opgevolgd door mr. P.A.F.W. Elverding.

PP/SC/ASP veranderde de naam en ging voortaan als DSM Performance Polymers door het leven. Het was de voorbereiding voor de vorming van een nieuwe business group.

In november bekend werd gemaakt dat DSM voornemens was Chemie Linz over te nemen van het Oostenrijkse energie- en chemiegroep OMV AG.

De geschiedenis van de brandweer van DSM verscheen in boekvorm, geschreven door bedrijfs-archivaris Harry Strijkers en Jos Dols, medewerker DSM-brandweer. Directeur P. Herweijer van ITB ontving in november het eerste exemplaar.

Mede dankzij een bijdrage van DSM werd de hoogstam fruitboomgaard in 'De Bungert' nabij kasteel Vaalsbroek in ere hersteld. Op 6 november opende gouverneur mr. B.J. M. baron van Voorst tot Voorst deze boomgaard officieel.

Alle medewerkers van DSM Limburg BV kregen in december een kerstcadeautje in de vorm van een belastingvrije schenking van driehonderd gulden op hun bankrekening.

Maurits van Tol, medewerker sectie Polymeerchemie [Polyolefins-Polymeerchemie] van DSM Research, ontving op 23 november de KNCV-Katalyseprijs voor zijn promotieonderzoek aan de Rijksuniversiteit in Leiden.

Voor de divisie DSM Chemicals & Fertilizers viel op 31 december 1995 officieel het doek. Dit feit werd gevierd met een blow-up party op 17 november in de Maastrichtse Sphinx-zaal.

DSM maakte begin januari bekend mee te werken met het RECAM-project voor de ontwikkeling van een duurzaam, gesloten kringloopsysteem voor recycling en hergebruik van tapijten uit caprolactam.

DSM Elastomers nam in Brazilië een EPDM-fabriek over van het bedrijf Nitriflex S.A. Indústria e Comércio. De fabriek had een capaciteit van meer dan 15.000 ton per jaar. Een en ander werd op 18 januari bekend gemaakt.

Op vrijdag 5 januari werd tijdens een korte ceremonie DSM Chemicals Rotterdam omgedoopt in DSM Special Products Rotterdam [SPR]. Dit gebeurde door een nieuw naambord aan de poort van de locatie te onthullen.

In januari werd de acquisitie van het meerderheidsaandeel van het Oostenrijkse Chemie Linz afgerond. DSM kreeg 70 % van de aandelen in handen.

De sport- en ontspanningvereniging van DSM, ODS, kon in januari het 10.000ste lid inschrijven. De gelukkigen waren Thei Corten van DSM Transport Maatschappij [DTM] en zijn echtgenote.

Op 27 februari overleed prof. dr. G. Berkhoff op 94-jarige leeftijd in Oosterbeek. Hij was een

van de grondleggers van het Centraal Laboratorium en had van 1941 tot 1961 de leiding over dit researchinstituut.

DSM-er Wouter den Dulk reed in februari als enige bedrijfsgenoot de beroemde en beruchte Elfstedentocht.

In maart bestond uit het Mannenkoor DSM Research 45 jaar. Het negende lustrum werd op gepaste wijze gevierd met een jubileumconcert op 10 mei.

ADB van FSI vierde in maart op feestelijke wijze het 25-jarig bestaan.

De privatisering van DSM was in maart afgerond. Op deze laatste aandelen van de Nederlandse Staat kon tot 15 maart worden ingeschreven.

Na slechts twee overleggronden kwam op 29 maart een principe-akkoord tot stand over een tweejarige CAO bij DSM Limburg. Met ingang van 1 april 1996 kregen alle DSM-ers in het Limburgse 3 % loonsverhoging en op 1 april 1997 2 %. De gepensioneerden werden ook niet vergeten, hun pensioenuitkering ging met ruim 2 % omhoog.

Begin april 1996 reikte ir. Simon de Bree, voorzitter van de Raad van Bestuur, in het Amerikaanse Addis, de DSM Safety Award 1995 aan de directie van DSM Copolymer.

Managementteam DSM chemie Linz.

Noor Schutte, het eerste vrouwelijk OR-lid in de historie van DSM van 1980 tot medio 1990, overleed na ziekte op 10 april.

Op woensdag 24 april ging de Lagedrukfabriek 3 [LD 3] weer opnieuw in bedrijf. Bij de opgerekte installatie werd door Loek Ligthart, lid van de Raad van Bestuur, een monument onthuld van de hand van Henk Evers.

AFA 2 bestond in 1996 25 jaar. Op vrijdag 3 mei onthulde Don Verstegen, directeur DSM Agro, bij de meetkamer een plaquette ter gelegenheid van dit feit.

De joint-venture tussen DSM Polyetheen en het Amerikaanse Exxon Chemical was op 10 mei een feit. Het doel van de joint-venture was de productie en verkoop van een nieuwe generatie hoogwaardige kunststoffen, de zogenaamde metallocleen-plastomeren.

Op 10 juni vierde de Ondernemingsraad DSM haar gouden jubileum op kasteel Vaalsbroek. Naast deze officiële viering werden door ods

diverse sportactiviteiten georganiseerd. Ook verscheen er een boek over vijftig jaar OR bij de Staatsmijnen/DSM, geschreven door Guus Heerma van Voss.

In juni werd het tot wijkpark omgetoverde 'Gezellenhuisterrein' aan de burgemeester Lemmensstraat in Geleen officieel in gebruik genomen. De grond voor dit park was door DSM aan de gemeente Geleen in bruikleen gegeven.

In kasteel Ehrenstein werd op 28 juni de overeenkomst tussen DSM, Energie Zuid Nederland [EZN] en Elektriciteits Produktiemaatschappij Zuid-Nederland [EPZ] ondertekend. Hiermee was het samenwerkingsverband op het gebied van utilities voor de DSM-locatie in Geleen definitief een feit. Het kreeg de naam EDEA [= EZN, DSM Energie Alliantie].

Eind 1996 was de derde productielijn van de Dyneemafabriek in Heerlen klaar. De productie van de supersterke vezel kwam hierdoor op 1500 ton garen per jaar.

Prof. dr. F.W. Rutten werd benoemd tot plaatsvervangend voorzitter van de Raad van Commissarissen als opvolger van A.C. Helfrich, die terugtrad als commissaris.

Per 1 januari werd DSM RIM Nylon onderdeel van DSM Fibre Intermediates en verhuisde hierdoor van de Beatrixhaven bij Maastricht naar kantoor Sittard. [RIM = Reactive Injection Moulding].

Vijftien kranige DSM-ers, onder wie drie oud-DSM-ers, trotseerden op zaterdag 4 januari de ijzige kou van vriezend Friesland en reden de roemruchte Elfstedentocht. Dertien van hen reden de tocht der tochten binnen de gestelde tijdslimiet uit. Een van de dertien was de voorzitter van de Raad van Bestuur, ir. Simon de Bree.

Op 17 januari tekenden DSM en Staatsbosbeheer een convenant waarin het beheer van deze gronden op het zogenaamde Wolfsplateau in de gemeente Roerdalen nader werd vastgelegd. Op deze plaats was men tot 1962 bezig geweest met de aanleg van de Staatsmijn Beatrix. In 1962 besloot men de bestaande schachten te conserveren.

Een nieuwe joint-venture werd opgericht in Japan tussen DSM en JSR Engineering Plastics KK [DJEP], gericht op de samenwerking van marketing en verkoop van engineering plastics in Japan. Op 1 april ging DJEP commercieel van start.

Een gedresseerde havik moest uitkomst brengen op locatie Noord, geliefd bij vele soorten vogels en producenten van vele, glibberige en dus onveilige vogelmest. Alle andere manieren om van deze vogelplaag af te komen waren tot nu toe zonder resultaat gebleven.

Op 1 april gingen de lonen van de medewerkers van de Sociale Eenheid Limburg met 2 % omhoog.

Vanwege de op 1 januari van kracht geworden wijzigingen in de Wet op de Vennootschapsbelasting keerde de concernfinanciering van DSM begin 1997 vanuit Genk weer terug naar het hoofdkantoor.

Willy Boesten, senior research fellow bij DSM Research ontving in februari de prestigieuze Gil-

Prins Willem Alexander brengt een bezoek in december.

lis Holst-medaille, uitgereikt door de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen. Hij werd hiermee de eerste niet-academisch gevormde winnaar van deze prijs. Boesten maakte onder meer een beschrijving van een nieuwe synthese-route voor de kunstmatige zoetstof aspartaam.

Met een druk op de knop werd op vrijdag 21 februari bij AFA 2 het pneumatisch tijdperk afgesloten. Directeur Don Verstegen van de Business Groep Agro stopte de installatie die hierna werd omgebouwd en ook werd voorzien van een nieuw digitaal besturingssysteem.

DSM Engineering Plastic Products BV [DEPP] bereikte in februari overeenstemming met de Indiase onderneming Surlon India Ltd. over de oprichting van de 51/49 joint-venture DSM EPP Surlon India Ltd. Het doel van de onderneming is de productie en verkoop van engineering kunststoffen in India en haar buurlanden.

In DSM Nieuws van 13 maart werd bekend gemaakt dat ongeveer een jaar geleden bij Tankenpark 3 een lek aan een ondergrondse benzeenleiding was geconstateerd en inmiddels zo'n 170 ton benzeen was weggelekt in de grond. Dit lek was hierna, volgens voorschrift, gemeld aan de provincie Limburg. De [late] bekendmaking van dit incident door de provincie had nogal wat negatieve publiciteit in de pers over DSM tot gevolg.

In maart ging de bouw van de nieuwe Warmtekrachtcentrale Swentibold van start, als eerste werden enkele honderden heipalen de grond ingedreven.

In dezelfde maand maart werden enkele topbenoemingen bekend gemaakt die per 1 januari 1998 ingingen. Plaatsvervangend voorzitter van de Raad van Bestuur, ir. Selman, ging met

pensioen, drs. Loek Ligthart volgde hem op en ir. Jan Zuidam kwam de Raad van Bestuur versterken. Zijn functie als directeur DSM Research werd ingenomen door prof. dr. Emmo Meijer.

Op 3 april werd de DSM Safety Award 1996 uitgereikt aan Holland Sweetener Company door de voorzitter van de Raad van Bestuur, ir. Simon de Bree.

In Genk werd op vrijdag 14 maart de Sarlink-lijn geopend. Vanaf die tijd werden ook in Europa thermoplastische rubbers geproduceerd.

Op 20 maart opende directeur John Lipsch van DSM Melamine Limburg het nieuwe kantoor-gebouw van DSM Acetylene op locatie Zuid.

Nog meer openingen: ir. Wim Dohmen, directeur Caprolactam Europe van DSM Fibre Intermediates opende op vrijdag 4 april het AP/RIM Technical Centre.

DSM Research kreeg in april een nieuwe, moderne en gezichtsbepalende ingang.

Ir. Jacques van Goolen, directeur DSM Services en Harrie Droog, directeur Elektriciteits Productiemaatschappij Zuid-Nederland [EPZ] stortten op 18 april samen de eerste kuub beton voor de bouw van de nieuwe Swentibold-centrale.

Op een proefvak op het DSM-terrein tussen de Urmonderbaan en de ingang van DSM Research werd asfalt gebruikt met hierin toegevoegd speciaal geformuleerd Stamyroid van DSM. Dit werd op 7 mei wereldkundig gemaakt.

In 1997 start de bouw van de warmtekrachtcentrale Swentibold.

Oud-directeur van DSM Limburg bv en van FSI / SBF, ir. Winand Schiffelers, overleed na ziekte op 29 mei 1997.

Het markante kantoor van Nieuwbouw op locatie Noord viel in juni ten prooi aan de slopershamer.

DSM en Eternal bereikten een akkoord over de vorming van een joint-venture [50/50] voor de productie en verkoop van harsen voor poederverf in China onder de naam DSM Eternal Resins Kunshan Ltd. Co.

Bijna 600 genodigden vierden het gouden jubileum van Stamicarbon mee op 6 juni in de Maastrichtse MECC en 's avonds op kasteel Vaalsbroek.

DSM Fine Chemicals breidde zijn belang in de Indiase onderneming Alpha Drug India Ltd. uit van 14 naar 51%. Dit stond te lezen in DSM Nieuws van 10 juli.

Door de aankoop van Vestolen in het Duitse Gelsenkirchen kreeg DSM een leidende positie op het gebied van kunststoffen in Europa. De overname van dit bedrijf van Veba Oel AG werd op 22 juli bekendgemaakt en vanaf 1 november geïntegreerd binnen DSM als DSM Polyolefine GmbH.

Via bottlenecking, dat in de loop van het jaar werd gerealiseerd, was het mogelijk de melamine-productie in Geleen met 10.000 ton per jaar uit te breiden.

Na tientallen jaren van energieproductie ging de Mauritscentrale op 23 augustus definitief dicht. Later werd in de loop van 1998 omzichtig met de sloop van de 120 meter hoge schoorsteen begonnen.

Op 2 september werd de vijf miljoenste ton caprolactam in Italië geleverd aan Textile Produkte, een grote klant van DSM Fibre Intermediates.

Menno de Vries en Ton Wanders schreven in een speciale uitgave een analyse van dertig jaar management development bij DSM, dat in oktober in boekvorm verscheen.

DSM Resins verkocht in september haar belang van 40% in Mitras Industries Holding aan de overige aandeelhouders van het bedrijf.

Ondanks alle moeite om ze voor het nageslacht te behouden werd begin november bekend gemaakt dat de laatste Van Iterson-koeltorens op locatie Noord werden gesloopt.

Nog net voor de sloop bereikte de oudste fabriek van locatie Noord, de ureumfabriek, in november haar vijftigste verjaardag.

Ter gelegenheid van de sluiting van de Mauritscentrale werd door de EDEA, opvolger van het voormalige Utilities, een herinneringsboekje uitgegeven.

Op 5 november werd op de locatie Noord de 25 miljoenste ton ammoniak geproduceerd sinds de start van de ammoniakproductie in 1930.

Met een feestelijk tintje werd op woensdag 12 november de DSM Extracting of styreen [DEXST-] installatie, onderdeel van NAK 4 en leverancier van styreen, in gebruik genomen.

Giel Ruyters, dirigent van het Mannenkoor DSM Research, zwaaide na dertig dienstjaren bij het koor af. Op zondag 30 november nam hij officieel afscheid.

Op 11 december bracht kroonprins Willem-Alexander een werkbezoek aan DSM.

De skyline van NAK 4 onderging eind 1997 een opmerkelijke wijziging door de aanbouw van een lift in de vorm van een gestileerde fles Spa blauw met bubbels bij de ovensectie, een 'ontwerp' van Hub Scholz en Ger Fleuren.

Het jaar 1997 was het laatste jaar van plv. voorzitter ir. R.E. Selman. Na 35 dienstjaren, waarvan 20 jaar als lid van de Raad van Bestuur, was 31 december 1997 zijn laatste officiële dag bij DSM en ging hij op 1 januari 1998 met pensioen. Ir. Jan Zuidam, voorheen directeur DSM Research, was inmiddels benoemd tot zijn opvolger.

Ook mr. Evert Rongen, directeur DSM Limburg bv maakte op 31 december zijn laatste dienst bij DSM. Frans Pistorius was inmiddels benoemd tot zijn opvolger.

De fijnchemie bij DSM werd, met ingang van 1 januari 1998, gesplitst in twee business groups, namelijk DSM Fine Chemicals [directeur Dick Venderbos] en DSM Specialty Intermediates [directeur Jan Wolters].

DSM Resins kondigde op 15 januari aan een nieuwe fabriek in Japan te gaan bouwen voor hoogwaardige uv-uithardende coatings via de 50/50 joint venture Japan Fine Coatings.

In Genk werd in de loop van het jaar de capaciteit van polycarbonaat compounding bij DSM Specialty Compounds verdubbeld.

Ir. Dick van Waes, vanaf 1 januari 1998 directeur DSM Services verliet vóór zijn vervroegd pensioen DSM om met ingang van 1 april bestuursvoorzitter te worden van de Koninklijke Sphinx Gustavsberg in Maastricht.

Paul Hamm werd met ingang van 1 februari de opvolger van Rob de Visser als directeur van de Business Groep DSM Elastomeren.

Jan Janssen, directeur van kasteel Vaalsbroek, werd uit zestig collega's in februari uitgeroepen tot de meest markante horecamanager van 1997.

Tuin Terworm.

Restauratie-ontwerp Glaspaleis.

Oud-directeur ir. Jordaans van de Staatsmijnen Emma/Hendrik en Wilhelmina, oud-directeur Mijnbedrijven en oud-directeur van de sector Techniek van DSM Limburg BV overleed op 17 februari.

Het mijnwerkersmonument in het Mauritspark, een reliëf uit 1937 van Eugène Quanjel werd in februari, in aanwezigheid van de honderdjarige kunstenaar, door deputé Martin Eurlings [opnieuw] onthuld.

Vier jaar voor het eigenlijke jubileum ontving de gemeente Heerlen medio februari in het kader van het honderdjarig bestaan van DSM in 2002 reeds een schenking van 1,25 miljoen gulden, bestemd voor de renovatie van het Glaspaleis en de realisering van het parkplan Terworm.

Vanaf 1 maart ging de Fotostudio Centraal Laboratorium, onderdeel van Industriële Producties Limburg [IPL], verder als een zelfstandig bedrijf in de vorm van een vof.

Het resterend belang van 30 % van het Oostenrijkse bedrijf omv in Chemie Linz ging op 5 maart over naar DSM, waarmee deze onderneming geheel in handen kwam van DSM.

De Bedrijfsgezondheidsdienst van DSM bestond op 1 juli 1998 precies tachtig jaar. In het kader van dit jubileum werd een actie voor Bangladesh en een symposium georganiseerd. Bedrijfsarts Jan Bakker schreef later een jubileumboekje.

Het Bonnefantenmuseum in Maastricht ontving op 18 maart in het kader van het honderdjarig bestaan van DSM in 2002 eveneens een schenking van in totaal 1 miljoen gulden van DSM.

1998

Drs. Henk van Dalen, directeur DSM Polyethylenes, werd per 1 april benoemd tot lid van de directie Sociale Eenheid Limburg, dit als opvolger van Rob de Visser.

DSM Kunstharze Meppen won de DSM Safety Award 1997, die in april werd uitgereikt door ir. Simon de Bree, voorzitter van de Raad van Bestuur.

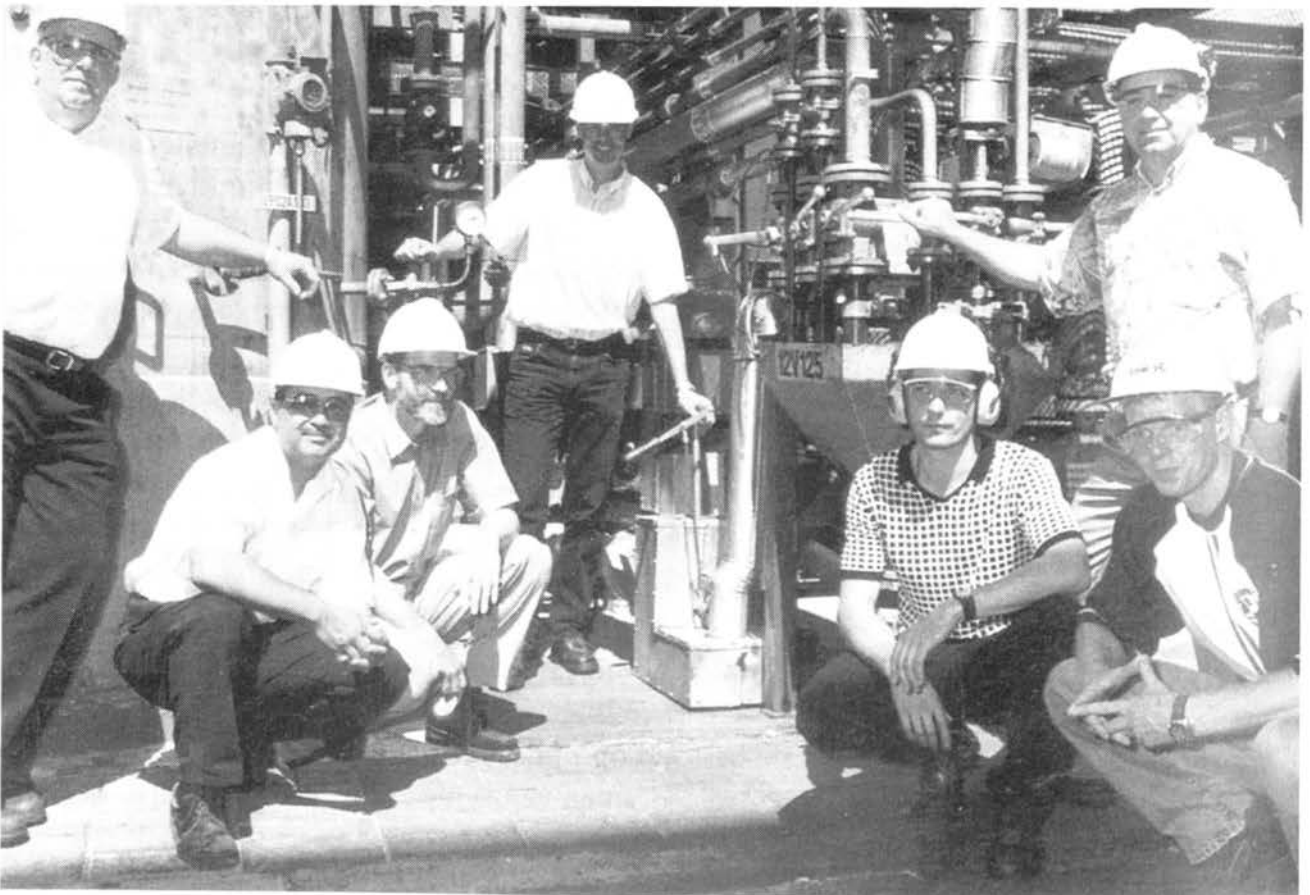
Vanaf 1 april maakte DSM Resins International uit Hoek van Holland deel uit van DSM Sales International in Sittard.

Op 3 april bereikte men een principe-akkoord over een tweejarige CAO voor de medewerkers van de Sociale Eenheid Limburg met onder andere een loonsverhoging van 3,75 % ingaande 1 april 1998 en 3 % ingaande 1 april 1999.

DSM kreeg een nieuwe bedrijfstelefooncentrale met als gevolg dat de kantoren en bedrijven in Limburg allemaal nieuwe digitale telefoontoestellen kregen. De hele operatie stond onder supervisie van KPN Telecom en was na het plaatsen en aansluiten van ongeveer 6000 toestellen op 21 mei een feit.

De CEOD kreeg met ingang van mei een nieuwe voorzitter in de persoon van Frans Wolters, als opvolger van Jan Daniels.

In Maastricht kwamen op 13, 14 en 15 mei 62 genodigden uit zestien landen bij elkaar tijdens het door DSM georganiseerde twaalfde Europese Veiligheidscongres voor LDPE-producenten.

Het verbetereteam 'Vooral doorgaan' vraagt octrooi aan op een nieuwe uitvinding, een vlotterafsluiter.

Het Centraal Archief DSM zag in 1998 Abraham. Het gouden jubileum werd op 14 mei gevierd met een reünie voor een groot aantal [oud]-medewerkers. Bij die feestelijke gelegenheid werd het jubileumboek 'Vijftig jaar Centraal Archief DSM' gepresenteerd, geschreven door bedrijfsarchivaris/medewerker Harry Strijkers.

Nog meer nieuws over archieven. Meer dan een miljoen tekeningen die sinds jaar en dag op Noord en Zuid werden beheerd, werden in mei samengebracht in een groot depot in kantoor Maurits 1.

De beeldbepalende gebouwen en de koeltoren van de nieuwe warmtekrachtcentrale Swentibold waren in mei nagenoeg gereed.

Op 12 juni werd in het Brabantse Genderen het eerste exemplaar uitgereikt van 'Het ABC van Polyetheen.' De eerste uitgave werd in ontvangst genomen door een van de grotere polyetheenklanten van DSM, de firma Oerlemans Plastics bv. Het verklarend boek werd samengesteld door Antoon Hoogveld en Ton Koenders.

Goed nieuws voor de gepensioneerden van DSM. Met ingang van 1 april kreeg deze groep 2,09 % meer in het pensioenzakje van de Stichting Pensioenfonds DSM Chemie.

Bekend werd gemaakt eind juni dat DSM Engineering Plastics met een totale investering van 200 miljoen gulden in de polyamide 6-productie de locatie Emmen wilde uitbreiden en optimaliseren. Dit ging gepaard met het op termijn schrappen van 125 arbeidsplaatsen.

Vanaf 1 september leverde de nieuwe demi-waterfabriek, onderdeel van EdeA drinkwater aan de DSM-fabrieken.

Oud-directeur van de Unie van Kunstmestfabrieken [UKF] dr. Jan van Steenis overleed op 21 juni in de leeftijd van 79 jaar.

Directeur DSM Industrieterreinenbeheer [ITB], ir. Piet Herweijer, gaf op 6 juli letterlijk de aftrap voor de bouw van het nieuwe Alert & Care Centre, de nieuwe thuisbasis van de Bedrijfsbrandweer, de Bedrijfsgezondheidsdienst en de operationele onderdelen van de bedrijfsbeveiliging.

De EUREKA Lillhammer Award 1998 werd eind juni toegekend aan het RECAP-project [Recycling Car Plastics], een onderzoeksproject waarin ook DSM deelnam. Het project richtte zich op het recyclen van kunststofonderdelen van auto's.

Een unieke vinding van het verbeterteam 'Vooral doorgaan' van de Hoge Druk fabrieken van DSM Polyethylenes leidde tot een publicatie in een wetenschappelijk tijdschrift en de aanvraag op octrooi van deze uitvinding, namelijk een nieuw type vlotterafsluiter. Op 10 augustus werd de vinding officieel gepresenteerd.

De award voor sociaal beleid, uitgeroepen door de Raad van Overleg DSM werd op 10 juli uitgereikt aan André Weel. Hij ontving deze prijs als vertegenwoordiger van het management van de caprolactamsector.

Met eerste spades in de grond werd in augustus door een aantal directeuren in Augusta in Georgia [USA] symbolisch de start gegeven voor de bouw van een recyclingfabriek met een productie van 45.000 ton caprolactam uit tapijtafval.

Op 1 september vond op de Rail Terminal in Born de officiële start plaats van de [DSM] Born-Rotterdam shuttle. Hierbij was onder andere aanwezig staatssecretaris Monique de Vries.

Op 16 september werd de ureumfabriek 2 op locatie Noord officieel in gebruik genomen. De installatie werd in 18 maanden en vrij van ongevallen gebouwd.

Dyneema startte in september een derde productielijn op in de fabriek op De Beitel in Heerlen.

Koffie halen aan de automaat bij DSM ging vanaf september niet meer met penningen. Voortaan fungeerde de opgeladen bedrijfspas als betaalmiddel.

De nieuwe huisvesting van de Holland Sweetener Company, de joint-venture van DSM en Tosoh, werd op donderdag 1 oktober officieel geopend door ir. Simon de Bree en zijn Japanse collega Madoka Tasiro.

Op 9 september was DSM Acetylene 2.000 dagen ongevalsvrij. Dit feit werd met onvervalste Limburgse vlaai gevierd.

In oktober werd bekend gemaakt dat BASF de ABS-kunststofbusiness van DSM wilde overnemen.

Bij CAP Grondstoffen werd op 22 oktober een nieuwe meetkamer in gebruik genomen. De 'ceremonie protocolair' was in handen van Willem van Oppen, general manager Caprolactam Europe.

Een primeur voor de wegenbouw was eind oktober het gebruik van de kunststof STAMIROID in asfalt. Dit werd uitgetoetst op een weg nabij de PP-verlading op de locatie Zuid.

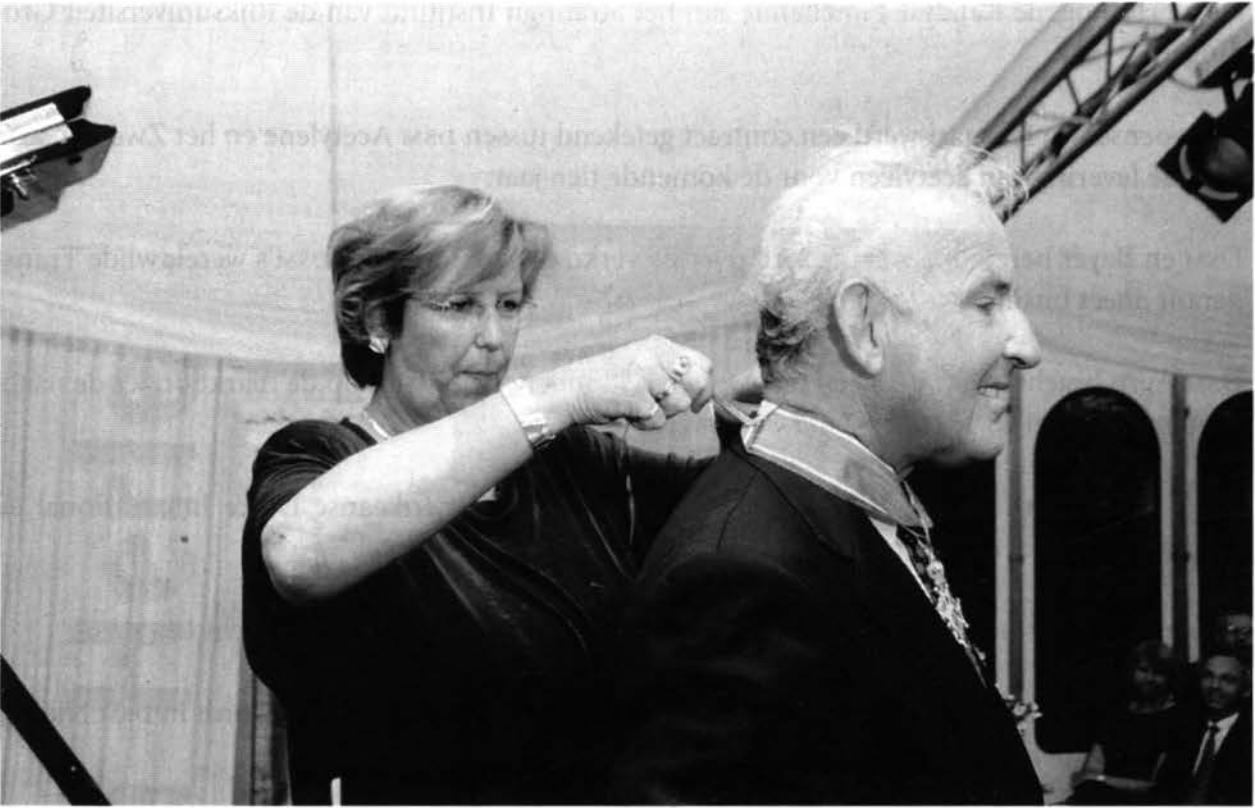
De samenvoeging van de fijnchemie van DSM en Gist-brocades had de vorming van vijf business groups tot gevolg, samen vormend het strategische cluster Life Science Products. Dit ging ook gepaard met de benoeming van verschillende nieuwe business group directeuren. Dit werd op 5 november bekend gemaakt.

DSM-dochter Reko werd in november ondergebracht in een nieuwe joint-venture Arena Recycling waarvan DSM met 40 % een meerderheidsbelang verwierf.

TRIAD [drie-eenheid] van kunstenaar Fons Verhoeve aan de Sanderboutlaan in Stein, dichtbij de hoofdingang van locatie Zuid, werd op zaterdag 14 november symbolisch onthuld door burgemeester mr. E. Meijer van Stein en directeur Frans Pistorius van DSM Limburg BV.

Aangekondigd werd dat de capaciteit van 7-ADCA, een halffabriek voor antibiotica, aanzienlijk zou worden uitgebreid door de bouw van een nieuwe fabriek op de DSM-locatie in Delft.

In het Deense Birkerød opende DSM een nieuw verkoopkantoor voor Denemarken met Jan Schäfer als directeur.

Minister Jorritsma benoemt Simon de Bree tot Commandeur in de Orde van Oranje-Nassau.

Bij DSM Polyolefine GmbH in het Duitse Gelsenkirchen startte men begin januari met de bouw van de nieuwe polypropreenfabriek, de Polypropreenfabriek 5. De eerste officiële steen werd pas gelegd op 12 april door ir. Simon de Bree, voorzitter van de Raad van Bestuur.

Minister van Verkeer en Waterstaat, Tineke Netelenbos, bracht op 18 januari een werkbezoek aan de onderneming.

Op 9 januari deed zich een lichte explosie voor in de Polypropreenfabriek 3. Hierdoor stond de fabriek zestien dagen stil.

Met ingang van 1 april werd DSM Resins gesplitst in twee nieuwe businessgroepen: DSM Coating Resins en DSM Industrial Resins & Compounds.

DSM-er Leo Baeten kwam in januari in het nieuws. Hij won met zijn autobiografische film over zijn voettocht naar Santiago de Compostela de 1ste prijs op het nationaal amateur filmfestival.

Op vrijdag 15 januari vond de feestelijke opening plaats van het Centre for Particle Technology bij DSM Research.

Ter gelegenheid van de honderdste kunsttentoonstelling op donderdag 21 januari in de Art Corner op het Hoofdkantoor werd een gedenkboek uitgegeven met een selectie van de door de jaren tentoongestelde werken.

Hans de Vries, senior fellow bij DSM Research, werd per 1 februari benoemd tot deeltijd hoog-

leraar Homogene Katalyse Fijnchemie aan het Stratingh Instituut van de Rijksuniversiteit Groningen.

Op woensdag 3 februari werd een contract getekend tussen DSM Acetylene en het Zweedse AGA over de levering van acetyleen voor de komende tien jaar.

DSM en Bayer bereikten een akkoord over de verkoop aan Bayer van DSM's wereldwijde Transparant Sheet business.

DSM Agro bracht begin 1999 een nieuwe zwavelhoudende meststof op de markt onder de naam Dynamon-S met 24 % stikstof en 6 % zwavel.

Per 1 maart werd kasteel Vaalsbroek verkocht aan het Amerikaanse Dolce International en ging verder onder de naam 'Vaalsbroek, A Dolce Conference Hotel.'

De ABS-business-activiteiten van DSM Performance Polymers worden verkocht aan BASF.

DSM Desotech in Elgin, Illinois [USA] won de DSM Safety Award 1998. Dat wordt in DSM Nieuws van 11 maart bekend gemaakt.

In het kader van het naderende eeuwfeest van DSM kreeg op 15 april ook de gemeente Born een schenking. Het werd bestemd voor een granieten kunstwerk, symboliserend de overtocht van prins Willem van Oranje over de Maas in 1568 bij Obbicht-Stokkem. Kroonprins Willem-Alexander onthulde het monument op 1 juli.

Medio april verhuisde de bedrijfsbrandweer van vier locaties naar het nieuwe Alert & Care Centre op locatie Noord. Ruim een maand later volgde de Bedrijfs-gezondheidsdienst.

Tijdens de jaarvergadering in april van het Mannenkoor DSM Research werd de voorzittershamer door Piet Hendricks overhandigd aan zijn opvolger Piet Dorssers.

Met ingang van 1 mei werd Polypenco in Bergisch-Gladbach, onderdeel van DSM Engineering Plastic Products, aan derden verkocht in twee delen.

Op 18 mei vond de officiële afsluiting plaats van het integratieproces van Gist-brocades in DSM en de opname van de divisies Gist-Brocades in het cluster Life Science Products. Vanaf 1 juni was de naamswijziging in DSM Gist een feit.

Op maandag 31 mei bracht minister J. Pronk een werkbezoek aan DSM in Geleen.

Na een periode van acht jaar werd medio juni de samenwerking tussen DSM en de Foundation Rembrandt Research Project officieel afgesloten.

Op 24 juni 1999 werd officieel afscheid genomen van de voorzitter Raad van Bestuur DSM, ir. Simon de Bree. Van gouverneur, baron B.J.M. van Voorst tot Voorst, ontving hij de erepenning van de provincie Limburg, terwijl de minister van Economische Zaken, mw. Jorritsma hem verraste met zijn benoeming tot Commandeur in de Orde van Oranje-Nassau. Mr. Peter

Elverding wordt de nieuwe voorzitter van de Raad van Bestuur.

Op maandag 26 juli vond de eerste stoomlevering plaats door de nieuwe waterkrachtcentrale Swentibold aan het 140-bar stoomnet van DSM.

FSI-directeur Ernst Voncken nam op 26 augustus afscheid van de onderneming.

Op 1 september nam Frans Wetzels, de allerlaatste mijnningenieur van DSM, ook afscheid van de onderneming.

Engineering-Stamicarbon nam op 3 september afscheid van directeur Roelof Mulder, die zijn loopbaan voortzet bij DSM Gist in Delft. Zijn opvolger werd Eric Jan de Widt.

In oktober nam ir. Jan Zuidam, lid van de Raad van Bestuur DSM, een nieuwe uitbreiding van DSM Fine Chemicals in Venlo officieel in bedrijf.

Medio november vond de opening plaats van de tapijtreyclingfabriek in Augusta [USA], een samenwerkingsproject van DSM en Allied Signal.

Op 21 oktober werd bekend gemaakt dat DSM Polypropylenes de SMA-activiteiten ging beëindigen.

Op de valreep van 1999 werd op 23 december een stukje mijnhistorie verkocht en wel de steenberg van de voormalige staatsmijn Hendrik, een circa 80 ha groot terrein met daarop het restant van deze steenberg. Koper was Hendrik Bedrijven Brunssum BV, een dochteronderneming van de Mourik Groep uit Groot-Ammers.

DSM Research viert haar 60-jarig bestaan met de uitgave van dit boek.

Hans Dijkman, directeur DSM Automotive Polymers, werd per 1 september benoemd tot directeur DSM Melamine.

DSM Anti-Infectives begon in de loop van 2000 aan een ingrijpend herstructureringsprogramma om de winstgevendheid te vergroten. Een en ander ging gepaard met het wegvallen van ongeveer duizend arbeidsplaatsen. Hiervan waren er enkele honderden bij DSM Gist in Delft. Dit werd bekend gemaakt in DSM Nieuws van 3 februari.

DSM Thermoplastic Elasmers ging een strategische alliantie aan met Toyobo Co. Ltd. om de Japanse markt voor Sarlink thermoplastische vulcanisaten te ontwikkelen.

DSM Engineering Plastics werd begin 2000 100 % eigenaar van een compoundingfabriek in Jianying bij Sjanghai in China.

Na jaren van nominaties sleepte DSM Transportmaatschappij in maart eindelijk de felbegeerde Safety Award [1999] in de wacht. De feestelijke onthulling van de bijbehorende plastic in april door bestuursvoorzitter Peter Elverding nabij Marketing Centrum Urmond viel behoorlijk in het water.

Met de gemeente Beek bereikte men in maart overeenstemming over de nieuwe vrachtingang Beekerveld.

Overeenstemming werd op 31 maart bereikt over een nieuwe eenjarige CAO die per 1 april zou ingaan.

De afdeling Logistiek bij DSM Hydrocarbons startte een proef met een aangepast dienstrooster met als doel een fittere medewerkers.

In Genk opende men een nieuwe productielijn voor glasvezelversterkte polypropreen.

In mei startte LINDA, het project dat via de glasvezelkabel alle DSM-locaties in de wereld ging verbinden.

De nieuwe Warmtekrachtcentrale Swentibold ging officieel open. Minister Jorritsma verrichtte op 25 mei de openingshandeling.

De realisatie van het wereldwijde Aurora-project begon in juni. Dsm Fine Chemicals beet de spits af. Doel was de realisatie van IT-werkplekken voor alle DSM medewerkers wereldwijd.

Minister Netelenbos bracht begin juni een werkbezoek aan DSM en liet zich tijdens dit bezoek alles vertellen over de studie naar een ondergronds buisleidingsysteem bij DSM.

In het Duitse Gelsenkirchen ging eind mei polypropreenfabriek 5 in productie.

De eerste kraker van DSM Petrochemicals ging over op het Distributed Control System [DCS].

Op de locatie Geleen werd op 22 juni met heus tromgeroffel 'Willy' geopend, een nieuwe fabriek voor de productie van grondstoffen voor penicilline.

DSM Research vierde het gehele jaar door het 60-jarig jubileum met diverse evenementen en de uitgave van een gedenkboek met als titel 'Van steenkool tot zoetstof'.

Met de overname van Catalytica Inc. in de Verenigde Staten sloeg DSM in augustus een grote vis in de fijnchemie aan de haak.

In juni opent een nieuwe fabriek die grondstoffen voor penicilline gaat produceren

In september kondigde bestuursvoorzitter mr. Peter Elverding de nieuwe strategische koers aan met de focus op de fijnchemie. DSM wordt een 'specialty' onderneming.

Stanyl vierde het 10-jarig bestaan in feeststemming.

Onrust onder de bezetting ontstond in september na anonieme signalen over te hoge werkdruk bij DSM in Limburg. Directie en ondernemingsraad slaan de handen in elkaar om de oorzaken op te sporen.

Ook Stamylan UH was in oktober een beetje jarig en vierde eveneens het 10-jarig bestaan met wijn en pelpinda's voor de bezetting.

Na jaren kondigde DSM in oktober aan weer nieuwe procesoperators aan te gaan werven op de arbeidsmarkt.

Op 9 november werd bekend gemaakt dat DSM in het derde kwartaal van 2000 nog nooit zo'n grote winst had behaald.

Op woensdag 20 december startte meetkameroperator Sef Stijnen voor de laatste keer de reactor van de SAN-productie van de ABS-fabrieken.

Op 1 januari 2001 vond de officiële oprichting plaats van DSM Petrochemicals [DPC] met hierin samengevoegd de drie businessgroepen DSM Hydrocarbons, DSM Polyethylenes en DSM Propylenes. Het nieuwe businesscluster kreeg een tweehoofdige directie met ir. Jan Hessel Kruit en ir. Frans Noteborn.

De nieuwe meetkamer in 2001.

Ingaande 1 januari behoorde DSM Engineering Plastic Products niet meer bij DSM en was vanaf die datum officieel eigendom van Quadrant Holding in Zürich [Zwitserland].

Eind 2000 werd Evergreen Nylon Recycling, joint-venture van DSM en Honeywell, winnaar bij de verkiezing van 'Recycler of the Year'.

Op 16 februari ging het personeelsoptieplan DSM Limburg van start. De eerste serie werd toegerekend aan de hand van de resultaten van het boekjaar 1999.

De nieuw te bouwen fabriek van DSM Desotech in Stanley [USA] was de derde in drie jaar aldus het persbericht begin 2001.

Ir. Kees Bronke, directeur Concernstaf Veiligheid Milieu Gezondheid & Techniek nam na 31 jaar op 1 februari officieel afscheid van de onderneming. Zijn opvolger werd John Prooi.

Ir. Ben van Kooten werd met ingang van 1 maart benoemd tot directeur van de BG DSM Elastomers. Met ingang van dezelfde datum werd Paul Hamm directeur van een nieuwe business group, namelijk DSM Corporate Venturing & Business Development.

In maart werd bekend gemaakt dat Stanyl / SMA te Geleen van DSM Polypropylenes de Safety Award 2000 had gewonnen.

Op 20 maart werd in het DSM-verkoopkantoor in Parijs de 10.000ste standaard DSM-werkplek in het kader van Aurora in gebruik genomen.

Op 27 maart leverde DSM de 3000 miljoenste kilo melamine aan zijn grootste klant Solutia [voorheen Cassella] in Frankfurt. De laatste ontbrekende kilo werd persoonlijk bezorgd door Leon Halders en Bas van Gemert, rijdend in een Harley-Davidson met zijspan.

DSM Desotech breidde via haar 50/50 joint-venture Japan Fine Coatings Co. verder uit met een fabriek in Japan, die eind maart op feestelijke wijze werd geopend. Het was de derde fabriek in drie jaar.

Op 1 april ging Industrial Services van start, een bundeling van het Bestuurscentrum SEL, DSM Services en Centre of Management Services met Frans Pistorius als directeur.

DSM Global Network, het wereldwijde gestandaardiseerde IP-datanetwerk van DSM ging in juni van start.

Voor de tweede keer werd de joint-venture Evergreen Nylon Recycling winnaar bij de verkiezing in Washington 'Recycler of the Year'.

Directeur Frans Pistorius stak in april de eerste spade voor de reconstructie van de historische tuin van kasteel Terworm. DSM was met 300.000 gulden een van de hoofdsponsors in het kader van het naderend DSM-eeuwfeest.

In april werd Chemelot gelanceerd, de nieuwe naam voor de DSM-locatie in Geleen. Chemelot

biedt vestigingsruimte aan chemiegerelateerde bedrijven en alle services die hierbij nodig zijn.

Wessem Port Services in Stein verlaadde op dinsdag 24 april de tien miljoenste ton product, 80 % van haar verlading bestaat uit kunstmest van DSM.

Bestuursvoorzitter Elverding stelde op 9 mei bij DSM Biologics in Montreal, onderdeel van DSM Fine Chemicals, een nieuw fermentatiesysteem officieel in bedrijf. De installatie heeft een capaciteit van 2000 liter.

Ir. Jan Dopper, lid van de Raad van Bestuur DSM, sloeg op 10 mei, samen met burgemeester Wim Dijkstra van Sittard-Geleen, de eerste paal voor de Melaminefabriek 4 op locatie Noord.

Na 65 jaar huur kocht DSM op 14 mei van de Nederlandse staat 21 ha. grond in de Haven Stein.

Op 31 mei werd door directeur Ben van Kooten en zijn management de symbolische 'eerste paal' geslagen voor de nieuwbouw van EPT 3, de nieuwe kunstrubberfabriek van DSM Elastomeren, op de locatie Geleen. EPT staat voor Etheen-Propeen-Terpolymeer.

Op 15 juni zette DSM Fine Chemicals en Cubist Pharmaceuticals de volgende stap op weg naar een leidende positie in de 'life science' producten. Op die dag werd in het Italiaanse Capua in, ten noorden van Napels, een nieuwe fabriek geopend voor de productie van daptomycine, een bacteriebestrijder.

Ir. Jacques van Goolen, directeur van DSM Polyolefine GmbH in Gelsenkirchen, onderdeel van DSM Petrochemicals ging met de vvu en nam op woensdag 20 juni officieel afscheid. Zijn opvolger werd ir. Jan van den Berg.

Herman Hamers, voorzitter van de Centrale Ondernemingsraad en FNV-vakbondsman, nam op 27 juni in kasteel Vaalsbroek na ruim 46 dienstjaren afscheid van DSM. Later in het jaar ontving hij nog een hoge pauselijke ridderorde.

DSM opende met BASF, DOW en Solvay de nieuwe internetmarktplaats Elemica, bedoeld voor de handel met deze ondernemingen via internet in Europa en de Verenigde Staten.

Het mijnverleden van DSM kwam in juni opnieuw tot leven op de intranetsite van het Centraal Archief DSM met zo'n 1500 oude foto's.

In Rotterdam werden op het einde van het jaar nieuwe fabrieken opgestart voor de productie van natriumbenzoaat en benzoëzuur volgens de nieuwste technologieën.

Vanaf 5 september ging 58 hectaren grond van DSM in het 'Meinweg'-gebied van Staatsbosbeheer over naar de Nederlandse staat, die deze grond hierna overdroeg aan Staatsbosbeheer. De vijftig hectaren grond rondom de schachten van de nooit in exploitatie genomen staatsmijn Beatrix blijven echter eigendom van DSM.

De vierde productielijn voor de productie van de super sterke vezel Dyneema werd in de loop van het jaar gebouwd. Op 11 september werd het hoogste punt bereikt en ging de vlag uit.

Op zondag 7 oktober vierde het Mannenkoor DSM Research zijn 50-jarig jubileum met een jubileumconcert en receptie.

De nieuwe meetkamer van NAK 4 werd op zaterdag 13 oktober in gebruik genomen tijdens de lopende onderhoudsbeurt.

Minister van Economische Zaken, mw. Annemarie Jorritsma, opende op 31 oktober de nieuwe anti-bioticafabriek in Delft. Dit gebeurde door het plaatsen van een zogenaamde puntbus.

OR-voorzitter Hub Bisscheroux nam na tien jaar voorzitterschap van de OR DSM Limburg BV afscheid van de onderneming en hield op 13 december zijn afscheidsreceptie in kasteel Elsloo.

Het eindejaarsgeschenk van DSM, vervaardigd door de Tsjechische kunstenaar Borek Sipek, in de vorm van een kristallen karaf met koelement vond weer gretig aftrek. Ook de tentoonstelling van zijn glaswerk in het hoofdkantoor was een groot succes.

DSM koopt voor 2,25 miljard euro de vitamine- en fijnchemiedivisie van het Zwitserse bedrijf Roche.

DSM krijgt het predikaat 'Koninklijk'.

Ouverture van de eeuwfeestelijkheden met een wereldwijd ontbijt op 29 mei 2002.

Met veel vlagvertoon plechtige overdracht op 1 juli 2002 van DPC aan Sabic en verkoop van DPC met terugwerkende kracht per 1 januari 2002.

De jubileumviering van de Koninklijke Eeuwling

Een eeuwling kan zo'n mijlpaal niet zonder meer voorbij laten gaan. Zo is ook bij DSM gedacht. Een speciale commissie '100 year DSM' coördineerde de activiteiten onder supervisie van Maarten van Nieuwenhuyzen. Activiteiten, voornamelijk gericht op de toekomst en met weinig aandacht voor het mijnverleden. Alleen 'Match', het concernbedrijfsblad van DSM stond in nummer 10 van mei 2002 in het teken van het thema '100 jaar DSM'. Dit jubileumnummer kregen ontbijtende DSM'ers op 29 mei toen ze 'huiswaarts' keerden, terug naar hun werkplek op de locaties.

Ontbijt

Met een wereldwijd ontbijt op 29 mei 2002 voor alle medewerkers vierde DSM officieel zijn honderdste verjaardag. Dit ontbijt vond plaats op ruim 150 DSM-locaties in meer dan 35 landen. In totaal namen zo'n 22.000 medewerkers deel aan dit gebeuren. Op de locatie Geleen was een enorme tent neergezet. Hierin kwamen meer dan 4500 DSM'ers bij elkaar. Ze werden getrakteerd op een uitgebreid ontbijt met als muzikale uitsmijter de Limburgse popgroep Rowwen Hèze. Deze bijeenkomst kreeg een koninklijk tintje door de bekendmaking bij monde van de Limburgse gouverneur baron van Voorst tot Voorst dat Hare Majesteit de Koningin het 100-jarige DSM het predikaat 'koninklijk' had toegekend. Deze bekendmaking ontlokte een daverend applaus.

Droomactie

Tijdens dit ontbijt werd ook de droomactie gelanceerd met als motto 'Sharing our dreams, sharing our talents.' Hierbij werden alle DSM'ers uitgenodigd hun dromen in te dienen, waarbij zij hun talenten actief konden inzetten voor de samenleving en de omgeving waarin zij wonen en werken. Bij

deze actie hoorde ook een 'dreambox' met daarin een video met vijf prikkelende voorbeelden en een instructieboek met inschrijfformulier. De droomactie werd een groot succes. Op 20 juli, de laatste dag van inzending, kwamen er honderd dromen tegelijk binnen. In totaal waren het er meer dan vijfhonderd. De dromen kwamen vanuit de hele wereld. Van Chili tot Indonesië, van Canada tot Australië. Natuurlijk waren er ook vele dromen vanuit de Nederlandse, Amerikaanse en Europese vestigingen. In augustus kwam de jury, onder voorzitterschap van voormalig Simon de Bree, voor de beslissende vergadering bijeen. Begin september wordt de uitslag bekend gemaakt, met op 2 oktober de feestelijke afronding van deze actie.

Feest

Tijdens het bovengenoemd ontbijt werden alle medewerkers van DSM Limburg BV door directeur Pistorius uitgenodigd voor een spetterend feest in het najaar van 2002. Dit feest van de eeuw onder de naam 'Couleur Locale' vindt plaats op twee verschillende avonden, 5 en 19 oktober in het Maastrichts Expositie & Congres Centrum [MECC].

Ook de gepensioneerden worden niet vergeten. Zij worden op 6 september 2002 tij-

DSM trakteert haar medewerkers op een vorstelijk ontbijt.

dens een Open Dag door het bedrijf ontvangen. Op 7 en 8 september zijn er Open Dagen in Geleen voor de medewerkers, hun familie en bekenden en de omwonenden. Op 26 september brengt de 'Vereniging van Ingenieurs in Zuid-Limburg' een bezoek aan DSM en presenteert haar geschenk ter gelegenheid van deze 100ste verjaardag. Andere activiteiten zijn de Klantendag op 21 november in het Concertgebouw te Amsterdam en de ontvangst van de relaties van de Raad van Bestuur op 22 november, eveneens in het Concertgebouw. Het feestjaar wordt afgesloten met een internationaal seminar voor studenten in hun laatste studiejaar, dat wordt gehouden van 2 tot 5 december 2002.

Website

In het jubileumjaar 2002 werd een speciale website gebouwd op het Intranet van DSM met informatie en verslagen over de diverse 'centennial' manifestaties. De website bevatte ook een historische rubriek met hierin wekelijks stukjes uit de geschiedenis van 100 jaar DSM. Hiervoor werd het Centraal Archief DSM in Heerlen ingeschakeld met bedrijfsar-

chivaris Harry Strijkers als auteur en Bert van Engelshoven als 'webmaster.' Tenslotte was er ook een prijsvraag onder de naam 'DSM History Contest' met kans op een mooie prijs.

Tentoonstelling

Een primeur voor DSM en het befaamde Glaspaleis in Heerlen is de opening van de eerste tentoonstelling in dit unieke gebouw, de toekomstige en intussen wereldberoemde cultuurtempel van Heerlen. In dit door architect Frits Peutz in 1935 ontworpen en in de afgelopen jaren geheel gerestaureerd gebouw wordt op woensdag 25 september 2002 de tentoonstelling 'DSM artcollection' officieel geopend. De tentoonstelling omvat een selectie uit het kunstbezit van DSM.

Op de opening wordt het bijbehorende boek aangeboden aan de voorzitter van de Raad van Bestuur, Peter Elverding, op de eerste etage van het gerenoveerde Glaspaleis. Hij ontvangt dat uit handen van Jan Zuidam, lid van de Raad van Bestuur DSM en lid van de kunstcommissie. Het boek bevat tevens een CD-rom met een digitale weergave van de gehele kern kunstcollectie van DSM.

De oudste foto uit de collectie van...

Bij gelegenheid van dit themanummer zijn we natuurlijk benieuwd naar de oudste foto in het Centraal Archief DSM. De collectie telt zo'n 75.000 reeds gecatalogiseerde foto's. Het fotoarchief wordt momenteel gedigitaliseerd. De archivariissen van het Centraal Archief DSM willen daarna de fysieke collectie foto's en negatieven onderbrengen bij een archiefbewaarplaats waar de collectie onder optimale condities kan worden geconserveerd. De filmcollectie heeft men al voor een dergelijke conservering ondergebracht bij het Nationaal Audiovisueel Archief.

Zoeken naar de oudste foto was een fluitje van een cent. In de database werd in het datumveld de oudste datum gezocht. De oudste foto bleek een foto te zijn van 'Staatsmijn B' in Terwinselen-Kerkade. De opname is door de fotograaf gemaakt op 20 april 1904, volgens de aantekeningen op de achterkant 'gezien vanuit Heerlen'. 'Staatsmijn B' is wat men later de Staatsmijn Wilhelmina is gaan noemen. De CEB, is de aanduiding van het tweede en kleinste concessieveld dat de Staat zich in

1901 voor Staatsexploitatie voorbehield. Omdat op dit stuk eerdere boringen hadden bewezen dat er op eenvoudige wijze een schacht zou zijn aan te leggen, begon men hier in oktober 1903 met de aanleg. Op de foto is de boortoren van schacht II te zien. De centrale met stoomketel [midden] is in aanbouw.

Rechts op het spoor staat een zogenaamde 'locomobiel'. Staatsmijn Wilhelmina was in productie van 1906 tot 1969 en leverde in die jaren 59.235.000 ton wat vetarme steenkool [antraciet], voornamelijk voor huisbrand.

Bibliografie over Staatsmijnen en DSM in de periode 1977-2002

- P. TANS, Van Staatsmijnen tot dsm. Hoofdpijnen van de ontwikkeling, in: *Het Land van Herle* 27 [1977] p. 88-103
- H.G.J. EUGELINK [voorwoord] e.a., *Stikstofbindingsbedrijf 1929-1979*, [Sittard, 1979] z.p.
- R. WOLF, *mijnbouw, Techniek en Onderwijs. De Ondergrondse Vakscholen van de Staatsmijnen* [scriptie KU Nijmegen, 1979] 4 delen.
- JOHAN BAKKER, TON VAN HELVERT, *De gebruiker bepaalt. DSM: de energiepolitiek van een groot bedrijf* [Nijmegen, 1982] 68 p.
- FER HULZEBOS, e.a., *Fotoboek Maurits 1911-1952* [Geleen, 1983] 96 p.
- FER HULZEBOS, e.a., *Fotoboek Maurits 1911-1952* [Geleen, 1983] 112 p.
- L.H.M. KREUKELS, *Mijnarbeid: volgzzaamheid en strijdbaarheid. Geschiedenis van de arbeidsverhoudingen in de Nederlandse steenkolenmijnen 1900-1940* [Assen-Maastricht, 1986] 600 p.
- L.H.M. KREUKELS, *Kolen en Kompels. De geschiedenis van de Nederlandse mijnwerkers* [A'dam-Brussel, 1986] 158 p.
- FRANS DIETEREN, *Koele en koempels* [Heijthuisen, 1986] 112 p.
- FRANS DIETEREN, *Mijnwerkers. Zonen van slaven* [Heijthuisen, 1987] 112 p.
- FRANS DIETEREN, *Koelpieten* [Heijthuisen, 1988] 96 p.
- F.A.M. MESSING, *Geschiedenis van de mijnsluiting in Limburg. Noodzaak en lotgevallen van een regionale herstructurering 1955-1975* [Leiden, 1988] 707 p.
- HENK THONEN, *70 Jaar Fonds voor Sociale Instellingen* [Heerlen, 1988] 55 p.
- FRANS DIETEREN, *D'r koelpungel* [Heijthuisen, 1989] 96 p.
- FRANS DIETEREN, *Mijnspoor, 1965-1990; 25 jaar Mijnsluiting* [Heijthuisen, 1990] 104 p.
- DSM CPR, *DSM Research 50 jaar, 1940-1990* [Heerlen, 1990] 36 p.
- HARRY STRIJKERS, *DSM Chemicals. Een terugblik 1975-1991* [Urmond, 1992] z.p.
- HARRY STRIJKERS, *Veertig jaar caprolactam bij DSM (1952-1992)* [Geleen, 1992] 20 p.
- F.S.J.G. HERMSE, Van de binding van stikstof tot de ontbinding van het SBB, in: *De jaren verstrijken....* [Sittard, 1993] p. 108-119
- ZEF MICHELS, *De zwarte werkelijkheid* [Sittard, 1993] 96 p.
- HARRY STRIJKERS, *Van Hobby naar Hoeksteen. 25 jaar Speciale Producten bij DSM* [Geleen, 1994] 20 p.
- A. WEIJTS, *De Limburgse mijnbouw. Opkomst en ondergang in woord en beeld* [Rijswijk, 1994] 152 p.
- JO SMITS, *Mijn Sporen* [Sittard, 1995] 184 p.
- HARRY STRIJKERS, JOS DOLS, *DSM bedrijfsbrandweer in historisch perspectief* [Sittard, 1995] 128 p.
- WIM VAN DER LINDE, Een prelude van de Duitse bezetting. Springstof uit Geleen voor de Duitse bezetting, in: *Tijdschrift Heemkundevereniging* [Geleen, jrg. 15, 1994-2] p. 23-50
- GUUS HEERMA VAN VOSS, *Van meepraten naar meebepalen. Een formule voor mensen. 50 Jaar Ondernemingsraad DSM Limburg bv* [Geleen, 1996] 88 p.
- FRANC COENEN, *Een terugblik op 25 jaar PDC* [Pensioenfonds DSM Chemie] [Heerlen, 1997] 54 p.
- ANDRÉ WEIJTS, *Staatsmijn Beatrix in beeld* [Zaltbommel, 1998] z.p.
- HARRY STRIJKERS, *Vijftig jaar Centraal Archief DSM* [Sittard-Heerlen, 1998] 68 p.
- M. DE VRIES/A.C.M. WANDERS, *30 Jaar Management Development DSM. 30 jaar en verder...* [Heerlen, 1997] 56 p.
- HEIN EMDE, PIET KRIELE, LISETTE MEIJRINK, *De Mauritscentrale. 70 Jaar energievoorziening* [Geleen, 1997] 48 p.
- JAN BAKKER, FRANC COENEN, *De verbandkamer. Geschiedenis van 80 jaar verbandkamers, longinstituten en Arbozorg in mijnbouw en petrochemie* [Geleen, 1999] 72 p.
- JOS PERRY, Jubeljaren, Staatsmijnen weerspiegeld in vier jubilea, in: *Publications, Jaarboek LGOG*, [Maastricht, 1998/1999] p. 7-84
- WILLEM VAN OPPEN [red.] e.a., *Force Majeur, 60 Jaar Juridische Zaken DSM NV* [Heerlen, 2000] 104 p.
- T. VAN HELVOORT, E. HOMBURG, E. VAN ROYEN, J. SCHUELER, F. VERAART, P. VINCKEN, *Research tussen vetkool en zoetstof. Zestig jaar DSM Research 1940-2000* [Zutphen, 2000] 144 p.
- J.H.N.M. SPRONK, 'Mijn' muziek. *De Staatsmijnen in Limburg: hun betekenis voor de regionale muziekcultuur, 1908-1970* [doctoraalscriptie in eigen beheer; Amsterdam, 2001] 69 p.
- WIM VAN DER LINDE, *Eindelijk Religieuze Tolerantie. Na 500 jaar religieuze strijd in Geleen en in Zuid-Limburg* [Urmond 2001] 566 p. [onder andere verhouding katholieken en protestanten bij middenkader Staatsmijnen]
- HARRY STRIJKERS e.a., *1000 Jaar brood op de plank*, in serie *Ach Lieve Tijd*, Sittard-Geleen-Born, deel 6, p. 129-152 [Zwolle, 2002]
- TH. RAETS, *Staatsmijn Hendrik te Rumpen-Brunssum* [Brunssum, 2002] 104 p.
- Prof.dr. W. BUITELAAR [red.], *DSM; Portret van een Maaslandse reus*, [Amsterdam, 2002].